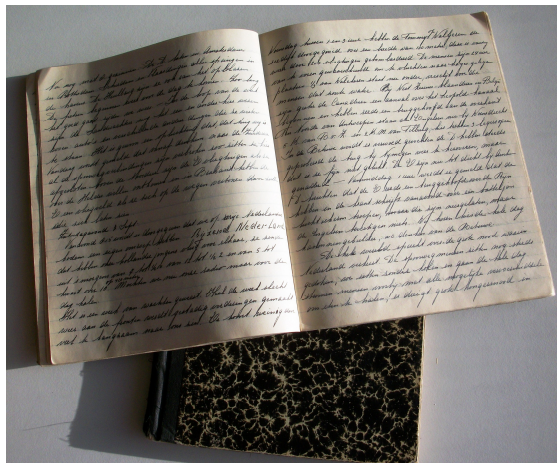

Oorlogsdagboek van Jeane Zwinkels

Jeane en Em Zwinkels

In de collectie van het Historisch Archief Westland bevindt zich het oorlogsdagboek van Rode Kruis-medewerkster Jeane Zwinkels. Jeane Zwinkels (geb. 10 mei 1910) woonde, samen met haar zus Em, bij haar moeder in huize Welgelegen aan de Dijkweg in Naaldwijk.

Hier woonde Jeane Zwinkels

Jeane helpt bij het druiven krenten

Jeane (in uniform) aan het werk voor Rode kruis

Jeane Zwinkels heeft tijdens de oorlog in twee schriftjes bijgehouden wat er in Naaldwijk, in het Westland en in de wereld allemaal gebeurde. Haar dagboeken geven een mooi inkijkje in het dagelijks leven tijdens de Tweede Wereldoorlog in Naaldwijk en omgeving.

Het Historisch Archief Westland heeft dan ook (met instemming van de familie) besloten het oorlogsdagboek integraal op haar website te publiceren.

Jeane's tekst is *letterlijk* overgenomen, dus inclusief schrijffouten en hier en daar onjuist geschreven plaats- of persoonsnamen (zoals Curcil in plaats van Churchill).

Dit boek wil ik samenstellen opdat ik na deze tijd van spanning en afwachten van: Wat zal de toekomst brengen? nog eens terug kan zien naar de afgelopen gebeurtenissen.

Juni 1939 de maand van drukte in het Westland, ieder vertoeft deze maand in de kassen het is druivenkrenttijd.

Voortdurend worden we in dit zoo vredige werk gestoord door de vliegmachienes die aanhoudend boven ons hoofd circelen.

Gelukkig zoo zeggen we dat het geen menings is dat we niet bang behoeven te zijn voor kogels of scherven, want het is slechts oefenen.

Na de krent zullen we deze zomer eens heerlijk uitgaan. We hebben een aardig clubje, de plannen worden gemaakt, we willen graag naar Rome. Maar hoe? Er zijn verschillende reizen, maar alleen voor 14 dagen, dat vinden we te kort. Tot er een prachtreis komt van 3 weken met reisbureau Peters uit Venlo, een prachtreis via Luxemburg, Zwitserland naar Italiën. We zullen vertrekken 18 sept tot 7 Oct. Jammer dat dit echter bij plannen zal blijven.

24 Aug de verjaardag van Marie Em is er niet, die is met Lena Groenewegen een week uit naar de Zilk. Die is er fijn een paar dagen tussen uit, want de reis naar Rome is voorlopig uitgesteld, de tijd is te spannend, het kan gemakkelijk dat als we onderweg zijn, er oorlog uit zal breken.

Die avond dat we bij Marie zijn is vreselijk akilig, er is niemand op rust, het is ook alles even onheilspellend.

Ze zijn achter de tuin nog steeds aan het dreggen met lampen naar een jongetje van Valk dat in de ochtend al verdronken zou zijn, daarbij een onweersbui en het gesprek is niet anders als wat zal Duitsland doen, wat een spanning.

...Aug, het onvermijdelijke is losgebroken. Duitsland rukt op tegen Polen. Wat zal Nederland nou doen?

Maandag 1 uur 28 Aug maakt het A.N.P. bekend Nederland mobiliseert, de dienstplichtigen tot 35 jaar moeten weg. Er waren nu veel jongens die al met Pinkster toen de voormobilisatie afgekomen was met zakenverlof, deze moeten nu met nog veel meer anderen waaronder ook veel getrouwde mannen weg. Wat een toestand!

De volgende dag dus Dinsdag vertrekken ze, er worden verschillende auto's opgeëischt, op het plein is er keuring en die in orde bevonden worden komen aan de Stokdijkkade te staan. Ook worden er veel paarden opgeëischt. Wat zal dat menig oudje tranen gekost hebben om hun lievelingsdier af te staan.

Al heel vroeg ik was aan het druiven snijen krijg ik bezoek van 2 militaire die wel eens druiven lusten en ze nog nooit gezien hadden, waarschijnlijk Groningers.

10 Sept doen er grote groepen militaire hun intocht in Naaldwijk. Het was vreselijk om aan te zien zoo moe en afgemat als ze binnenkomen. Van den Haag via Scheveningen, Monster door de Kruisweg naar Naaldwijk in het brandende zonnetje. Er vallen er verschillende aan de kant neer, die zeggen als ze ons niet komen halen, lopen doen we niet, ze geloven ons niet als ze vragen naar de bloemenveiling en we zeggen nog 5 minuten, dat is hun al zoo dikwijls gezegd. Twee vragen er om water, die kunnen we te goed doen met een kop koffie en een paar boterhammen. Heel dorp is nu militaire bloemenveiling, groenteveiling, bijna in alle scholen verschillende lokalen en al de leegstaande huizen worden in beslag genomen.

De eerste Zondag wat een drukte al die mensen bezoek van hun meisje of vrouw, die nog moeten zoeken waar ze zitten, met huilende kinderen bij zich en dan maar heen en terug op straat, het is niet om aan te zien zoveel armoë. Als we 's avonds buiten zitten en Tinus en Jo zijn bij ons gaat Tinus naar het hek, die wil een paar jongens bij zich hebben om een biertje te geven, want er is in geen één café iets te krijgen. Nu daar behoeft geen moeite voor gedaan te worden. We krijgen Piet van de Ende en Dirk ... de achternaam ben ik vergeten, maar we kennen ze dan ook niet anders als Piet en Dirk die onafscheidelijk blijken te zijn. Uit ons gesprek blijkt Piet al heel gauw een goed bekende te zijn neef van An v. Paassen die bij Mien is geweest en waar wij door haar veel over gehoord hebben, als neef die bij de Oome's was. Dirk een beetje zwaarmoedig lijkt hij mij toe niet katholiek komt uit Zwijndrecht, is heel zakelijk, en vindt het vreselijk dat hij uit z'n tuin moest, en nu zoo'n minderwaardig pakje aan.

We krijgen nu een militaire H. Mis Zondags om 10 voor ½ 10 en aan de pastorie is een aalmoezenier majoor Luren.

Het bondsgebouw wordt R.K. militaire te huis, waarvoor zich verschillende meisjes beschikbaar stellen om te bedienen.

De mooie pas nieuw gebouwde gezellenzaal van het jeugdhuis wordt ingericht als ziekenzaal, een klein kamertje voor de verschillende docters die er spreekuur houden, want dit is het kantonnements ziekenverblijf. Gelukkig maar voor Kap. de Ruijter dat hij vertrekt. Deze heeft juist z'n benoeming gekregen naar Amsterdam. Alles zoo dik in orde als z'n eerw. het heeft gemaakt wordt nu vuil geholpen.

Kees krijgt inkwartiering van 2 onderofficieren Marcel Fresco en Henk Ponten. Marcel aardig type Joodse kop Vader Joods en moeder Katholiek die beide opnieuw getrouwd zijn Vader in Amsterdam moeder in Duitsland. Henkie ook niet katholiek woont in Vlaardingen, maar beide een paar beste jongens.

Half Sept. gaat moeder een week naar Berkel en wij naar Kwintsheul. Vandaar gaan we een dag met Tinus en Jo naar Amsterdam een bezoek brengen aan Kapelaan Alkemade en Kapelaan de Ruijter. Dat was leuk, Kap. Alkemade zoo wij z'n eerw. kennen nu rector aan het meisjes lyseum gaat met ons mee naar de spoorwegtentoonstelling. Het is een echt fijne dag. In Amsterdam zien we niet veel militaire.

Nog even erbij, we zijn in Juli ook naar de legertentoonstelling geweest, wat heel interessant was.

De winter verloopt verder rustig, er zijn tijden van geregeld verlof en ook dat het verlof weer is ingetrokken.

De dagen gaan voorbij met marcen die ze moeten maken, dikwijls heel lange met de hele uitrusting bij zich, waar onze jongens niet erg van gediend zijn. De troepen paarden die voorbij komen worden langzaam aan wat beter te hanteren, in het eerst wilde de beesten niet erg dat waren ze niet gewend. Een mevrouw uit den Haag komt daag'lijks naar haar beest kijken, zelf

vanuit Friesland komt er een boerin die dan eindelijk na overal gezocht te hebben haar paardje weer vindt.

Het is een vreselijk koude winter, aan sneeuw en ijs komt geen einde. Op de ijsbaan is alles militairie.

Af en toe komen Marcel en Henkie ook eens bij ons. Zeker ook met nieuwjaar toen Kees en Marie naar Stompwijk waren. We hebben ze op een avond toen we ze weer eens naar ons gelokt hadden, verrast op spinaziezaad in bed. Wat is daarboven toen ze in bed wilde stappen gegild en gelachen, we hebben het buiten af staan kijken en hoorden Marcel roepen toen Kees riep doet de gordijnen dicht er zitten toch ijsbloemen op. Hij vergat dat het die dag gedooid had, dus konden we mooi zien hoe de bedden en dekens uitgeschud moesten worden.

Begin Mrt gaan de jongens bij Kees vandaag ze moeten allen naar 61 een leegstaand huis. Begin April mogen ze terug en wij krijgen er ook twee.

Het is niet ongezellig. Eene Peter vd Crommenacher is een geweldige fantast die z'n moeder en huis en zusjes en afkomst en betrekking kortom alles fantaseert toch een aardig type katholiek maar er niets meer aan doen. De ander fourier is een Duitser geen geloof en vader en moeder op zee.

Veertien dagen zijn ze bij ons en daar is plotseling 13 April 's avonds 11 uur alarm. Ik was nog niet in bed, dus vroeg aan de trap wat er aan de hand was? Ja het is geen gekheid over 5 uren moeten we klaar zijn en alles moet mee. Ik naar beneden. Karl ging naar het bureau en zag ik niet meer terug. Peter ging weg, maakte het bij z'n mannen in orde, de barakken moesten worden afgebroken en de hele uitrusting ook van de rustkamer, alles mee. Ik ben maar thee gaan zetten en brood snijden, waar ik die nacht wel klanten voor had, er kwamen jongens met Peter mee en zoo zat ik 's nachts met een groep militaire thee te drinken. Na Peter z'n bus uitgekookt te hebben en alles zoveel mogelijk in orde gemaakt ging ik naar bed en Peter ook. De achterdeur bleef maar open en als het nodig was konden ze hem roepen.

's Morgens om 5 uur alles vertrekt we zien nog juist van boven uit Piet voorbij gaan op de keukenwagen. Wat zien die jongens er allen somber uit ze denken niet anders als over een paar uur staan we voor de vuurlinie. De tocht was naar Hoek van Holland de Engelsen zouden binnenrukken. Wat was alles die morgen stil in dorp, geen eene militair in de kerk. Daar om kwart voor 10 komt Karl nog even terug, en er is bericht, het alarm is opgeheven. Dus om 12 uur begint alles weer terug te komen, wij zorgen maar weer voor eten en de rest van de middag brengen we gezellig in de kas door. De volgende week zaterdag is er 's morgens een lange mars geweest, ze komen om 12 uur thuis met sombere gezichten weer alarm, we moeten naar Waalhaven. Om 3 uur gaan al de gelegerde van de Dijkweg voorbij zelfs met bloempjes op de geweren, niet te denken dat het zoo'n bittere ernst zal worden en enige onder de hunnen niet meer terug zullen keren. Bij de bloemenveiling gaan ze allen op auto's 60 wagens vertrekken er naar Rotterdam. Voor hoe lang? De meningen zijn zeer verschillend, de één denkt 14 dagen de ander 3 weken of een paar maanden. Er wordt die tijd in Naaldwijk een comité gevormd om ze weer feestelijk in te halen. Dat het alarm wel eens werkelijkheid kan wezen wordt niet aan gedacht. Verschillende jongens komen in die weken 's avonds weer naar Naaldwijk terug. Wat hebben ze het slecht naar hun zin veel wacht en weinig vrij. Maar afijn we komen weer naar Naaldwijk, daar horen we nu eenmaal zoo beweert Marcel.

De werkelijkheid wordt echter anders.

10 Mei 1940 de dag waarop ik mijn 30ste verjaardag herdenkt, een dag die heel mijn leven in herinnering zal blijven.

's Morgens om 4 uur worden we wakker van geronk van vliegtuigen boven ons. Em gaat even kijken ziet er veel vliegen, maar het zullen wel oefeningen zijn dus weer in bed. Om ½ 5 ga ik toch ook eens even kijken het is zoo'n lawaai en schieten boven ons.

Uit het achterraam wat een vliegtuigen en vechten. Heel de Fr. Hendrikstraat staat achter op de balkons. We kijken uit het voorraam, ook de hele Dijkweg op de been. De inspekteur komt juist naar Docter Langeveld toe met de uitroep: We hebben er een neergeschoten. Inderdaad, we zien de piloot aan een paraceut naar beneden komen. Helaas het blijkt een Hollander te zijn. In de tuin

van Jaap Kester komt hij terecht. Wat zullen we nu doen? Ons kleden? Het is nog zoo vroeg, moeten we nu al die tijd gaan lopen ijsberen. Weet je wat we gaan weer naar bed, slaap je niet dan rust je toch. En werkelijk we slapen weer in tot ½ 7, ons toch zeker niet bewust van de toestand, hoe zou dat anders gegaan zijn. Als we half zeven met ons hoofd buiten het raam komen, gaan er 3 grote Duitse zwarte monsters heel laag over ons heen, om er boos op te worden wat brutaal. Docter Langeveld doet nog eens de verklaring dat het oorlog is. Dat wisten we, maar we zijn nog maar wat gaan slapen, was het antwoord. Gevolg door een uitroep: Hoe is dat mogelijk!!! We gaan om kwart voor 7 naar kerk toe, de H mis is voor Vader, wat een ontsteltenis in dorp.

In het Staelduinse bosch zijn honderde paraceutisten neergelaten. Om 8 uur uit de kerk ga ik maar wat rozen plukken om ze mezelf aan te bieden, van de rest zal wel niet veel komen. Ik kom aan het hek daar loopt Kees verbouwereerd tegen me op veel mooie knoppen van m'n rozen af. Er wordt aan de Heenweg bij café Jan de Pet volop en heftig gevochten de paraceutisten uit het bosch willen hun weg verder vervolgen. Wij zien aan de zeekant weer een vliegtuig neerstorten. Om 9 uur gaan we naar de kapper, want we liepen met rechte haren en daar is me de Molenstr afgezet bij de Gruyter dus om rijden wat een verdachte beweging in de Heerenstraat. Alles wat ook maar een beetje verdacht was werdt aangehouden, alles is even onheilspellend. Bij de kapper hoor ik door de radio, hoever ze reeds in het land zijn, de brug bij Arnhem is opgeblazen. Er klinken voortdurend Vaderlandse liederen die ik die morgen hoe vervelend ze anders klinken, graag wil horen. Bij de kapper vandaan zie ik een D gewond militaire binnenkomen. De auto totaal beschoten en doorkogeld, wat een toestand.'s Middags ga ik nog op weg om de meisjes hun rode kruis diploma thuis te brengen in geval ze plotseling opgeroepen zouden worden wij hebben een groep van 50 meisjes die als Rode kruis helpsters in tijd van oorlog dienst zullen doen.

Om ½ 4 komen de eerste Hollandse mannen die gesneuveld zijn binnen. Ze worden naar het ziekenverblijf gebracht. Hierbij is ook kapitein Swing 5 in getal de D worden naar de geest gebracht. De gehele dag wordt er door onze Priesters op straat biecht gehoord. Voor de kerkdeur staat ook een wacht.

's Avonds gaan we nog even naar het lof. Kees en Marie komen nog even. In de Rembrandtstraat staat er een groep vrachtauto's klaar met onze mannen om uit te rukken. De ernst is op alle gezichten te lezen. In de nacht wordt er nog veel geschoten in dorp. Vanmorgen ½ 5 moet Waalhaven reeds gebombardeerd zijn. Zoo is dan mijn verjaardag ten einde in de hoop van het volgend jaar hem zonder oorlog te mogen vieren.

Zaterdag 11 Mei

Voortdurend weer geronk van vliegtuigen. We gaan naar de kerk, maar zonder legementatie bewijs mogen we er niet door. De Dijkweg staat met vrachtauto's, deze hebben dienst gedaan en kunnen voorlopig naar huis. Het is in de morgen nog al rustig, dus Em gaat maar druiven uitbreken. Om 2 uur echter wordt er weer zoo geschoten dat ze staakt. Ik ga maar even naar Kwintsheul toe, de weg is nogal veilig. Daar waren de vliegtuigen heel laag over gekomen, maar in Wateringen is het nogal raak met vechten. Terug zie ik de vliegtuigen Duitsers voortdurend vliegen maar voor de Hoek terug keren. De radio bericht voortdurend overal komen paraceutisten neer. Waalhaven dat in de D handen was wordt heroverd. De D rukken echter voortdurend op. Van alles komt er uit de vliegtuigen minutie, fietsen, motoren met zijspan. De nacht verloopt rustig.

Zondag 12 Mei 1ste Pinksterdag

Wij kunnen hier in Naaldwijk 's morgens naar de H mis, ofschoon er de Pinksterstemming niet is, geen preek, geen orgel dus alles zoo afgelopen.

De gehele dag is het volop schieten in de lucht, wel geen luchtgevechten, maar afweergeschut. Als het dichtbij was maakte we dat we maar gauw onderdak hadden, voor de scherven. 's Avonds om 8 uur was heel de straat leeg, want na 8 was het verboden om buiten te komen.

Maandag 13 Mei 2de Pinksterdag

De nacht is rustig geweest. We kunnen weer naar de kerk wat in andere plaatsen in het Westland niet het geval was. Monster Wateringen Kwintsheul was dit niet het geval, daar moest heel de straat leeg zijn, als ze op Kwintsheul even buiten stonden te praten, was het naar binnen. Ik ga 's morgens vlug nog kazuifels voor Pater Olsthoorn afnaaien die zou 19 mei vertrekken naar de Missie. Daar komt om zoo ongeveer 11 uur een groep auto's voor bij, een vrachtauto met militaire politie allen met de geweren gereed tot schieten. Een auto is erbij waarop de treplanken en zelfs op de reserveband achter op de auto een militaire vastgebonden zat, ook allen gereed tot schieten. In deze auto blijkt de koningin gezeten te hebben haar vertrek uit het Vaderlang naar Engelland. Er zijn nog veel volgauto's allen onder bewaking en met grote vaart.

's Middags komt er door de radio dat Juliana met de Prinsesjes en Prins Bernhard reeds te Londen zijn aangekomen.

Kees vraagt of wij in de kas thee komen drinken, het is heel rustig in de lucht, anleen het afweer geschut van een Engels Kruiser klinkt donderend op het Staelduinse bosch. De boeren daar in de omtrek hebben 's morgens voor de Duitsers moeten melken. Te Monster bij de molen is vandaag ook nogal gevochten, tegen paraceutisten die uit de duinen kwamen. In de avond is Holland weer de baas en de nacht verloopt rustig.

Dinsdag 14 Mei

Het is vandaag weer werkdag. Wij waren voor de oorlog een paar dagen bij Tinus wezen druiven krenten. Vandaag zal Em er weer heengaan ik druiven binden. We gaan 's morgens eerst maar even naar de kerk en 8 uur is het nogal rustig. Ik ben juist in de kas en daar komen reeds 3 grote zwarte monsters aanronken het afweergeschut klinkt en donderd. Vlug in de schuur, daar zijn ze boven Hoek v. Holland en ze worden zoo hevig beschoten dat het angstwekkend is. Zoo verloopt de morgen even binden en dan weer in de schuur dekking zoeken. Om 10 uur is er weer zoo'n geknetter en gedonder daar wordt de Hoek gebombardeerd. 12 uur komen er versjouwde groepjes mensen Naaldwijk binnen op vrachtauto's fietsen en lopen wat meer op strompelen lijkt. Op het plein wordt ze een adres gewezen waar ze heen kunnen. 's Middags wordt hun nog zoo het een en ander nagehaald zelf de geit wordt niet vergeten. Wij gaan 's avonds naar de kerk en horen Hoek v. Holland en Rotterdam brandt. Op den Hoek is eene straat welke door de bommen is getroffen en in elkaar gestrot in de namiddag gaan branden en totaal in asch gelegd. De Engelsen waren daar volop gelegerd. Om 2 uur in de middag is Rotterdam gebombardeerd de gehele binnenstad is één grote puinhoop en vuurzee wij zien hier in Naaldwijk een grote witte wolk gelijk een sneeuwberg, wat de rookwolk van Rotterdam blijkt te zijn.

Ik heb nog even een boodschap bij Krook, daar komt Mies naar beneden, doodsbalek ontzet Nederland legt de wapenen neer. Wat wij toen voelde, echte Hollanders door Duitsers geregeerd, dat kan niet, dat mag niet. Ik ga het aan Kees vertellen. Bij hem was het onmogelijk dat kon niet waar zijn. Wat wordt er gepraat op straat. Iedereen doet aan politiek, maar ook ieder, hoe blij dat er niet meer gevochten wordt, vindt het vreselijk Duitser te zijn of liever of Duits beheer te staan. Em komt van Kwintsheul, huilend, die had de angst te pakken, daar waren de militaire zoo opstandig en wilde doorvechten. Bij Jaap Kester komt ze Duitsers tegen die de wegversperringen weghalen. De mensen snellen toe om hun eigen spullen weer in bezit te krijgen.

's Avonds 9 uur komt Generaal Winkelman voor de radio, dat Nederland heeft gecaptulaleerd behalve Zeeland dat vecht door. Daar is dan ook in de komende dagen Middelburg de dupe van geworden, dat voor een groot deel is verwoest door een Duits bombardement.

Een korperaal heeft daar heldendaad verricht door te midden van de bommen met de witte vlag het teken van overgave te geven.

Na Generaal Winkelman komt er een Duitser voor de radio, wij voelde geen grond meer. Zoo iets vreselijks om in plaats van je eigen bekende stemmen en Duitse omroeper te horen dat hen anleen iemand voelen die deze tijd heeft meegemaakt.

Woensdag 15 Mei

Reeds vroeg komen er Naaldwijksche jongens die in Den Haag gelegerd waren naar Naaldwijk even naar huis. Alle mensen praten maar weer. 's Middags moet ik weg om voor de geevacuerde te zorgen, dat hun onderdak goed is.

Donderdag 16 Mei

Wij gaan weer een dagje in Kwintsheul krenten, er wordt niet anders gepraat als over de oorlog en wie zullen er terug keren. Alle belang hebbende zijn op reis en zoek naar hun familie of vrienden, dat moet meest op de fiets want alle treinverbindingen zijn verbroken. Als wij 's avonds terug keren, komen er reeds veel van de in Naaldwijk gelegerde terug, die geen krijsgeslagenen geworden zijn.

Vrijdag 17 Mei

Wij gaan deze dag druiven binden. Dien komt zeggen dat Koos ook terecht is. Bijna alle Naaldwijksche mannen zijn in leven anleen Bronswijk is dood. De jongens die aan de bloemenveiling zijn mogen naar huis.

Zaterdag Zondag Maandag 18-19-20 Mei

Alles is overdag rustig behalve dat het zware afweergeschut in Zeeland. Belgie dat donderend klinkt. 's Nachts zijn er voortdurend vliegtuigen boven ons.

Dinsdag 21 Mei

Wij gaan iedere dag bij Bert krenten en als we met thee of koffie drinken bij elkaar zijn doen we allen aan politiek. Duitsland rukt steeds verder op.

Als we 's avonds naar kerk gaan staan er bij het bondsgebouw auto's stil die onze militaire naar Naaldwijk terug brengen.

Wat zijn we blij onze eigen jongens terug te zien, nu begrijpen we pas wat het zeggen wil jongens die voor onze belangen vechten. Ze zien er allen vreselijk uit, vuil en verhongerd. Peter en Karl komen nog even naar ons toe blij zijn we hun warme soep, en schoon goed te kunnen geven. Vandaag heeft de zon niet door de dikke rookwolk van een door de Engelse gebombardeerde olietank kunnen komen. Deutland moest zonder olie en benzine raken.

Donderdag 23 Mei

Er komen veel Duitsers in Naaldwijk paarden met karren, wat een onrust 's avonds in dorp, zooveel Duitsers.

Wij moeten vandaag broodbonnen halen dat is de eerste armoe.

De Haag wordt bestormd om schoenen waar ook reeds bonnen voor nodig zijn, voor kleren nog niet.

Zaterdag 25 Mei

Em en ik gaan 's morgens ook nog gauw even naar Den Haag, wij moeten ook nog iets inkopen en Em heeft nog een goude hanger te goed.

Zondag 26 Mei

Peter en Karl eten mee. Peter blijft die dag bij ons. Wij komen 's middags van Sergeant van Wolde veel foto's te zien van de gesneuvelde van Waalhaven, die heeft bij de opruiming moeten helpen. Het is een tragies gezicht al die kruisjes naast elkaar met de helmen erop.

Maandag 27 Mei

Wij gaan 's middags krenten bij Kees, waar Marcel z'n vluchten uit Duitse handen als krijsgeslagenen komt vertellen. Werkelijk een pracht prestatie.

Dinsdag 28 Mei

De lucht is deze morgen zwaar van de olie die er hangt, wij weten niet waar het vandaan komt. 8 uur als wij thuis komen eten vertelt moeder suikerbon verlengt en koffie en thee op de bon of een ½ ons thee of koffie per maand. In deze nacht van 27 op 28 Mei heeft België gecapituleerd om 4 uur, Koning Leopold was hiertoe gedwongen, deze zat met duizende geëvacueerde opgesloten in een kleine kring, dus omdat het van geen nut is langer door te vechten en om mensenlevens te sparen legt hij de wapenen neer

Er staat deze avond een foto in courant van een Viosbus met paard ervoor deze zal gaan rijden en benzine te sparen van Wateringen naar Poeldijk.

Vrijdag 31 Mei

Deze middag wordt Moeder verrast met een bezoek van Peter z'n Moeder. Wat een ontgogeling voor Peter toen hij binnenkwam van inplaats van z'n zoo gewaande Deense 2de Moeder zijn eigen Moeder in werkelijkheid te zien.

Zaterdag middag zal Peter met verlof naar huis gaan. Gelukkig voor hem dat hij ons in de eerste dagen na dat ontgogelende zoek niet behoeft te ontmoeten.

Zaterdag 1 Juni

De Duitsers vertrekken uit ons Dorp. 's Morgens om 6uur moeten we zingend afmaceren.

Zondag 2 Juni

Er komen aan Vluchtenburg veel paarden aandrijven, er moet gistermiddag een boot met troepen zijn getorpedeerd.

Maandag 3 Juni

We krijgen wat meel en boter. Moeder koopt een broodoven.

Dinsdag 4 Juni

Bericht in de courant, de Nederlandse krijgsgevangenen mogen naar Holland terug.

Woensdag 5 Juni

De militaire die werk hebben mogen naar huis, want zijn die jongens blij

Over de Franse radio word elke dag gescholden op Koning Leopold. Dat hij heeft gecapituleerd, geheel ten onrechte.

Henkie Ponten en Paul v. Straten komen voor een geld inzameling voor Jopie Gras één van de Sergeant die een arm verloren heeft.

Donderdag 6 Juni

Er wordt bijna elke nacht afweergeschut gehoord. De Engelsen bombarderen de minutie opslagplaatsen en ook moet het om de Maasburg te doen zijn. Zegveld die vanmiddag in de kas kwam vertelt van de verschrikkelijke reune van Rotterdam, er moeten ongeveer 30.000 doden zijn, officieel 26.000 geborgen, er zijn 285 straten weg. Zegveld vertelt dat hij nog iedere nacht onder de trap zit voor het bombarderen der Engelse. Hij woont nu aan Hilgersberg iedere avond heeft de courant bericht hoe goed de Engelse bommen kunnen gooie.

Zondag 9 Juni

In het verloop van deze week staat er voortdurend bericht in de courant de krijgsgevangen zullen komen. Wat een spanning. Geert Warmerdam is ook nog steeds niet thuis en zal nu ook komen. Er gaan veel mensen naar Enschede en Zevenaar waar ze aan zullen komen echter telkens teleurgesteld, want ze blijven steeds uit.

Daar zitten we 's avonds bij Bert buiten die is vandaag jarig. De kinderen zetten de radio aan en we krijgen te horen de terugkeer van de krijgsgevangenen. Wat moet dat een toneel geweest zijn.

We waren in minder dan geen tijd allen binnen. De vreugde van die jongens in niet te beschrijven een gejuich en zingen, waarschijnlijk een groep Limburgers waar het van klonk "Waar in het bronsgroen eikenhout" daartussen door het gejuich van de troepen die met de trein binnenkwamen. Telkens werd een ene voor de microfoon geroepen om te vertellen hoe ze het hadden gehad. Nu dat was natuurlijk best? Het gebeurde dat er wel 2 tegelijk aan het vertellen waren en dat er eene zoo op z'n echt brabant zei: "Ik kan niets meer zeggen zie je, ik ben zoo zenuwachtig" Ze waren in goederenwagens gekomen en hadden al die tijd wel met 4000 in een kamp gezeten omspannen met hoog prikkeldraad onder electriciteits stroom, een klein beetje brood gehad en middag wat gerstenpad, van dit laatste hoorde we niets door de microfoon.

Als wij 's avonds thuis komen heeft Marie bericht dat Geert reeds vanmorgen in Nederland is aangekomen.

Dinsdag 11 Juni

Wij zijn vanavond met Anny v. Vliet mee naar Hoek van Holland geweest. Anny was met Moeder en broer bij Barendse geëvacueerd. Van hun was met het bombardement op de Hoek alles in puin en later verbrand. Er is dan ook niets meer van hun huis te zien. Wat ik daar nog vindt is een Engelse pet doorkogeld. Naast het pand dat totaal is uitgebrand, zijn er ook nog veel kogelgaten en gaten door bommen veroorzaakt in andere panden. Er zijn niet veel D. aan de Hoek.

15 Juni Zaterdag

Ik heb gisteravond van Kap vd. Heide een pak en toog gehad voor Kap v. Vliet waarvan heel veel was verbrand. Deze dagen is ook Parijs in Duitse handen gevallen. Vandaag maakt de krant melding van Maandag brood op de bon. De bakkers gaan nog aan het bakken om de mensen allen voorraad te kunnen geven.

Zondag 16 Juni

Janus en Door zijn jarig, er is deze avond geen ander gesprek als oorlog.

Maandag 17 Juni

Als we vanavond thuis komen uit de tuin gaan we voor de zoveelste maal maar weer naar dorp om nog inkopen te doen, want alles dreigt op te raken, het is dan ook in deze krent niet anders als wat moeten we vanavond weer binnen proberen te krijgen.

Nadat Vrijdag Parijs is overgeven krijgen we nu te horen dat ook Frankrijk heeft gecappatuleerd dus zoo horen wij vanavond door de Engelse zender zal Engeland met z'n grote hoeveelheden meer wapenen onverschrokken Duitsland tegemoet treden.

Woensdag 19 Juni

In de nacht van Maandag op Dinsdag is er hevig gevochten in de lucht. Frankrijk heeft gister de wapenen weer opgenomen. Wij horen vanavond dat Peter en Karl morgen zullen vertrekken naar den Haag. Wat ze er te doen krijgen weten ze niet en natuurlijk veel minder vrijheid.

Vrijdag 21 Juni

Vandaag wordt er weer eens overdag geschoten, dat hebben we na de oorlog niet meer gehoord. De Engelsen vliegen voortdurend geweldig hoog. Vannacht zijn we voor het eerst eens uit bed geweest om naar het schieten te kijken, maar toen we bij het raam waren hielden ze juist op.

Dinsdag 25 Juni

Vanmiddag is er weer volop geschoten op de Engelsen. De krant bericht hedenavond, de oorlog op het platteland is ten einde. Frankrijk legt de wapenen neer

Woensdag 26 Juni

Vandaag heeft Prins Bernhard al over de Engels zender gesproken. Prinses Juliane en haar kindertjes zijn naar Canada gegaan. Z.K.H. vertelt dat er op een Duits generaal een stuk is gevonden, waarin wordt bevolen "De koninklijke Familie gevangen te nemen en naar Berlijn te vervoeren waar ze zouden worden behandeld naar gelang ze tegenstand hadden geboden".

Donderdag 27 Juni

Vandaag zijn we klaar gekomen met de krent vlug het tuintje schoon maken. Om 5 uur nog even vlug de druiven zwavelen, maar wat een pech, bij de laatste kas zet ik mijn groene bril af en daar bemerk ik dat in plaats van zwavel, krijtwit heb gebruikt. Wat moet dat nu ? Afspuiten natuurlijk, daar gaat Jeane met een kapje op, al de druiven afspuiten, wat een verzopen kat toen ze klaar was.

Er is vannacht weer druk geschoten in Hoek v Holland de Engelsen hebben militaire belangen gebombardeerd. Er is ook door de Engelse een haven van militaire belang te den Helder gebombardeerd. Hiervan hebben de Duitse gebruik gemaakt om de stad te den Helder te bombarderen een 200 slachtoffers te maken en hiervan ook de Engelse de schuld te geven, zelf te verkondigen dat wat werkelijk de Engelse deden een roode Kruisziekenhuis te bombarderen, maar de Engelsen wisten juist dat het vol minutie zat. Ze willen ons natuurlijk tegen de Engelsen opruien. Gelukkig zijn er altijd nog mensen die hun ogen open hebben.

Er komen dezer dagen voortdurend verhuizingen van Hoek v. Holland naar Naaldwijk, Monster en H-dijk toe, de mensen kunnen het aan Hoek van Holland niet meer uithouden, elke nacht zoveel onrust.

Zaterdag 29 Juni

Vandaag op de verjaardag v Prins Bernhardt vlaggen mogen we niet meer, dus nu dragen alle echte Hollanders een witte anjer. Dit natuurlijk tot grote ergernis van de N.S.B.ers. De anjers worden afgerukt, er zijn die er een scheermesje achter hebben, zoo snijen in figuurlijke zin fijn in hun handen. Er zijn in Den Haag en meer steden veel opstoten. De vliegmachine vliegen heel laag over de stad. Er worden veel bloemen naar het paleis gebracht tot grote ergernis van de Duitsers die er dan een gauw in stokje voor weten te steken.

Zondag 30 Juni

Wij krijgen bij Lena Groeneweg aan de Zuidweg waar militaire paarden staan een heel lief jong veulentje te zien van een Poolse Moeder. Dat dier heeft een aardige reis gemaakt van de Poolse inval waar het ten slotte in Nederland is terecht gekomen.

Maandag 1 Juli

In deze nacht van Maandag op Dinsdag is een bom inval geweest op een zoo vredig Plaatsje Kwintsheul. Wij worden wakker door een vreselijke klap, er moet iets gebeurd zijn wat weten we niet. Dinsdag morgen horen we het. In Kwintsheul is het raak geweest. Inderdaad. Op de hoek van de Mariëndijk - m Broekweg zijn 6 bommen gevallen, vlak voor achter en naast de huizen. De boerderij van v. Schie is leelijk beschadigd een warenhuis en kassen heel veel glas kapot. Onbegrijpelijk en er geen mensenlevens verloren zijn gegaan. Een bom is nog niet geheel ontploft ligt in een warenhuis daarom is de Mariëndijk afgezet. De berichten zijn Engelse bommen, op de niet ontplofte staat echter Dusseldorf.

Woensdag 3 Juli

Moeders is vandaag naar Heilo. Wij gaan naar Kwintsheul. Vanmorgen kwam er om 8 uur door het A.N.P. generaal Winkelman met onderhorige zijn als krijgsgevangen naar Duitsland vervoerd. De burgemeester van Den Haag moet aftreden dit natuurlijk naar aanleiding van de relletjes die met de verjaardag van Pr. Bernhardt in Den Haag geweest zijn. De burgemeester van Hilversum is ook

afgetreden. Er gaan geruchten van arrestatie's van priesters Juzieten en Dominicanen. Vanmiddag om 2 uur werden er 3 D vliegtuigen die aan Ieperburg staan in brand gebombardeerd, terwijl er 3000 mensen aan werken om het vliegveld gereed te maken.

Zaterdag 6 Juli

De week maakt de Engelse zender steeds bericht over grote bombardementen in Duitsland op olie en spoorwegen. Engeland verliest daarentegen zeer weinig. Moeten wij nu Engeland geloven? Zover we kunnen bekijken liegt hij niet, als we de berichten vergelijken met wat we zelf zien. Ze maakt melding van de zeeslag bij Oran, hier lagen nog Franse boten, die de Duitsers niet voor hun eigen doel zouden gebruiken, maar wie zal ze vertrouwen.

De bevelhebbers wilde zich niet overgeven aan de Engelsen, natuurlijk omdat ze onder dreigement stonden, van een slechte behandeling van hun vrouwen en kinderen. Pr. B. heeft havenplaatsen bezocht de Hollandse militaire dragen E. uniform met op de mouw een leeuwte en daarboven Nederland. Er staan vanavond grote stukken in de courant Duitse bepalingen, het groeten van D. militaire geen afstemmen van de radio meer op de E. zender dit alles onder heel zware straffen.

Wij kunnen nu juist zoo fijn de E. zender horen want we hebben een nieuwe radio aangeschaft.

Zondag 7 Juli

Wij hebben vanavond de radio niet kunnen horen maar Moeder vertelt, hij heeft staan schelden op de bepalingen in Nederland, niet ten onrechte.

Maandag 8 Juli

Vanmiddag een luchtgevecht geweest, het was te zien een Engels bommenwerper verdrijft 2 D jagers. Wij horen zwaar geschut in de buurt van Rotterdam. Dit blijkt later Slidrecht te zijn. Boven in de Maasbrug is het afweergeschut nu weggeschoten, ook Waalhaven, Schiphol en Ieperburg zijn weer bestookt.

Dinsdag 9 Juli

Vannacht is de Hoek weer gebombardeerd, een pracht schouwspel in de lucht, wij hebben het nu voor het eerst eens goed gezien. Wat een lichtkogels en luchtbalons die wel 10 minuten blijven hangen en daardoor heel de lucht verlichten. We zien wel 3 keer een vliegtuig in de lichtstralen, maar deze D. lichtstralen halen niet bij Hollandse. Vanmiddag komen er 105 paarden voorbij. De paarden zijn 2 Juli weggegaan 3 paarden met 1 militair. Beesten nog even zullen jullie leven om over enige dagen de Engelse bommen te verwachten.

Vandaag is Rozenburg weer gebombardeerd ik ben vandaag met Anny v. Vliet naar Den Haag geweest. Lou is geweest met foto's v. Rotterdam. De spanning is groot. Wat zal D doen? wanneer trekt hij E. binnen. De E. kusten worden steeds versterkt. Iedereen doet aan politiek, zelf moeder nog.

Zaterdag 13 Juli

Het is deze week verder nogal rustig geweest. Moeder is naar Monster geweest, de Vios rijdt niet meer over 's Gravenzande dus ze moet van armoe gaan lopen. Vandaag zouden alle Hollandse militaire naar huis moeten. Dit gebeurt echter niet, ze moeten blijven voor de opbouwingsdienst. We zien ze nu met een wit ruitje op de mouw. Hitler wil natuurlijk geen werkeloze hebben, de Hollandse werkloze die in Duitland moesten gaan werken, hier krijgen ze geen steun keren bijna allen weer terug. Ze zijn daar maar 2 uur daags boven de grond, overigens in de schuilkelders tegen de bommen.

Zondag 14 Juli

Krijgen we gister te horen dat er de volgende week geen room meer mag worden verkocht, vandaag staat er in de Maasbode het ochtendblad, boter en vet, alsmede alle grutterswaren op de bon. We krijgen nu of een ½ pond vet of een half pond boter per week. Dat is nu ons rijke Holland waar we midden tussen de koeien leven. Er doen overal geruchten van verscheidene deserteurs bij de Duitsers. In Schiedam het sterrenbos moet vol zitten. Vanmiddag vraagt Anny v Vliet of ik even mee wil gaan naar Kwintshul, proberen nog wat boter te krijgen. Van Zijl is niet thuis dus landen we ook even bij Jo aan. Daar zijn Jan en Theo Zwinkels, die ik een lange tijd niet gezien heb. Dat is me daar vanmiddag weer een mooi stel geweest. Was toch leuk hen weer eens te ontmoeten.

Zondag 21 Juli

Zoo zagen we dan Maandag weer een 175 Hollandse jongens met hun bordjes en etensbusjes eten gaan halen. Ze zijn gelegerd in de bloemenveiling. Van de week was op een morgen de bom bij van Schie die nog steeds in het warenhuis lag verdwenen. Zouden daar de Duitsers geen handje in het spel gehad hebben. Er dalen zoo af en toe vliegtuigen om personen de gelegenheid te geven naar Engelland te gaan. In een weiland waar een stel vissers instappen. Op de verkeersweg een paar heren met actetasch en zoo op meer plaatsen, onbegrijpelijk hoe zoo mooi de berichten door komen. Ook zijn onze landbezitters wel eens de plank mis, dat ze denken een Engels vliegtuig naar beneden gehaald te hebben, maar dat het een hakenkruis is, dan vlug een zeil erover.

Het is deze week verder rustig geweest, voor de druiven en tomaten wordt een aardig prijsje gegeven, wel geen wonder want we worden betaald met eigen geld. Zoo maakt de Engelse zender gisteravond bekend. Nederlanders koopt waar voor Uw geld, wat zoo aanstonds is Uw gulden niets meer waard, de Duitsers proberen ook van alles weg te slepen. Nu voorzichtig hier niet over praten want we staan onder Duits beheer en een bericht vernemen van Engelland staat gelijk onder doodstraf. Er zijn deze week duizende dienstweigeraars die heel bang zijn van zee met wagons weggegaan, waarheen? Het antwoord van een Duitser was, wij mogen niets zeggen, maar het is verschrikkelijk.

Vrijdag zijn de Indische die in Holland zijn in arrest genomen, uit wraak dat de Duitsers in Indie worden vastgehouden. Vrijdag zijn we nog naar Den Haag geweest, want 15 Aug. gaat alles op de bon, dus kopen wat nog noodzakelijk is. Zoo het heel de week rustig is geweest, wordt Zaterdagavond kwart over elf, de rust verstoord door een gedonder van bommen, wij vlug naar boven we hebben ze niet meer zien vallen, brandbommen moeten het geweest zijn, ze hadden dan ook doel getroffen, want waarschijnlijk een heel grote olietank in Vlaardingen of Pernis stond in brand, een geweldige vuurzee. Vanmiddag worden er door Engelland grote getale van verliezen van Duitse vliegtuigen en vliegers opgesomt. Vanmorgen vliegen er heel hoog 3 Engelse over een witte streep achterlaten was prachtig in een mooie bewolkte lucht.

Maandag 22 Juli

Een nieuwe week, wat zal ze brengen. Het bericht door de Engelse zender, dat het geld aanstonds geen waarde meer zal hebben wordt door een ieder heel zachtjes besproken, want we zijn nu werkelijk allen bang dat we als hoorders van de E. zender zullen gesnapt worden. Toen wij Vrijdag in Den Haag waren kwam er door de Spuistraat een grote Duitse bus met aanhangwagen beladen met koffers. Wat wij toen nog niet wisten, maar wat later door de E. zender uitkwam, waren het allen Indische die hier in Nederland op vakantie waren (zie 21 Juli). De poes zit zich al vroeg over de kop te wassen dus dat zal vandaag wel visite brengen. Wij moeten vandaag wassen dus niet voor, maar na de middag ga ik even naar v. Vliet. de Kapelaan zal thuis komen, een teleurstelling voor hun, hij heeft het uitgesteld tot morgen dus ontmoet ik daar alleen de Kapelaan van de Hoek. Ik kom thuis, heeft moeder heeft Oom Gerrit Zwinkel alvast te visite gehad en nu is Jo er. Die moet de nodige inkopen nog eens doen, en in de avond komt Arie vd Meer nog eens te

visite, die houden we even in de keuken om E. te beluisteren, geen bijzonder nieuws alleen melding van grote D verliezen An v. Paassen komt ons verzoeken voor de volgende week woensdag.

Dinsdag 23 Juli

Een pracht zomermorgen ik had wel zin naar Berkel te gaan, maar we waren zoo laat wakker dus dat was al gauw te laat. Daar komen ze om 10uur vragen of wij meegaan naar Rotterdam. Dat doen we natuurlijk ofschoon we er niet veel van terug hadden geheel op de fiets $\frac{1}{2}$ 1 vertrekken we bij vd Berg vandaan, over Maasluis, we passeren de Nol waar veel afweergeschut staat, alles verdekt opgesteld, via Maasluis naar Vlaardingen daar vinden we een aardig zitje bij een klein hotel. We zitten even of vlak tegenover ons komen een groep D. militairen te zitten, we doen alsof we ze niet zien. Als we weggaan en we snoepen nog wat, vragen ze ook iets te krijgen. Jullie geven toch ook niets weg, nu we konden wel wat krijgen, maar met een uitroep van geef dat maar aan Hitler stapte we op en vervolgde onze weg. In de buurt van Vlaardingen is ook veel afweergeschut. We zijn spoedig in Schiedam en daarna Rotterdam, waar de vrachtwagens puin ons al tegenkomen. Het is daar in de heeelgebleven wijken geweldig druk overal uitverkoop. Daar naderen we de puin vreselijk, een grote straat allemaal verbrande bomen erlangs, heel grote gebouwen zijn nog te onderscheiden soms aan een half opschrift, dan weer zien we te midden, midden van de puin nog een grote kluis, waarschijnlijk een bankgebouw. De kerken zijn ook nog wel te onderscheiden. Wat zoo geheel vreemd is te midden van de puin, de electrise het verkeer van de eene kant van de stad naar het andere. Wij fietsen ook maar, want de puin is niet te overzien en we willen toch overal zoo'n beetje wezen. De Bijenkorf ook geheel uitgebrand. Overal wordt druk gewerkt om de puin weg te krijgen. Wij fietsen op de Maasbrug aan, waarover het verkeer juist stil staat, wij rusten ook maar wat en nemen ons toevlucht tot de stoep. Daar kunnen we alles mooi overzien. Boven in de Maasbrug zitten 4 vogelnestjes beladen met D militaire. Hierin hebben zij hun afweergeschut. Als ze erin zijn wordt de ladder weggehaald, dus kunnen ze niet vluchten voor de E. bommen. Het is gebeurt dat ze van benauwdheid in de maas springen. Terwijl daar het verkeer nog stop staat komt er plotseling in woeste vaart een luxe wagen met hoge D militaire gevolgd door wel 50 vrachtwagens olie, waarheen? Wij gaan over de Maasbrug en komen voor een kerk die open is, even binnen, als wij eruit gaan vragen we aan een Heer die ook uit de kerk kwam welke kerk het was? Van de H. martelaren v. Gorkum. Deze Heer vergezelt ons om de kerk van Maria v. Lourdes te gaan bezien. Deze is geheel afgebrand, alleen de kapel waarin een mooie Lourdesgrot is geheel ongedeerd, anleen de wandschilderingen geblakerd door de vlammen blijven staan. Het mag geen wonder wezen maar toch opvallend merkwaardig. Wij vervolgen onze tocht weer over de Maasburg waar overal te lezen staat, wie hier stilstaat wordt neergeschoten door de puinhopen die onafzienbaar zijn, naar de buitenkant van Rotterdam. Het Franciscusgasthuist staat nog ongedeerd, daar is een bom vlak naast gevallen en niet ontsprongen. De Schie is reeds gedemt met puin. Wij gaan nog even in een bakkerswinkel ons tegoed doen en dan over Hillegersberg, Schiebroek naar Delft. Van Delft uit willen we gelijk nog even naar Iepenburg. Nu dat loont de moeite niet want we krijgen niets te zien. Anleen komen er honderde werkmensen vandaan, er moeten er ook 3000 in twee groepen werken. Ze verdienen er een gulden per uur, met het gevaar dat de E. bommen laten vallen. Alles is gecamoufleerd met groen geel jutte of rietmatten. Zoo zijn we dan kwart voor negen thuis en hebben er die dag 70km opzitten. Wat ik nog niet vermeld heb er is vanacht weer veel over gevlogen geschoten, er schijnt niet gebombardeerd te zijn wel zag ik boven vliegveld Iepenburg een grote luchtbalon hangen, zeker eens kijken of ze al bijna klaar zijn.

Woensdag 24 Juli

Vanmorgen 9 uur belt Tinus en Jo op of we meegaan naar den Haag. Engelbert, Mien en Kees en Bep gaan ook. Dit kunnen we echter niet, want we krijgen vanmorgen Kapelaan v. Vliet die thuis is op visite. Ik was nog even voor ze naar ons toe kwamen bij hun en z'n Eerwaarde moest gauw

uitzoeken of hij een achterneef van ons was. Dat voor mij zoo goed bekende stamboompje wordt uitgetekent, en jawel het was zoo hoor, wij waren achternichtjes van hem 's Middags om 2uur waren we in den Haag en er werdt nog gekocht wat er te koop was. We kunnen 's avonds met een groeizaam buitje naar huis.

Vrijdag 26 Juli

Vanmorgen vroeg voeren er 7 Duitse boten uit. Ze waren echter de N. Waterweg nog niet uit, of ze lopen op een mijn en een ander wordt getorpedeerd. Hoe precies is moeilijk te achterhalen. Al de dokter van Naaldwijk moesten naar de Hoek. Het moet vreselijk geweest zijn zoveel doden, maar vooral zwaar gewonden. Eerst zijn er veel naar het prefetorium gebracht en later is alles vervoerd naar het ziekenhuis. De Hoek is weer geheel afgezet. Wat ik vanavond hoor vertellen, het moet door een Belgise zender gekomen zijn, dat Koning Leopold van Belgie is vervoerd naar D. naar een concentratiekamp. De omroeper verzocht de Belgen niets meer te verkopen aan de D. Ze waren zeker voor onze omroeper ook bang dat hij eens de waarheid zou zeggen, dus die is ook niet uit het gehoor gebannen. Vanmiddag is Rector Alkemade op visite geweest, fijn hoor die weer eens te zien. Bij hem in het meisjeslyseum te Amsterdam zitten ook volop Duitsers. Het is vermakelijk de bakken die op Hitler en de Duitsers getapt worden. En zoo is er ook en dat is histories in de dagen van de oorlog dat er een Brabants boertje aan het werk was, die ook niet kon begrijpen dat de D. door bemiddeling van paracuits al zoveer in ons land waren, dat hij ze toeriep! "Zoo jongens zitten jullie de Pruisen achterna.

Zaterdag 27 Juli

Kees heeft gisteren weer inkwartiering gekregen, 2 onderofeiers. Er zijn nu weer 400 Hollandse jongens voor de opbouwdienst in Naaldwijk. De tuinbouwschool en het Bondsgebouw zijn weer bezet. Kees natuurlijk gauw zijn voorraad bij ons naar boven. Wij doen ook pracht ontdekkingen in ons eigen huis, we brengen tegenwoordig iets boven naar de kelder. Hoe kan dat?? Het is een vreemde morgen. Het rommelt in de verte wat is het? schieten of onweer. Allebei er wordt zwaar geschut gehoord, afgewisseld door gedonder, wat de hele morgen aanhoudt, we zien het bijna niet weerlichten. In dorp staan weer veel mensen in groepjes en bespreken het geval van gister aan de Hoek. Weer zoveel militaire in Naaldwijk, het lijkt wel weer begin van de mobilicatie. Gister hebben we onze boterbonnen wezen halen. Ik hoor vanavond vertellen dat de Bremer zender gezegd heeft als Duitsl. verliest dan is daarbij de schuld aan Holland door de geheime uitzendingen aan Engelland. Op Hoek v Holland vertelt een Duitse kok die bij Rony komt dat er van de week een keer 55 Engelse bommenwerpers overgekomen zijn. Duitsland maar ze waren te hoog om er op te schieten.

Er waren vanavond een paar jongens van v Leeuwen getooid met witte anjers en goudsbloemen op dorpsplein waar ze stonden waren 2 N.S.Bers met Volk en Vaderland. De jongens vragen er 4 te koop maar ze hadden er nog maar 3. ze kopen ze, en dan verscheuren. Een jongen komt er voor op dat mogen ze niet doen. We hebben ze toch betaalt! Al willen we ze opeten, wat ze gaan doen. Dan komt politie v. Leeuwen erbij, en moet ze natuurlijk verbieden om het te doen al vinden ze het natuurlijk fijn dat er jongens zijn die zooiets uithangen.

Zondag 28 Juli

Vannacht alles rustig geweest. Vanmiddag vertelt de Engelse zender dat er in Holland geen wolle stoffen of vesten meer verkocht mogen worden. Het moet gister om 10 uur afgekomen zijn over A.N.P. Wij krijgen nu in het vervolg elke avond een kwartier uitzending door de Engelse zender, samengesteld door de Nederlandse regering, Nederlands muziek. Het werd vanavond geopend met een rede van H.M.de Koning. H.K.H. sprak heel mooi, diep getroffen over het lot dat over ons gekomen is, zij schetste de oorlog als Duistere machten die over de aarde zijn losgebarsten, en die ons willen ontnemen alles wat ons door eeuwen heen lief is geworden, onze vrijheid en ons

(H) geloof. Wij zullen echter vertrouwen dat wij er weer eens als vrije Nederlander uit de strijd te boven zullen komen.

Maandag 29 Juli

Vanmiddag ben ik even naar Delft geweest en heb daar met de eerwaarde Moeder gesproken over opleiding verpleegster. Ik werd graag aangenomen en zal het eerste in aanmerking komen als er een plaats vacant is. Dat is fijn. Ik ben er erg blij mee. Vanavond sprak radio Oranje, hoe het onze K. Fam. is gelukt te ontsnappen uit D. handen. De naam van een D. Generaal Graaf werd genoemd, die daalde op Ocenburg en zou veel vooraanstaande personen gevangen nemen.

Dinsdag 30 Juli

Vannacht zijn er veel D. vliegt. overgekomen maar er ze bereiken hun doel niet, en laten veel bommen in zee vallen. Wij zijn maar weer eens met Tinus en Jo naar den Haag geweest, en hebben een mooi karpert gekocht. Het kopen van wollen stoffen of pakken of jassen is uitgesloten. Vanavond rad. Oranje over de D. geïnterneerde in Indië.

Woensdag 31 Juli

Vanmorgen hebben we Kap. Toon v. Vliet op visite gehad en in de namiddag zijn we naar An van Paassen in het Woud geweest. Dat vonden we fijn. Daar was het nog eens echt genieten van Gods vrije natuur. Natuurlijk de broodbonnen mee want het is voor ieder precies afgestemd. Wij hoorde van ooggetuige de Waalhoven weer totaal in puin ligt, er schijnen ook door de E. brandstoffen te zijn uitgestrooid, want alles is totaal afgebrand en uitgebrand.

Donderdag 1 Aug.

Er heerst vanmorgen weer een buitengewone drukte met militaire in Naaldwijk. De gymzaal van de meisjes hebben ze weer in gebruik. Daar komt me Sergeant Ponten ook weer opdagen die moet naar Poeldijk er zijn vandaag 15000 militaire opgeroepen, allen die wel uit dienst waren en in hun eigen onderhoud konden voorzien, moesten toch evengoed allen komen. Het schijnt hopeloos te wezen, wat ze hun voor werk moeten geven, want ze hebben niets te doen. Vannacht kan Ponten ook nergens slapen en komt maar weer op Kees aan. Wij horen voortdurend over het afzetten van het strand, daar spoelen geboiede lijken aan, van D. dienstweigeraars die hebben ze op een mijn laten lopen. Vanmiddag horen we veel keer zwaren ontploffingen waarvan weten we niet. Iepenburg is bijna klaar, daar werken nu 5000 arbeiders, dat moet vandaag of morgen weer kapot. Om nu nog aan een goede fietsband te komen is weer een sport. De E. berichten melden steeds van Nederlanden aan de vijand toegebracht. Vanavond sprak radio Oranje over stukken die zijn gevonden dat Nederland niet neutraal was. Dit wordt nu weerlegt een ander spreker over het geheime Nederlandse wapen, dat niemand ons kan ontnemen. Onze vrije gedachten, groot vertrouwen ons saamhorigheidsgevoel met onze vrije Nederlanders, dat wij, wat door het A.N.P. bekendt te zijn gemaakt, geen witte anjers, geen goudsbloemen, geen vergeetmenietjes mogen dragen, wij ons allen toch echte kinderen voelen verbonden aan ons Oranjehuis. Dat is fijn hoor het Oranje kwartiertje.

Vrijdag 2 Aug.

Mijn gehele morgen wordt in beslag genomen door horren in de kassen te leggen, want de mussen zijn als elk jaar precent. Mijnheer Smit uit Delft die ons graag in een verzekering wil hebben bezorgt ons nieuwe fietsbanden.

Vanmiddag zal ik aan een ziekestola gaan werken, maar een tekort aan zijde om te borduren doet mij naar den Haag gaan. Anny v. Vliet gaat met me mee met hun vaandrig, die ging naar Scheveningen te zwemmen. Op borduurzijde uitgaande, komen we alweer tot de ontdekking van als het op is krijgen niets meer. Toen maar extra gekocht met als resultaat, dat we extra geld kwijt waren. Maar afijn we zorgen voor ons zelf dus voor O.L. Heer ook maar een beetje

hamsteren, met leerband precies het zelfde. Vanmiddag om 2uur hoorde we zwaar afweergeschut en gebombardeer aan de kant van Rotterdam, Vlaardingen. Er moeten aan Vlughtenburg ook bommen gevallen zijn. Iets officieels horen we echter niet.

Zaterdag 3 Aug.

Ik zet om 8 uur 's morgens de radio aan, en daar hoor ik nog juist alle winkels die textiel goederen verkopen moeten vanmiddag om 2 uur sluiten. Het was hopeloos druk in de zaken. Wat leven we toch in een rare wereld. Tot nu toe is alles op stamkaarten kopen geweest over 5 dagen zullen we punten krijgen. Ik was bij de Gruijter in de winkel en kom tot de ontdekking dat er weer koffie-bonen zijn bon 53 vlug halen, want aan de meeste winkels is geen koffie afgestuurd. Vanavond was er in het dorp een demonstratie van gymnastie ten bate van het Groene kruis. De N.S.Bers dachten deze avond te benutten door Volk en Vaderland te verkopen. Heel de avond stonden ze op de hoeken van de straten overal 2 in zwart uniform stijfrecht de krant gestrekt voor zich. Tot ze opsloot in optocht door het dorp gingen. Bij het plein gekomen mochten ze ook niet evenmin als een ander op straat stilstaan. De politie maakte hierop aanmerking, ze wilde er niets van weten, dus dat werd knokken N.S.B met 14mannen tegen politie 4man deze werden geholpen door de burgers. Ze gingen het Wilhelmus zingen tot de Burgemeester stilte gebod. De N.S.B. wilde de D. opperbevelhebber opbellen, maar kregen het natuurlijk op het politie bureau niet klaar, toen kwamen ze naar Klinkenberg mej, die heeft het telefoonverkeer in handen, hier werden ze de deur gewezen, ga maar naar de politie, tot er een kleine jongen komt dat er is opgebelt. En jawel even later verschijnt er een grote auto met onze Hollandse marcheeese, daar zal de Burgemeester voor gezorgd hebben, en werden ze spoedig verdreven, allen op de Zuidweg (hoogwerf) aan naar Tijs de Hoogh. Ze zijn bepaald angstig naar huis gegaan, want toen er een commando werd gegeven van afmarceren, riep er eene Ja maar als ze op de nieuweweg staan! Ze zullen bepaald niet erg gerust naar hun woning zijn vertrokken. (Die 14 zwarthemden waren uit het hele Westland vandaan bijéén gekomen, 't is de moeite). Vanavond sprak radio Oranje over het Nederl. leger in Engelland, veel kon er niet over gezegd worden omdat onze bezetters ook wel graag iets meer wilde horen.

Zondag 4 Aug.

Gisteravond zoo tegen 12 uur hoorde we een geweldige plof er was echter in heel de lucht geen lichtstraal te zien of schieten te horen. Vanmorgen was er de oplossing. In den Haag ongeveer bij Valkenbosch is een bom gevallen, 2 personen gedood, wat zouden ze ons toch graag opruien tegen de Engelsen. Het vliegveld Iepenburg is nu bijna gereed er werken 5000 mensen aan, ze moeten Zondags doorwerken, er waren er verleden Zondag 300 niet geweest, die werden ook nu niet meer aangenomen, aan de Loserlaan Wateringen zijn ze ook aan het werk, wat er moet komen weet niemand. Deze week zouden de Duitsers 's middags komen op Iepenburg te inspecteren, hiervan hadden de Engelsen lucht gekregen en die kwamen vermomd als Duitsers de zaak opmeten en inspecteren, toen dan 's middags werkelijkde D. kwamen, kwamen ze tot de ontdekking dat ze bedrogen waren. Dit wordt verteld door mensen die er werkte, als het waar is, is het prachtig. Vanavond hebben we de familie v. Vliet te visite gehad de priesterzonen waren thuis. Tinus en Jo waren er ook, dus dat was een gezellige avond. De rede van de Koningin is weer uitgezonden vanavond, omdat er zoveel over haar gelasterd werd, door ons A.N.P. Morgen op de eerste verjaardag van Prinses Irene zullen de mensen Prinsesseboontje dragen. Dit is natuurlijk ook verboden, alles waar wij onze aanhankelijkheid aan het Koninklijk huis mee betonen.

Woensdag 7 Aug.

Dezer dagen is het heel rustig. Maandagavond heeft Prins Bernhard gesproken op de eerste verjaardag van Z'n dochttertje. Hij hoopte dat zijn vrouw in Canada ook zou luisteren. Ook de dominee die haar gedoopt heeft sprak, de doop worden van Prinses Irene moeten geweest zijn

"Mijn vrede laat ik U, mijn vrede geef ik U, maar niet zoals de wereld die U geeft". Zelf heb ik niet geluisterd, deze avond werd juist een neomist Pater Biezeno ingehaald. Met weinig Praal want de klokken mogen niet meer luiden. De rede hiervan komen wij niet precies te weten.

Vanmiddag circelde D. vliegtuigen heel laag boven ons zo ongeveer zeven. De E. moeten er boven geweest zijn. Mensen die op het dak hebben staan kijken zagen dat er drie D. in zee naar omlaag gestort zijn.

Vanavond zijn we bij v. Vliet op visite geweest, de eene Heerzoon zou morgen vertrekken, was erg gezellig.

Vrijdag 9 Aug.

Gister zijn we naar Berkel geweest Em en ik op de fiets, het was geweldig druk op straat, alle mensen fietsen, het lijkt wel als er 5 of 6 mensen bij elkaar zijn ze zeggen, gaan we maar fietsen, het is dan ook het meest practise vervoermiddel. Om de kerk in Pijnacker op 2 hoogte's boven in de toren zelfs ongeveer bij het kruis zijn stellingen aangebracht, van hieruit wordt het vliegveld Iepenburg bewaakt. Het moet voor de uitkijk dienen.

Vanmiddag was ik even bij v. Vliet, Kapelaan Jo was thuis, heel aangenaam hebben we een poosje zitten kletsen met als gevolg dat ik met wat werk van z'n eerwaarde naar huis ging.

Zondag 11 Aug.

Gisteravond ben ik met Anny v. Vliet naar Hoek v. Holland geweest, wij dachten daar naar het Lof te gaan, maar hadden zo erg tegenwind dat we er 50 minuten over fietsten en we bij het Tantum Ergo in de kerk kwamen. Na het hof heb ik nog even bij Rie Ronij die daar kosteres is in de caceratie geweest en de koffer met spullen gezien van de Engelse aalmoezenier die daar is achtergebleven. Terug naar huis ging het mooi zo stevig wind in de rug, we zijn nog even op zee aan gefiets, maar aan het strand konden we niet komen. De zwarthemden zijn wel in Naaldwijk geweest maar hebben zich niet vertoond.

Vanmorgen zijn we aan de Maasdijk naar de Hoogmis geweest, deze werd opgedragen door Kap. Jo v. Vliet. Kapelaan heeft heel mooi gepreekt, naar aanleiding van het evangelie van de tien melaatsen. Nog zelden heb ik zo'n mooie preek gehoord, in zo'n klein intiem kerkje. Waar we ons allen zo dicht bij elkaar voelen.

Z'n Eerw. sprak over ons leven, dat wij het goed moeten beleven want ons leven is zo kort. Wij kunnen natuurlijk alles op het eind van ons leven wel goed maken, maar we moeten leven dat we toch altijd kunnen zeggen, ik heb toch zoveel goed gedaan, ik heb toch zoveel gegeven, wat we moeten doen, ook al is het niet nodig, dan pas leven we goed en maken iets moois van ons leven. Nog even haalde Kapelaan aan hoe er is deze tijd vele mensen die gingen langs de puinhopen, die spreken van veel menselijk leed gereinigd werden en zo ondanks al hun verliezen, rijker geworden waren.

Na de H. mis zijn we bij v. Vliet koffie wezen drinken en Moeder was natuurlijk een beetje boos dat we zo laat thuis kwamen.

Vanmiddag vertelde de radio van de E. aanvallers op de vliegvelden Schiphol, Eindhoven, Venlo. Gistermiddag zei hij: We moesten de Duitsers maar dol maken evenals in Noorwegen door onze radio op E. af te stemmen.

Vanmiddag om 3 uur hoorde we weer volop schieten, Rie Ronij kwam bij ons en vertelde dat er ene heel laag over de Hoek vloog. Er moeten wellicht veel mijnen gesprongen zijn vanmorgen, of getorpedeerd, want ze hadden zoveel klappen gehoord die morgen, maar kunnen er niet achterkomen waarom.

Maandag 12 Aug.

Vandaag verteld E. dat D. er gister 60 vliegtuigen verloren heeft. Bij een gevecht boven het kanaal. Donderdag ook 60 en vandaag 12.

Dinsdag 13 Aug.

Vanmorgen uit de H. mis ga ik vlug even naar Den Haag franje halen voor een stoeltje voor Kapelaan v.Vliet, waar we vanmiddag naartoe geweest zijn, omdat z'n Eerwaarde der moeder jarig was.

Vanmorgen om half 12 we zitten in de kerk en horen we plotseling hevig knallen, en jawel hoor, we zien wolkjes in de lucht, het donderd in de omgeving van Vlaardingen. We zien de Engelsen rustig aankomen, vliegt over Naaldwijk heen en verdwijnt naar zee, omringt door kruitwolkjes, want van alle kanten donderen ze er op los. Aan de Zuidweg bij Wim Barendse, Piet Zwinkels en Groenewegen komen de scherven in de kassen, echter geen pers. ongelukken, we horen later dat er op de hoogwerf nog een jongen door den dokter verbonden is.

Rie Ronij vertelt vanmiddag dat er bij hun aan Hoek van Holland van Zondag op Maandagnacht door de Engelsen veel magnetise mijne zijn gelegen, ze vlogen heel laag, er werd door het afweer op gevuurd maar zodra de Engelsen terugvuurde doofde alle lichten en zwegen de kanonnen, het zijn magnetise mijnen en liggen ook volop in de nieuwe waterweg zoodat de mensen naar het eiland Rozenburg niet durven oversteken.

Do Ruis uit Kethel vertelt een boer bij hun vond een ijzer kistje dat bestemd was voor de Duitsers, het bevatte foto's van het afweergeschut dat de D. juist verplaats hadden, zoo laat de Engelsen zien dat ze toch daar ook foto's van hadden. Uit alle gewaarwordingen blijkt dat de Engelsen niet ontgaat. De Engelsen zender spreekt vandaag weer over hevige gevechten boven de kust van E. en het kanaal en grote verliezen der Duitsers.

Vanmiddag sprak een journalist die uit Holland kwam hoe het er nu in Holland naar toe gaat, de D. steelt alles weg wat hem van dienst kan zijn, en we zullen af moeten wachten of het de D. belijft dat we deze winter warm zullen zitten.

Zaterdag voor een week kwam er verbod aan de fabrieken voor de verkoop van groenten in blik, deze Zaterdag geen melk ook meer in blik, en Maandagavond ook geen gordijnen meer te koop voor ze aan het raam afvallen, zoo worden we geleidelijk in alles minder, als we bij Koos Borsje in de winkel komen is er bijna niets meer te krijgen, al hebben we dan ook bonnen.

Er was dezer dagen ergens in een perk goudsbloemen een opschrift te lezen "Verboden te bloeien"

Donderdag 15 Aug.

De verjaardag van Vader in den hemel. De radio bericht van het grote aantal D. verliezen. Ze doen aanval op grote schaal maar worden prachtig verslagen. Vanavond zei de omroeper dat ze nog steeds met de thee zaten te wachten, Hitler en Musolini's plaatsen staan nog steeds open en ze zouden immers 15 aug in Engl. wezen.

Vanmiddag zijn we naar de Heul geweest. Kap. van Vliet ging naar Jo en wij moesten ook komen. Th. Zwinkels kwam ook, dus dat was een mooi stel bij elkaar. Vanavond was Kapel. bij ons en ook Kap. Van Leeuwen van de Heul. Piet v.d. Ende, oud militair met een broer kwamen ook en de jongens, dus zoo hadden we een drukke gezellige avond.

Zaterdag 17 Aug.

Gistermiddag zijn Anny v. Vliet, Riet Ronij, Em en ik, met 26 Rotterd.vluchtelingen kinderen die ondergebracht zijn op een kamp aan de Hoek naar het Staelduinse bosch geweest. Ze kregen deze middag van de Pastoor van de Hoek en zoo hebben ze een middag heerlijk gespeeld, we zijn het bosch in geweest bramen zoeken, dat was leuk, we zagen veel diepe kuilen en loopgraven, waar de D. zich verborgen gehouden hadden, en veel stuk geschoten boomen. Het was vooral voor de kinderen allemaal bijna van de lieve scheetjes een echt prettige middag. Om 7 uur leverde we ze weer af en mochten we bij Ronij komen eten, dat smaakte hoor. Moeder Ronij had ons een fijne tafel bereid. Om 10 uur waren we thuis.

De E. zender vertelde gisteravond dat er 169 D. vliegtuigen op 15 aug naar beneden gehaald waren.

Ze lieten gisteravond bij de tandarts aan de overkant volop licht branden, toen wij juist op bed lagen, werd er zoo geschoten, ik er uit, want als het op hun was konden wij ook weleens spetters krijgen, maar nee hoor het was gedoofd, en er waren veel mensen op straat, o.a. Kees Maren en officiers, wij ook nog naar buiten, maar er was niet veel meer te zien, er kwamen vliegtuigen voorbij met licht op. Op één van deze werd geschoten of ze nu abuis waren, of dat de E. ook licht op hadden weet ik niet. Vannacht is er herhaaldelijk geschoten, maar we zijn niet wezen kijken. De E. zender bericht dat er gister 79 D. vliechtuigen naar beneden gehaald zijn en de D. andersom--Een D. officier die bij W.'t Hoen kwam zei: het is een hel in E, we gingen met 32 vluchtelingen weg en keerde met 7 terug, het zijn toch mijn kameraden.

Er kwamen vanavond een massa zwarthemden voorbij allen op de Hoogwerf aan en vandaar in groepen door het dorp, allen straten in en uit met hun lied dat ze zingen "Wij zijn de zwarte soldaten". Natuurlijk een berg mensen in het dorp, (ze verkochten "Volk en Vaderland") tot het eindelijk zoo na kwam dat het vechten werd. Ze wilde het politiebureau in en er werd heftig gevochten. De politie stond met 2 revolvers voor de deur, er werd geworsteld politie v. Leeuwen lag met 6 boven op hem, de sabels werden getrokken, eene N.S.Ber werd aan de hals gewond. Later kwam er marcherese opdagen. Op het eind trokken ze weer op de hoogwerf aan en vandaar over de verkeersweg naar hun woonplaats, het was om ½ 11 nog heel druk op straat, we hoorde weer volop schieten ook, en de mensen moesten allen het geval van den avond bespreken.

Zondag 18 Aug.

Vanmiddag vertelt E. dat er gister geen D. vliegtuigen boven E. geweest zijn, ze moesten zeker eens tellen hoeveel ze er kwijt waren. De D. in deze week 491 en de E. 133. Er zijn van Vrijdag op Zaterdagnacht veel bommen op D. gegooid zodat half D. puinhopen en in brand was.

We horen van alle kanten staaltjes van D. piloten dat het bij de E. een hel is en ze er niet boven kunnen komen.

Gisteravond verzocht het A.N.P. om aanhouding van 12 personen die bij Rijsbergen in Brabant met vliegtuig geland waren, het in brand gestoken hadden en spoorloos verdwenen waren. Ik denk dat ze wel nooit te vinden zullen zijn.

Vanmiddag om ½ 3 hoorde we weer geweldig knallen gevolg door een zware plof, waarschijnlijk een bom 4 waarschijnlijk E. vliegtuigen zien we richting van de zee verdwijnen. De gehele middag horen we afweergeschut en ploffen. Rie Rony van de Hoek vertelt, het zijn geen mijnen maar wat het wel is weten ze niet. De reddingsboot was vannacht na een zware plof uitgevaren en nog niet terug. De E. zender kwam om 7 uur niet door technische storing. Minister van Boeien sprak op het radio Oranje, hij vertelde van het Nederl. Leger, de oefeningen van Katholieken en protestant. Hij zei: dat er 2 Nederlandse aalmoezeniers in het leger werkzaam zijn.

Maandag 19 Aug.

Vanavond om 6 uur kwamen er een 20 militaire politie voorbij: Wij moesten op bezoek of visite bij Weterings in het bosch. Toen we door het dorp kwamen, zagen we de militaire politie achter het wegje bij de burgemeester uitkomen 10 Naaldwijk in 10 de Zuidweg op. Wij kwamen 10 uur terug, veel mensen in het dorp en in de Molenstraat kwamen we een auto tegen op de treplanken milt. politie met revolver. Wij fietsten even door tot bij Janus. Daar hoorde we de N.S.Bers hadden op het kerkplein willen demonstreren en de Burgemeester moet we. Toch heeft de burgem. gelijk gekregen anders zouden er niet zoveel politie geweest zijn. Op de Dijkbrug zijn ze tegengehouden. Degenen die over de Nieuweweg naar huis gingen is het tot een knokpartij gekomen. Gelukkig hebben ze niets bereikt. Het was een enge avond, zoo echt begin van revolutie.

Dinsdag 20 Aug.

Vanmorgen hebben we de eerste druiven gesneden. Moeder is om 2 uur vertrokken en wij om 4 uur naar Kwinsheul. We zullen wel zien of we dezer dagen gezellig uitkunnen.

Zaterdag 24 Aug.

Zoo zijn we dan gisteravond weer thuisgekomen en Moeder vanmiddag. We hebben alle fijne dagen gehad, al was het weer nu niet zoo bijzonder mooi. Het heeft hier in het Westland georkaand met donderbuien. Wij hebben ook wel eens een bui gehad maar steeds afgewisseld met het zonnetje, en lang niet zoo koud als in ons Westland aan de zee. We kwamen dan om ½ 5 bij Jo, waar Jan Zwinkels z'n vrouw was, ze waren aan het tuinen. Jo en Tinus hadden gevraagd of ze megingen de volgende dag, maar dat ging niet want ze waren bij hun aan het stomen. 's Avonds belt Theo Zwinkels op om te bespreken wat er van de volgende dag gaat worden. Dat ging echter zoo ineens niet dus kwam hij 's avonds om af te spreken. Dat was gezellig. Er heeft wel heel wat voor gestaan eer we eens werkelijk wisten hoe we zouden vertrekken. Eindelijk was het dan bepaald op ½ 9 met de bus. Tinus zou 's morgens nog even bij Theo aangaan als het weer soms niet goed was want de barrometer liep steeds achteruit en Tinus moest nog even naar de slager op Wateringen want Tinus heeft eene van zijn koeien geslacht en in flessen gedaan, als er soms van de winter niets meer te koop is, wij krijgen er ook een gedeelte van. Met alle haast zitten we dan in de bus van ½ 9 en Theo stapt bij z'n huis in. Wij zijn voor elkaar maar zoo goed als onbeken. We komen aan het station, en daar staat juist een trein klaar naar Utrecht. Dat was prachtig. In Utrecht stappen we uit en gaan iets gebruiken. Nu zal de reis verder gaan naar Rhenen en de Grebbeberg. Met de Soestertram. Vlak voor het hotel kunnen we instappen en daar gaat het dan naar Rhenen. Wat waren we verontwaardigd toen we hoorde dat we er twee uur in moesten zitten. Dat viel echter mee, want we kwamen door pracht plaatsjes. We passeerden Soest en Soestdijk, Driebergen, Doorn, Leersum, Elst, maar we kwamen toch waar we wezen moesten met één keer overstappen en het was gewoon een weelde pracht van villa's en bossen. Zoo we dan Rhenen arriveren zien we niet veel anders meer als puinhopen links en rechts, een molen zien we nog staan ofschoon ook doorschoten. De toren van de kerk is nog blijven staan, ofschoon niet geheel onbeschadigd, de tram gaat door ruïnes heen tot we aan de volgende halte uitstappen en dat is het eindpunt. Het is een droevig beeld alles wat we zien. De spoorbrug is opgeblazen, waar we heel dichtbij kunnen komen, daar wordt dan ook de eerste foto gemaakt. Het middenstuk is geheel weggeschoten vandaar gaan we de hoogte op naar de berg. Weer een brug kapot dit was waarschijnlijk een cement brug. Een eind verder kunnen we een kop coco gebruiken. Van dit huis was bijna anleen de keuken heel gebleven, zodat we niet anders als buiten kunnen zitten. De aanblik hier is troosteloos. Hier ontmoeten we veel Spackenburgers met hun heel vreemde klederdracht, nog nooit gezien, zeker ook naar hun dierbare geweest. Enkele villa's zijn gespaard gebleven, hoe dat kan is niet te begrijpen. We zetten onze tocht verder een mooie weg tussen bomen en almaar klimmen. Daar komen we aan het Ouwehands dierenpark. Wat zullen we doen. Ja, natuurlijk even gaan kijken. Dat was werkelijk de moeite waard om te zien, prachtig zoo die beesten daar lopen zoo in vrijheid enkele wilde dieren o.a. tijgers waren er niet, die moesten met de oorlog doodgeschoten worden en de rest behalve de ingang is gespaard gebleven. Wat we hier allemaal zien zal ik maar niet beschrijven want dan komt er geen eind aan. We hebben daar in het restaurant fijn gegeten en de heren kunnen er nog Engelse sigaretten kopen. We krijgen van Theo Zwinkels een mooi plateel olifantje, reuze aardig voor op de radiokast. Vandaar naar de Grebbeberg, steeds maar klimmende.

Zoo komen we dan op de top, waar ons de graven zichtbaar worden. Heel mooi met hekken gemaakt van bomen afgezet rusten hier naast elkaar zij aan zij onze jongens, die met grote heldenmoed gestreden hebben voor ons, voor onze vrijheid. Jongens, mannen die daar rusten wat grote offers voor Uw dierbaren die achterbleven. Hier lezen we hier rust onze enige zoon, daar zien we een foto's van de gesneuvelde met een kindje van een jaar op de arm, waar we lezen "dag lieve papa", zoo af en toe "de onbekende soldaat". Op een grote groep bij elkaar allen onbekend leze we een briefje van een moeder die alles behouden heeft en dank brengt aan onze dappere mannen. We moeten hier maar niet te diep over indenken. Een regenbui doet ons een schuilplaats zoeken, zoo komen we dan terecht in een zogenaamd baarhuisje gebouwd bij het

kerkhof. Hier zijn meer mensen geschild en daar op een zak cement zit een eenvoudige man die hier een groot werk van bovenmenselijke naasteliefde verricht.

Hij vertelt ons van wat hij hier doet. De avond van 14 Mei 's avonds zeven uur (wat het uur van de capatulatie is geweest) (maar elke verbinding was verbroken, dus ze wisten het niet) was hij ook Rhenen uitgevlucht, de andere bewoners waren reeds langer weg en hij was reeds

Woensdagmorgen terug omdat hij aan het Roode Kruis verbonden was.

Die Woensdagmorgen had hij nog 27 gewonden opgespeurd en geholpen, één ervan zat bijna geheel onder het zand bedolven. Vier waren er nu terug geweest met een houten been, die hem de hand kwamen drukken tot dank voor hun redding. Hij had hier 405 Hollands mannen begraven en 300 Duitse. Nog steeds elke dag worden er lijken gevonden, van die zomaar vluchtig onder een beetje grond gestopt zijn. Gister 5, vandaag 1 en morgen 3 zoo vertelt hij. Er kwamen er zich in de beginne meer aanbieden om te helpen, maar de een na de ander valt af wat ook geen wonder is, zoo waren ze samen overgebleven. De eerste tijd moet vreselijk geweest zijn, toen de moeders en verloofde daar naar hun geliefde kwamen, verscheidene die bewusteloos werden weggevoerd. Toen ze Donderdag na de capatulatie in het bosch kwamen schoten onze jongens nog de vliegmachines.

Eerst Vrijdags hebben ze met een lange stok waaraan een witte lap hun kunnen bewegen de wapens neer te leggen. Deze jongens waren van elke verbinding verbroken en wisten niet dat er gecaputuleerd was. Jongens die daar rusten op de Grebbeberg jullie zijn prachtmannen.

Dank! Dank !

Als nu de bui over is dalen we de berg af, waar beneden een bus zal stoppen. Hier zijn de huizen en hotel kapot geschoten en we wachten dan hier, na een steile aftocht en kronkelweg die heel gevaarlijk is op een brug op de bus. Deze brug nu was ook weer geheeld , de sluizen waren ze aan het werk.

Onder het vuur vanaf de Grebbeberg hebben de Duitsers deze brug (die was opgeblazen) moeten maken. Begrijp de mensen die vielen, telkens kwamen er nieuwe stormlopen aan, en allen vielen tot er zoveel lijken lagen dat de D. er dekking achter hadden. Er moeten hier dan ook 30 à 40000 Duitsers gevallen zijn, die op 300 na allen met grote trailers vervoerd zijn naar Duitsland. Tot 4 keer toe hebben onze jongens ze op het prikkeldraad laten komen en dan de stroom er op. Ze vielen met hopen.

Terwijl we op de bus wachten komt er een taxi die ons spoedig naar Arnhem brengt. We passeren Wageningen waarvan een gedeelte aan de kant van Rhenen is platgeschoten. In het centrum stappen we uit en na even gewinkeld te hebben gaan we naar Heck waar we de avond gezellig doorbrengen. Tinus en Theo gaan om half 10 op logies uit en na een verblijf voor de nacht gevonden te hebben gaan we nog lekker eten en dan in de pikdonker naar ons hotel. Arnhem zit vol Duitsers. In ons hotel gekomen kunnen Tinus en Theo nog even biljarten en daarna gaan we allen rustig slapen. Wij hebben heerlijk geslapen en Tinus ook nadat hij naar de kamer van Theo was gegaan. (Hun bed zakte in een kuil)

De anderen morgen Donderdag om zeven uur worden we gewekt, waarna ontbijt en dan de stad in naar Sonsbeek. Wat was het daar prachtig, bergachtig en boschen met pracht watervallen. Er worden weer foto's genomen, ofschoon het niet geheel droog was. We beklimmen de top en kunnen daar op een uitkijktoren Belvidère. Met de kijker zien we alle richtingen heen. De richting Duitsland zien we verschillende plaatsen rook, waarvan echter weten we niet. Volgens een politie die we daar spraken zijn het de branden van de Engelse luchtaanvallen. Het is ook een tijd geweest toen het erg

brande dat de berg niet beklommen mocht worden.

We hoorde nog wel mitreieuvuur van vliegtuigen in de lucht. Langs een andere weg langs het hertekamp gingen we weer naar beneden, nog wat gebruiken en foto's maken en dan naar de electriciteet waarmee we naar Velp zullen gaan. Dat klopt weer precies dat we mee konden en toen naar Velp. De heren nog proberen sigaretten te krijgen en dan begint er een wandeltocht iets

klimmende naar het slot Rozendaal. Tegen 10 cent krijgen we een leider mee en daar begint de wandeling door de bossen. Een grote hei, klein Zwitserland, kettingbrug en wat een prachtige verrassing, de bedriegertjes, hier worden een paar foto's gemaakt en toen na nog wat gebruikt te hebben terug naar Arnhem, dan dineren bij Heck en met de trein naar huis. We waren weer precies op tijd Na de avond gezellig doorgebracht te hebben bij Tinus vertrekt Theo Zwinkls in een prachtbui naar huis. We hebben het dan ook alle fijne dagen gevonden.

In deze week , Woensdagavond hebben er zich nog incidentje voorgedaan in Naaldwijk, Arie Vijverberg, heeft de N.S.B-er in het water geduwd en van de kant gehouden tot hij ging roepen moeder, moeder. Voor de rest is het rustig geweest. Wel stonden ze vanavond met Volk en Vaderland maar er was van de Burgemeester afgekomen van niet met meer als 2 personen op straat.

Vanavond komt er door de radio, de zeep wordt gedistribueerd en mag de volgende week niet worden verkocht.

Donderdag, 30 Aug. (29 Aug.?)

Met de N.S.B. is het rustig, er hebben enige personen bedankt, zeker bang dat ze in donker een kopje kleiner gemaakt zullen worden.

Wij hebben van de week onze hamsterkoe gekregen in flessen. Het is niet anders meer als een jacht naar laten we dat nog proberen te krijgen en dat is niet meer te koop. Sigaren niet meer als 1 of 2 tegelijk en zoo het één na 't ander.

De D. vlaggen hebben half stok gehangen. Van een Duits militaire hoorde we, het Roergebied is 6 uur lang gebombardeerd, een mosterdgasfabriek ontploft en een miljoen mensen dood. We leven nu in afwachting wanneer zal hij oversteken. Er worden veel boten klaargemaakt met cement gestopt zoo zullen ze over moeten. Ondertussen wordt D vreselijk gebombardeerd. Engeland ook wel maar het schijnt niet te halen bij Duitsland.

Er is deze week 's nachts herhaaldelijk gerommel in de lucht, vooral vannacht, ook hoorde we volop

terugvuren met mitarijs vanuit de vliechtuigen en dan doven gelijk alle lichten. Het is deze week evenals de vorige week elke dag noodweer, wind en regen, lijkt wel November.

Vrijdag, 30 Aug.

Vanmiddag vertelt E. het is een jaar geleden dat D. Polen is ingevallen in alle door de D bezette landen zijn de mensen gekeerd tegen de D. In Noorwegen hebben ze alle mogelijke dingen gevonden om ondanks alle verbod met de verjaardag van Koning Hakon toch hun afhankelijkheid te tonen. Radio Oranje doet aankondiging dat morgenavond Prinses Juliana en Prins Bernhard voor radio Oranje zullen spreken.

Zaterdag, 31 Aug.

De verjaardag van onze Koningin. Vanmiddag om 2 uur hebben we enkele zinnen gehoord van uit een Kerkdienst een Domine en Pastoor Tak. Vanavond 7 uur Prins Bernhard in een feestelijke bijeenkomst van Nederlanders in Londen en vanavond met het Oranjeuurtje. Prinses Juliana opgenomen op een grammofoon vanuit Canada. Wat getuigde dat van een huiselijk tafereeltje. Kleine Irene was wat ondeugend volgens haar Moeder die hoorde wat huilen. Aan het einde vroeg Juliana of Beatrix ook iets wou zeggen, maar die had geen zin , dus kregen we niets te horen. De dag verliep in Naaldwijk rustig, zonder het dragen van Oranje, hiervoor was nog een extra verbod gegeven. De gehele dag dreunen deuren en ramen, wat er gebeurt komen we niet achter. Om 10 uur 's avonds is er in de nabijheid van Rotterdam volop afweer, even later zien we een brand. De E is niet tevergeefs geweest, door die lichtkogels hebben we nog mooi vuurwerk. Er zijn gister 62 D neergeschoten.

Maandag, 2 Sept.

Met de druiven gaat het slecht 20 cen K. als er nu maar steun komt. Zaterdag zijn er 82 D neergeschoten 35 E van 25 is de bemanning gered. We hoorden gister de hele dag een vliegtuig, maar kregen hem welde te zien. Gister 2 uur volop afweer in Berkel zijn 14 bommen gevallen, Ze waren hier een stelling aan het maken, de hele dag dreunen deuren en ramen. We krijgen deze week zeep op de bon. Sigaren van 6 cent zijn nu bijna niet meer te koop. Ik heb Zaterdag nog vijf 5 pakjes Engelse cigarettens kunnen krijgen. Tinus en Jo, Kap. van Leeuwen en Theo Zw. zijn nog een paar dagen uit. Het is gister een jaar geleden dat de D op 4 plaatsen Polen binnenrukten en Hitler voor de rijksdag sprak, geen oorlog te voeren tegen vrouwen en kinderen en neutrale landen te eerbiedigen. Hij heeft woord gehouden? dat hebben we bemerkt.

Donderdag 5 Sept.

Vandaag horen we dat er gister 33 loggers zijn getorpedeerd. Onze Hollandse jongens van de opbouw dienst die elke morgen een paar maanden lang voorbij marcheerde, want ze doen geweldig aan sport (stenen of hout hebben ze niet) waren vandaag aan het inpakken en vertrekken morgen naar Amersfoort. Wij krijgen hier Duitsers. Gister zijn we na 8 jaar naar Stompwijk geweest, daar waren er ook veel. Binnen 14 dagen zal de mof wel oversteken. Het is iedere nacht volop schieten maar we raken er aan gewoon. Vandaag hebben we franketharels in eenmalige kistjes, want we kregen gister 19 cent wijl een ander 40 kreeg, wat zullen we nu wel krijgen? De prijs moet vastgesteld zijn op 38 of 40 cent. Vandaag kwam er weer een Jan plezier voorbij. De trouwtjes gaan per koets en zoo juist kwam P Fransen met de koest voorbij een vrachtje halen. Na 10 uur geen auto's meer op de straat.

Zaterdag 7 Sept.

Gister kregen we 36 en vandaag is de prijs op 26 cent gesteld voor de druiven. Het was gisteravond een drukke beweging in Naaldwijk. Al de D. zijn ingekwartierd. Ze zijn bij ons ook geweest, maar Em kon er nogal aardig van af komen ofschoon het in ieder huis raak is. Bij Mevrouw hamping 3. Gisternacht is er hevig geschoten. Om ½ 12 was het een pracht vuurwerk, de E in de stralen en daar is op los geschoten tot boven Pernis daar maakte hij een duikvlucht en ze waren hem kwijt. Vannacht zijn er veel vrachtwagens van de D. voorbij gedonderd. Men zegt van naar het Staelduinse bosch en vanmiddag horen we weer volop miterieurvuur in de lucht. Wij hebben wel zin de volgende week naar Kap van Vliet te gaan in het Noorden, maar we durven niet heel goed weg, want in Zeeland en nog op veel plaatsen mogen geen vreemdelingen komen. Er zijn gister 43 D vliegtuigen neergehaald. Vanavond kwam ik bij Barendse daar hadden ze ook 2 Duitsers in huis, ene was nogal aardig en we konden elkaar goed verstaan, dus we hebben fijn zitten boomen, ik moet wel oppassen niets van Hitler te zeggen, maar hem met een lachend gezicht plagen kan ik toch niet laten. Bij hem is in Duitsland alles beter als waar ook.

Maandag 9 Sept.

Vanmiddag zijn we naar Wateringen geweest. Overal zijn nieuwe troepen D. aangekomen. Jo heeft er ook 2, echte Hitlermannen, ene s.a.man. Wat nogal aardig was, dat ze pantoffels hadden voor de zware schoenen om in huis aan te doen. Over 20 dagen zijn ze in Engeland. Wat een ramp dat we na 10 uur niet meer op straat mogen. Vannacht is het licht ook al een tijdje weg geweest. De jongens mogen niet meer vliegeren. Wat zal de winter brengen? Onze kerk zijn al veel ramen van verduisterd. Zodat we waarschijnlijk wel onze diensten zullen blijven houden. Wat een eng idè alles even donker en anleen aan de zijkant kunnen ze het ophalen. Engeland is Zaterdagnacht vreselijk gebombardeerd 400 doden 1300 gewonden. In den Haag zijn N.S.B. relletjes geweest, Hoofd van de politie ontslagen, dat zegt genoeg.

Vrijdag 13 september

Nog steeds wachten we of Mijnheer Hitler niet over wil steken. Het is deze week echter slecht weer en dikwijls erg kou regen en wind, dat is pech voor D. enz. De E. zender zegt, we kunnen elk ogenblik z'n komst verwachten, want als het niet gauw gebeurt wordt het weer zoo slecht. Nu waren de schepen de klaar liggen gebombardeerd. Vannacht is ook Bremen grondig aan de beurt geweest. Vanmiddag kwamen er weer D. militairen en transportwagen binnen waarheen? Wat een ramp is het om 10 uur binnen te moeten zijn, ja zelfs niet op eigen werf buiten. Met 1 Oct. moeten we allen een legementatiebewijs bij ons dragen met foto er op daar zitten ook nog weer veel voorschriften aan vast, van lengte breedte, en groote. Lena Groenewegen is vandaag jarig, ik ga er maar ½ 7 heen en 10 uur binnen wezen. Dan wordt het ijsig stil op straat, (horen we iemand dan is het een mof) gevolgd door rustige nachten er word niet meer geschoten. Het lijkt die wel de stilte voor een grote donderbui die op komst is. De volgende week gaat het vlees ook op de bon, arme mensen in de stad. Gisteravond sprak H.M de koningin over het oranjeuurtje heel mooi bedankte zij voor de vele felicitatie's die zij met haar verjaardag ontvangen had (Indië). Zij en haar minister werken steeds om zodra we vrij zijn ons zoveel mogelijk aanvoer te bezorgen.

Zondag 15 september

Het is deze week noodweer geweest. Gister en Vrijdagavond heeft het hevig gedonderd en geweerlicht, wat gisteravond werd afgewisseld door springen van mijnen en afweergeschut in de lucht, het is onheilspellend zulke avonden mee te maken. Aan de Hoek liggen volop boten klaar voor transport. Ze zijn nog niet gebombardeerd. Het is deze dagen hoofdzakelijk gericht geweest op Calais en Boulogne, Olstende en IJselmonde waar havenkanalen en minutieopslag en troepen schepen zijn gebombardeerd. Wat zal de dag van morgen brengen. Het is volop lichte maan en eerdaags zal hij toch over moeten steken. Het Staelduinse bosch leg vol met reddingsboten. De D. hebben een bomaanslag gepleegd. Vrijdagmiddag op het paleis van de Koning en de Koningin van Engelland 5 bommen zijn afgeworpen enige bediende gewond. Hier is America slecht over te spreken. De D. zeggen nu dat het op een olietanks bedoeld was. Dat kan niet want de dichtstbijzijnde leg 16 K.M van het paleis af. 16 Sept. dus morgen gaat het vlees ook op de bon. Een pond in de week krijgen we vet inbegrepen. Wat een ramp wordt dat. We beginnen nu te begrijpen onder hoe vreselijke tiran we zitten. Kapelaan van de Heyde is toestemming geweigerd om 's nachts iemand te bedienen, mag niet buiten komen. Wij moeten aanvragen om 's nachts te mogen gaan stoken. Wat een vreselijke toestand.

Maandag 16 september

Vanmorgen vroeg trekken er veel Duitsers op de fiets de Geestweg op. Vannacht is het rustig geweest. De E. zender is vanmiddag geweldig in z'n nopjes er zijn gister 187 D. neergehaald waarvan 131 bommenwerpers die elk 2 piloten hadden. Engelland verloor er maar 25 maar 13 piloten zijn gered. Dat betekent 1 tegen 7 vliegtuigen en 1 tegen 40 piloten. Wanneer zal hij nu oversteken, al de havenkanalen zijn gebombardeerd. Antwerpen heeft er het meest van gehad. Ostende, Callais, Boulogne en Vlissingen. Vliegveld de Boog en verder in Duitsland. De D. die hier zijn slepen alles weg, ze kopen de winkels als ze kans krijgen leeg sturen het op ½ Kilo pakjes of gaan met verlof naar de Heimat. De D. vertelt nu dat de E. brandplaatjes uitgooien en de Colorado kever.

Vrijdag 20 september

Het is de gehele week rustig geweest behalve het weer, dat is rebuust, iedere dag storm en regen, er komen van uit Londen versperrinsbalons overwaaien, de Duitsers hebben hem in brand moeten schieten boven Wateringse voetbalveld. Londen is weer een nacht vreselijk gebombardeerd, en de D. hebben er van alle kanten van langs gehad. Zij waren klaar om een inval in E. te doen, maar zoals radio Oranje zei, het weer is E. bondgenoot en de vreselijke storm heeft hun terug gehouden. Al de kanaalshavens zijn dan ook vreselijk gebombardeerd zodat veel

schepen kapoet zijn. Maandag en Donderdagmorgen hebben we vreselijk gedonder gehoord op zee.

De druiven zijn aardig aan de prijs 29 en 33 cent Kilo hadden we dezer dagen Frankenth.

Maandag is het geen veiling omdat er zoveel druiven aangevoerd worden. Vanmiddag ben ik op vleesbonnen uitgeweest, we krijgen de volgende week 1 pond per persoon vet snijwerk en vet en bouten inbegrepen, een pracht portie.

Zondag 22 september

Gisteravond was het weer eens rustig na dagen storm. Om ½ 10 kwamen we bij v. Vliet vandaan pikdonker, we vlogen al gauw tegen een paal op. Vandaag is het ook weer mooi weer en de Engelsen nodigde de D. uit om te komen. Het was goed weer om te varen, maar niet om te zwemmen. De kerk is nu helemaal verduisterd. Bert Tetteroo die 16 jaar bij Engelbert is geweest is deze week koster geworden. We zijn elke avond netjes om 10 uur thuis. De D. militaire die hier zijn zitten nogal in de put er komen zoveel lijken aandrijven. Aan het strand mogen we nergens meer komen. In de Ketel bij Schiedam moeten de mensen om 8 uur binnen zijn omdat ze daar een paar malen telefoondraad doorgesneden hadden. Gister hoorde ik van iemand van Loosduinen, die had gezien dat er 's nachts ongeveer 300 D voorbij gingen, op hun kousen en de handen op de rug gebonden. We moeten nu natuurlijk zorgen dat we allen een pasfoto krijgen. De fotograafs worden bestormd en de mensen staan uren in de rij te wachten.

Zondag 30 september

Het is deze week heel rustig geweest, nog steeds steekt de Duitser niet over. Er zijn verleden week veel lijken aan komen drijven. We hebben Vrijdag de hele morgen zwaar gedonder gehoord. Maandagmorgen gingen er 3 D. watervliegtuigen over, verschillende mensen hebben gezien dat de middelste beschoten werden boven zee en brandend neerstorte. We beginnen nu te merken dat we aan een lijntje zitten, ik kon gister bij de slager krijgen 1 ½ ons soepvlees, 6 ons gehak dat is voor de soep bij inbegrepen, 3 ons snijwerk en 2 ons vet en dat voor een hele week.

Maandagavond zijn tandarts Langervel en z'n vrouw op visite geweest. We hebben de avond door moeten brengen bij de petroleumlamp aangezien onze loodstop tot 2x toe spong. Om 10 uur vertrokken ze omdat ze anders niet meer over straat durfde. Wij hadden daarna nog een pracht karwijtje bij de petroleumlamp?.... dat zullen we niet gauw vergeten. De E zender maakte bekend dat de D in Sept. 1000 toestellen verloor. Vrijdagmiddag is er een Duits, Italiaans Japans pact gesloten

Zondag 6 oktober

De eerste dagen van de week was het goed weer. Wij zijn Dinsdag naar Kap. De Ruyter geweest die naar Schiedam is verplaats. Onderweg zijn heel veel stellingen van de D te zien allemaal afweer. In Schiedam zijn er weer 2000 D bijgekomen. Volgens het gemeentehuis van Wateringen zal hier de hele kuststreek vol komen te zitten, waarschijnlijk Italianen. Jo was reeds gewaarschuwd. We zullen maar afwachten. Er komt hier ontevredenheid onder de D dat ze niet gaan varen, en dat Japan erbij gekomen is. Wij hebben deze week een nieuwe haard en wasmachiene gekocht. Alles was het laatste en is niet meer te koop. Vrijdagmorgen is er weer heel erg geschoten op de E geen kans, wel hebben ze Vrijdagmiddag een eigen vliegtuig dus een D naar beneden gehaald, het kwam voor het huis van Docter Knip aan Hoek van Holland terecht, dat was nog eens een prachtvergissing. Wat nog vrij was (per vergissing) tweed regenjassen en mantelpakjes of stof ervoor zijn deze week ook op vergunning gekomen. Ook vloerkleden of kleedjes, niets meer vrij. Gistermorgen ging ik met extra vleesbonnen die ik gehad heb naar de slager, maar niets hoor, hij had voor alle bonnen geen vlees, dus we moesten het met onze 8 ons maar doen, maar afijn met een kip erbij en dan gaat het nog wel. Deze week ben ik ook om kolenbonnen uitgeweest, we zullen 21 mud voor heel de winter krijgen, als ze er tenminste zijn. Gisteravond stond er in de courant dat Eletrice en gas wordt ook gedistribueerd.

Zondag 13 oktober '40

We hebben deze week mooi weer gehad, toch zeker nog niet mooi genoeg voor Hitler om over te steken naar Engeland. De situatie ontwikkeld zich meer de andere kant uit. D troepen hebben roemeniën bezet, dat is om petroleum te doen. Het gaat nu die kant uit op Egypte aan, dat is ook Engels gebied. Dinsdag is Tinus jarig geweest en wij natuurlijk netjes om ½ 10 uur naar huis. Ja, ja oom Adolf kan het ver brengen. Maandag hebben we de nieuwe haard gekregen en Donderdag een wasmachiene en in de voorkamer een ameubelement, dan hebben we tenminste wat voor ons centen. De docter is deze week bij onze Sien van Janus geweest, die is heel erg ziek aan de longen, waarschijnlijk een koch patientje. Van Donderdag op Vrijdagnacht is er vreselijk geschoten en 's morgens kwart over 6 hoorde we zes vreselijke knallen. Op 's Gravenzande zijn er 6 bommen gevallen, 6 varkens dood in een schuur een warenhuis en kassen in puin en ramen uit de huizen brand en bricantbommen. Het moet vreselijk geweest zijn om te zien. Woensdag zijn we bij Roney geweest op de Hoek we hebben een wandeling gemaakt door de Hoekse boschjes, die zijn heel mooi. Als we van die schietnachten mee maken is het daar vreselijk van het leven. Gistermorgen werd ik wakker van een ongewoon geluid. Ik hoorde het belletje weer om ½ zeven. We hebben een sirene gekregen op de jongensschool en nu mogen de klokken weer luiden. Wat is dat fijn, het was ook zoo ijsig geen belletje of geen klok, dus dat hebben we weer. Donderdag zijn Valk en z'n vrouw op visite geweest, die heeft tot nog toe z'n auto's nog, ofschoon er weer verschillende zijn opgeeeischt, daar moet hij Rusland mee betalen. Er gaan geruchten dat de D vandaag uit Poeldijk vertrekken. Ze zouden naar Rotterdam gaan.

Zondag, 20 Oct, 40.

Zoo'n herrie als het verleden week iederen nacht was, zoo rustig is het deze week. Van Zondag op Maandag zijn uit Poeldijk en Kwintsheul al de Duitsers vertrokken, maar 's avonds kwamen ze weer terug. Ze waren naar Rotterdam geweest het was oefening. Ik las Donderdag in de krant dat Dr Peutz de grote geneesheer van Johannes de Deo verzocht had in de krant mee te delen dat hij is uitgetreden uit het Nationaal front. De heer Goering in verleden week in den Haag is geweest beklaagt er zich over dat de Holl. opbouwers de D. militaire niet groeten. In een verhoor zeggen de H. dat ze de D. rangen niet kennen. Hiervoor zullen ze dan ook als straf een paar weken naar D gestuurd worden om het te leren. Woensdag is het een jaar geweest de Kees z'n Hollandse jongens ingekwartierd kreeg. Wij mogen geen aardappelschillen of ander huisafval meer weggooien, bonnen van distrubutieartikelen mogen niet onderling worden verkocht. Linnen is vrij maar alleen in gemaakte goederen als het voor uitzetten geldt. Vandaag is het in Londen officieel bekend geworden dat 16 Sept. de D. officieel in E wilde invallen, van deze mislukking is nu de Balkan de dupe. Eerdaags zullen de mogendheden D. I. Japan en Rusland confereren. Vanavond Zaterdag staat er in de courant beschuit op de bon, en kaas ook 1 ons per persoon. Het is de hele prachtig bijna zomers weer geweest, en we hebben nog even bezoek gehad van kapelaan de Ruyter uit Schiedam, die moest terug over Delft want na 8 uur mag men niet meer over de Maasdijk of Vlaardingen, daar staat zoveel afweer en als ze gaan schieten is nergens dekking te vinden. Bij Tinus is deze week een trap gemaakt buitenom voor de moffen. Het slootje aan de Dijkweg van de Woerdlaan tot de andere Woerdlaan gaat dicht en er schijnt een heel breed troittor te komen. Maar in donker, want dat is het 's morgens om ½ 8 nu nog en 's avonds met de verduistering is het moeilijk fietsen of lopen.

Zondag, 27 Oct. 40.

Voor een week geleden Zondagavond ik was bij Janus, we hoorden schieten heel erg, maar achteraf blijken het bommen geweest te zijn, die gevallen zijn in Monster. Terwijl de straat nog met wandelaars was, werden er plotseling door hoog vliegende machiene's 3 bommen geworpen, midden

op straat en in een tuin. 8 personen dood en nog verscheidene vreselijk gewond. Welke vliegtuigen zijn het geweest? Wij moeten liegen dus Engelsen, zoals overal het geval is..

Van Woensdag op Donderdagnacht is er vooral in de morgen veel gevlogen en geschoten, ja toen we Donderdagmorgen naar de kerk gingen waren ze nog bezig, op de Hoek waren 2 bommen gegooid, één op een zandzuiger en boulevard. Die grote boten die er liggen moeten vol minutie zitten.

Wat we van de week te zien kregen een foto van Prinses Juliana met Beatrix en Irene dat zijn nu de bewuste brandplaatjes die de E uitgooien (negatieven) ik heb er zelf ook één kunnen kopen, ik zal hem later hier in mijn boek inplakken. Em stond Maandagmorgen al vroeg in de rij van 400 mensen om een paar schoenenbonnen één paar kon ze krijgen. En nu in het geheel niet meer, of je moet een klein inkomen hebben. Deze week krijgen we geen melkbrood meer. Gisteravond en vannacht zijn er weer bommen gevallen (Rijswijk). Wij hebben gister weiland gekocht op Nootdorp dat wordt zwart gemaakt, laat ze daar maar lustig bommen op gooien. Maandagmiddag hoor we een pracht vertaling van een rede van Churchill in een boodschap aan de Fransen. Hij zei Fransen weest bereid als U aanstond hulp kan bieden. Deze week is Hitler naar de Spaanse grens gereisd om een gesprek te voeren om ook Spanje bij hem aan te sluiten, dat deed hij vroeger niet, toen kwam een ieder naar hem toe. De E noemen hem handelsreiziger in politieke verdragen. Vanaf 30 Oct. Mogen we tot 12 uur op straat en dan na 4 uur, maar dit geldt dan voor het hele land. Het is verboden te dansen, anleen maar meer gesloten clubs. Henkie Ponten is nog geweest, ook ontslagen uit de opbouwdienst, er zijn er maar enkelen meer gebleven.

Zondag, 3 Nov. 40.

Deze week is heel rustig geweest, alleen boven Kwintsheul hebben luchtbalons gehangen. Italië is Griekenland aangevallen, vandaag zijn E troepen in Griekenland aangekomen met een vloot. Koek, banketgebak, beschuit alles op de bon deze week, het wordt van het brood afgetrokken. Eene D van Jo is vertrokken en moet in D gaan arbeiden, hij was electric ingenieur. Daar zijn natuurlijk veel electricen centrales kapotgegoooid. Otto bij Barendse gaat ook morgen met verlof. Ik heb aanstelling gekregen van de luchtbescherming, bij alarm naar het politiebureau en vandaar naar de plaats des onheils. Sinds 1 Nov. mogen we weer tot 12 uur buiten.

Zondag, 17 Nov. 40.

Het is 14 dagen geleden dat ik iets vermeld heb. Nu het is in Naaldwijk in die tijd rustig geworden.

Verleden week Dinsdag zijn al de Duitsers vertrokken uit Naaldwijk. Bij Jo is er ook één weg, die was electric ingenieur en moest in Duitsland gaan werken. Het brood dat we krijgen wordt steeds minder, heel veel mensen krijgen er uitslag en brand van. Bij Barendse hebben ze een brief gekregen van Otto die met verlof thuis is, natuurlijk alles best en zat eten en alles vredig en rusrig.

De brief was geopend. Zijn moeder bedankte ook heel netjes.

De Grieken hebben prachtig tegenstand geboden en maken de Italianen krijgsgevangenen en doen ze terugtrekken. Er zijn door de E drie van de 6 Italiaanse slagschepen vernield. De D hebben een E convooi aangevallen en zeggen het vernield te hebben. In werkelijkheid zijn er 32 schepen ontsnapt, van 4 de bemanning door een Zweeds schip gered en van 1 ervan geen bericht vernomen.

Donderdagnacht heeft het vreselijk gestormd in Brabant en Limburg heel veel schade, over het Westland zijn 5 losgeraakte kabel balons gekomen, ééne ervan bij de jongens van Hein Groenewegen, Wim Barendse, waar nogal schade is aangericht aan kassen, een lantaarnpaal werd uit de grond gerukt aan de Hoorn is hij door de D afweer in brand geschoten. Wij krijgen nu 1 ei in de week. Wolle dekens zeil en karpetten speciale vergunning. Over de E zender voor België kwam deze week wat Hitler en Herman Goering verdienen. Alle staatjes van inkomsten bij elkaar 2500000 mark en Herman 1400000 mark. In E is het stadje Coventry evenals Rotterdam deze week vreselijk gebombardeerd, geen militaire belangen. Neville Chamberlain, de oud minister president is deze week overleden. Wij zijn Vrijdag naar Corrie Goes op bezoek geweest in den Haag, die is Woensdag geproffests en Donderdag was het familiefeest Kee (zuster Melvida was er ook.)

Zondag 24 Nov. 40.

Maandag 11 Nov. waren wij 10 E.H.B.O-ers oproepen door de luchtbescherming er zijn om de 14 dagen verplichte oefenavonden. Siem Kester was er niet, die is door de politie gehaald. Wij zijn nu in het bezit van een gasmasker, bij alarm moeten we direct naar het politiebureau komen, dat is een pracht beweging, oefenen met een gasmasker op, een geintje hoor. Gister zijn weer een 60 Duitsers

In Naaldwijk gekomen. Van het ieland Rozenburg zijn alle D vertrokken, het jachtterrein van Prins Bernhard dat is aan Amerika geschonken en daar schijn de mof nog respect voor te hebben, evengoed als het paleis van de Koningin en nog anderen gebouwen wat van Amerika is daar verdwijnen de Duitsers. Minister Colijn moet als huisbewaarder door Amerika zijn aangesteld. Vandaag hebben we voor het laats melk gehad met room en van de boter moet er 80% zoutloos gemaakt worden die moet weg om de kanonnen mee te smeren en die andere 20 % is voor de bakkers. Er komen hier steeds meer foto's uit Engelland van de koninklijke familie, veel uit couranten, die worden stikum gemaakt en verkocht. Vannacht is er weer erg geschoten, ook vanmorgen weer. Er zat zeker een Tommy.

Het is zoo ondertussen tot 's morgens negen uur toe donker, dus lang slapen. De Dijkweg vordert aardig en het troitlaer is klaar. We hebben nog fijn een half varkentje gesmokkeld, want ondertussen moeten we 10 dagen van onze vleesbonnen gaan doen.

Zondag, 8 Dec. '40.

Wat hebben we een beweeglijke 14 dagen gehad, al is daarvan de oorlog geen oorzaak. Voor Maandag 14 dagen moest ik met moeder naar de notaris te Wieringen en Dinsdag waren Tinus en Jo 10 jaar getrouwd. Vader en moeder Goes en Moeder, Em en ik zijn er de hele dag geweest en 's avonds de kaartclub, dat was me een stel, gewoon vreselijk. Woensdagmorgen ben ik al vroeg met Tinus op de fiets gestapt naar Pijnacker naar de Notaris, en vandaar zijn we Tinus z'n tuin gaan zien, die door een v. Dijk gehuurd is, een pracht spulletje voor een beetje geld. Vandaar naar ons land ook dik in orde, maar het is nog wei. Toen naar een van de Sande of er nog land te koop was, ja hoor maar nogal duur. Na alles bekeken te hebben naar huis. Het is de gehele week vrij rustig geweest, anleen bij Hoek van Holland is gebombardeerd, er zijn dan ook 2 schepen gezonken.

Zaterdag 23 Nov. is ook de Osnabruck die bijna de gehele oorlog al in de Hoek geankerd lag en nu uitvoer gebombardeerd. Zaterdagavond staat er in de krant Maandag voor het laatst voor niet landbouwers grond te koop. Dus zoo zijn we plotseling Maandag nog eigenaresse geworden van 15 h. dus zoo bezitten we 26 hectare grond. Deze week zijn er weer opnieuw Duitsers in Naaldwijk gekomen, overal weer ingekwartierd. In Poeldijk is de Hitlerjeugd gekomen, waar ook

de gewone D. soldaat het niet mee eens is, ééne D. officier zei aan een Poeldijker, als de tijd komt dat wij Holland uit moeten, blijven jullie dan maar 3 dagen binnen, dan zullen wij een met die S.S. afrekenen. Radio Oranje maakt bekend dat 24 Dec. de koningin zal spreken. Hilversum maakte gister bekend dat de Koningin en Pr. Bernh. op weg waren naar Amerika, hier is echter niets van waar, ze blijven op hun post in Londen.

Zondag 15 dec.

Heerlijk vriezend weer. Gisteravond zijn we bij Tinus geweest, Jan Zwinkels was er ook en we zijn overeengekomen hoe ons land te behandelen. Jan en Tinus zijn onze bedrijfsleiders.

In het begin van de week is er 's morgens vroeg geschoten. Woensdagmorgen waren de D. soldaten heel zenuwachtig, ze zeiden zelf er zijn hier al E geland door paracuten aan de Hoek moet ook een E kruiser gelegen hebben.

De D zijn na 2 dagen weer vertrokken, ze gingen naar D. We kregen gister anleen soep bij de slager. Krook had ook geen stukje vlees meer in de zaak.

In de Maasbode stond vanmorgen distributie van Gas en Electric. Wat hebben we het goed bij Hitler. En toch zien alle mensen het eind naderen. De Italianen lijden grote verliezen in Abasinié en Afrika. Hitler z'n rede was allemaal verontschuldiging van de week "als D de oorlog verliezen zou betekent het de vernietiging van het D volk" betekenen. Vanavond moeten we bij Jan Zwinkels op visite.

Zondagavond voor Kerstmis.

Zoo hebben we dan eens kostelijk gelachen. Zondagavond en waren precies om 12 uur binnen, gehoorzaam hè Jo der Duitser is Woensdag teruggekeerd. Deze week is er op Kwintshul veilingvergadering geweest. Een nieuwe voorzitter werd gekozen B. Marrewijk met bijna alle stemmen. In het dagelijks bestuur ook iemand en daar was ook een N.S.Ber. kandidaat, die ook maar 14 stemmen had. Uit protest verliet deze met z'n gevolg de zaal en kwam na 10 min. terug met het hoofd van de D. weermacht en soldaten. Na 5 min. moest de zaal ontruimd zijn, want er was over politiek gesproken. Wat een consternatie op dat Heultje.

Gisteravond is er weer eens vreselijk geschoten er schijnen nogal Tommys geweest te zijn, het heeft de gehele nacht geduurd en we hoorden bommen vallen, volgens de E zender de invasiehaven Rotterdam. Het brood wordt met de dag slechter, maar toch zullen we Kerstmis vlees krijgen. Duitsland gaat America bedreigen, omdat hij Engeland zoveel hulp biedt, dat gaat hem niet naar zin. De E winnen voortdurend in Africa en ook de Grieken in Albanië. Er zijn daar veel sneeuwstormen en er worden Italianen gevonden die ondergesneeuwd levend begraven zijn. Donderdagavond komt er laag een vliegtuig over waarvan ik vreselijk schrikt. Wij dachten dat het een auto was die gas gaf. Het moet een vliegend ford geweest zijn, aan de oranjepolder vuurde ze en even later reden er Rode Kruiswagens, ze kunnen aan 36 kanten vuren.

Nieuwjaarsdag 1941.

Zoo sloot dan vannacht ons jaar af in alle stilte. De Vios heeft zijn laatste rit gereden. Vandaag in plaats van onze trouwe gele Vios een W.S.M. Heel Westland denkt er met teleurstelling aan.

Donderdag 9 Jan.

Vanavond wordt er weer geweldig geknald in de lucht, wat de Tommy's zoeken weten we niet.

Zoo is het er verleden week doorgegaan dat als we de radio willen blijven beluisteren we 9 gulden per jaar moeten betalen, anders geen radio meer in huis en vanavond lezen we het in de courant de K.R.O. helemaal de aeter uit. zie bijlage.

Voortdurend sneuvelen er N.S.Bers, zoo hingen er deze week ook nog 2 aan een punt van het kerkhek in den Haag. De Engelse meisjes die hier als zuster hier in het klooster zijn, zijn allemaal

in een kamp gebracht. In Monster is er ook ene uit het klooster gehaald, zij moest gewone kleren aantrekken en mee.

Maandagavond hebben we een oefening gehad van de luchtbescherming in de tuin achter het politiebureau, net heusch, gewonde opzoeken en ook het vervoer per auto. Ik heb met zuster Inviolata meegeweest Pastoor van Honselersdijk helpen verplegen, die is het slachtoffer geworden van de donkerte gevallen en een been gebroken. Ik ben mee geweest naar het ziekenhuis, maar na 9 weken ging het nogmaals in het gips. Vanavond horen wij voor het eerst de radio uit Amerika heel intersant, hij vertelt ons nieuws uit Amerika over de bewapening en nog wat over Europa, zoo prachtig als de Engelse vechten, ze hebben Bardia weer veroverd en hebben nu 10.000 krijgsgevangenen. Amerika zegt de Italianen zullen het langst vechten om de laatste havenplaats Valona.

Woensdag 15 Jan '41

Gisteravond stond er in de courant pantoffels en schoenen met houten zolen ook op de bon. Eergisteravond konden we Amerika wel krijgen maar er schijnt in de buurt een N.S.Ber te zitten die hevig genareesd? Gisteravond vertelde Amerika Wilkie schaart zich aan de zijde van Rosenveld dat betekent dat ook de republukenen dus heel Amerika op trekt tegen Duitsland. Wat Rusland zal doen die wordt niet vertrouwd. Er zijn geruchten dat Turkije, Bulgarije, Joego Slavie, zich hebben verenigt als D èèn van de grenzen schendt zullen allen ten strijde trekken. In Frankrijk heerst er onrust in het D leger, de gestapo moet ze in bedwang houden dit vinden de officieren niet goed. Er zijn E in Noorwegen geland die daar een lagere rang in het leger van de D hebben of als handelreiziger de zaak bespioneren. Tot de Nederl. arbeider die gedwongen zijn in D. te werken zei hij: jullie wacht op de bevrijding en die zal wellicht eerder komen als je denkt. Donderdagavond zijn er bommen gevallen op Monster, een zekere Kort is er de dupe van, z'n hele tuin in puin, het waren ketting bommen. In Vlaardingen drie tanks van de Schel geraakt, prachtig! en op de Hoek drie bommen waarvan èèn heel grote 5 m naast het officiershuis. Ze beweren geen doden te hebben, het huis is ontwricht en het bloed zat aan het beddegoed. Dat hebben de jongens van Rony gezien die moesten er werken.

Zondag 19 Jan.

We hebben vannacht en het was gisteravond begonnen een vreselijke sneeuwstorm gehad, het lag op veel plaatsen hoog opgewaaid. Vrijdagmiddag zijn er 3 boten met ongeveer 400 mannen aan Hoek van Holland gebombardeerd, juist toen ze in zee waren. Hoe weten de Tommys het zoo mooi. Prachtig hebben de E een konvooi schepen met oorlogsmateriaal naar Griekenland vervoerd, een vliegstuigmoederschip had 50 D bommenwerpers boven zich en is wel beschadigd maar toch in Gr. aangekomen. De melk wordt heel schaars, er is bijna niet meer of heel weinig te krijgen. Hoe het met de varkens gaat zie bijlage

Zondag 2 Febr.

Het is vandaag noodweer, sneeuwstormen, deze week is het echter nogal mooi geweest. Vrijdag is Prinses Beatrix jarig geweest, de hele dag en ook Donderdag hebben de vliegtuigen in de lucht geschreven. Tobroek in Africa is gevallen in 36 uur was het in handen van de E. Hitler heeft deze week 1½ uur gesproken, hij zal E aanvallen. In Roemenië is 5 dagen een revolutie geweest. In Noord-Italië bezetten de D troepen de grote gebouwen en wegen om de opstandelingen te onderdrukken.

Donderdag 20 Febr. '41.

Vanavond heerlijk moe kom ik van Kwintsheul, dat zijn beweeglijke 14 dagen geweest. We hebben al zoo van alles meegemaakt. Donderdag 6 Febr. een dag waarop er 's middags een sneeuwstorm woede, mochten we 'savonds gasten zijn van Piet Zwinkels op Kwintsheul. Wij erheen, maar hoe? Onze trouwe Vios is verdwenen en de andere bus weet ik de regeling niet van. Dan maar per

fiets, maar wat viel me dat tegen, vers gevallen sneeuw, met eronder ijs, dus uitglijden en vallen. Eerst op Honselersdijk ik fietst midden op straat, daar komt me ineens toch een hit met een wagen op me af, aan de kant komen ging niet meer, dus dan maar springende vallen, met een schrap op m'n been verder. Em lachen, maar eer we op Kwintsheul waren heeft zij nog 3 keer gelegen. Bij Tinus waren we wat laat dus we waren niet voor 8 uur bij Piet Zwinkels. Een knal avondje was het, maar wat moest het nu, om 12 uur binnen zijn was veel te vroeg, dus wachten tot 4 uur wat wel weer erg lang was. Om 2 uur zouden we dan maar gaan vragen of we bij de moffen aardappelen mochten schillen of kousen stoppen, maar de D bij Theo Zwinkels hadden gewaarschuwd komt na 12 uur niet meer op straat, dus dan maar door de tuinen over het ijs. Wat was dat mooi, een sneeuw witte wereld helder dag en mooi weer. Het was natuurlijk vallen en opstaan. Als wij bij Tinus thuis zijn zien we Jan en Toos en Theo de Lange Watering het ijs over steken de dijk op weer naar beneden, precies Zwitserland. Alles muisstil. De andere dag zeiden de D van Theo dat wij veel gewaagd hadden want hadden ze ons ontdekt, dan zouden wij als spionnen beschouwd zijn.

Woensdag 26 Febr. Aschwoensdag. '41

Het wordt tijd dat ik weer eens wat bijschrijf. Zoo is dan de week van 20 Febr ten einde en 25 Febr gaat Moeders voor een week naar Berkel en wij naar Kwintsheul. Die Dinsdag als Moeder 's middags weg gaat, krijgen wij Kapelaan Toon van Vliet nog op bezoek. Kapelaan Jo zou ook komen, maar die kwam eerst ½ 4 uur thuis op de fiets uit Bovenkerk. Dus wij maar even naar Hem toe. Wij hadden een mooie Albe voor hem klaar, wat was Hij daar blij mee. En ook nog 2 stola's die we lieten zien, waarvan er ééne voor Pastoor van Kwintsheul. De Kapelaan van de Hoek was er ook, een mooi stel hoor, we hebben even behoorlijk gelachen.

's Avonds zijn we de gasten van Theo Zwinkels, waar we 's morgens om 5 uur van thuis kwamen. Dat is me een stel geweest, eerst waren we in een kleine kamer, tot op een gegeven moment Theo z'n radio wat een wagentje soortgelijke dienbak is, oppakt en verhuist naar een grote kamer, daar konden de heren biljarten, even later komen ze ons ook halen de grammofoon verbonden aan de radio speelt een Engelse wals en al spoedig waren we aan het dansen. Jan is onze balletmeester de keui van de biljart erbij, dus wordt er op zijn bevelen niet gehoorzaamd is hij gewapend, of laat de muziek stoppen. We hebben een knalavond er mag nog eens wat gebroken worden want alles bij Hem is toch gelijmd. Donderdagavond komt dat zelfde stel bij Tinus, ook dat is een knalavond.

Vrijdag gaan we tegen de avond naar huis, gauw voor het een en ander zorgen, want Zondag zullen ze bij ons komen. 's Avonds gaan we naar Mien die jarig is. Zaterdagmorgen. Moeder was nog niet thuis, dus ons tijd verslapen worden we wakker van de bel. Corry van Janus: Tante er zijn op de Heul 3 bommen gevallen om de kerk en op het gesticht. Daar komt om 10 uur een boodschap. Zondag komen we niet want bij Tinus is de Kapelaan en Vader en Moeder Goes in huis. Pastorie en gesticht moesten ontruimd worden. Ik bel even terug en hoor door de telefoon dat het er zoo druk is dat ik de fiets neem en er heen ga om te helpen. Wat een beweging. De kerk ook gesloten.

Pastoor is bij Valk en Zondag zal de H. mis zijn in de veling. Evert Verbeek stond Zondag met een schuit aan de lange Watering om de mensen over te halen, dat ze het eind niet om hoefde het moet zoo stichtend geweest zijn en muisstil ondanks staan en kleine kinderen. De gehele week ben ik op de Heul gebleven. Maandagavond kwam er de kaartclub, voor de middag 3 Kapelaans op bezoek bij Kapelaan van Leeuwen, waar ook de Kapelaan van de Hoek bij was, ook toevallig die hier te ontmoeten. Het zijn gezellige maar drukke dagen, en dan wanneer zal het vrijgegeven worden. Vrijmiddag komt Theo en er wordt weer eens gekaart. Dan is het weer eens even gewoon de oude sfeer. Zaterdagmiddag komt het af, de kerk en pastorie en gesticht vrijgeven. Dat was fijn, waarschijnlijk heeft hierin wel de nieuwe ober luitnant die 's morgen met muziek ingehaald is een handje aangeholpen. Dat moet nogal een hebbelijk mens zijn. Zondagmorgen ga ik ook nog

naar de Heul en 's middags vroeg naar huis om ½ 4 verwachten we Tinus, Jo, Jan en Toos. Piet en Ali en Theo bij ons. Wie had dat ooit gedacht dat die bij ons zouden komen. Nu ook dat avondje is geslaagd, wij hadden ook grammofoon op de radio, dus konden we dansen. Het was echt gezellig, en ze waren netjes op tijd voor 12 uur thuis. Maandag ben ik ook nog naar de Heul geweest en Pastoor en Kapelaan namen 's avonds hun intrek weer in de pastorie. Vader en Moeder Goes blijven nog tot Donderdag, eene kamer naast de hunne is totaal verwoest, een grote scheur in de buitenmuur, klein gaatje in het dak en op straat de riolering kapot.

Dinsdagmorgen laatste Dinsdag komt Kapelaan van Leeuwen afscheid nemen. Die heeft al die dagen bij ons wezen ontbijten nadat z'n Eerw op Honselersdijk gelezen had. En vandaag aschwoensdag heb ik de gehele dag gerust te bed, want deze 14 dagen heb ik als naast mezelf geleefd zoo beweeglijk.

Maandagavond berichte de courant al de hoofde van de scholen die religieuze zijn en waar ook leeke onderwijzers zijn zullen af moeten treden.

Zondag 2 mrt. '41.

Vandaag is de E zender er om kwart voor 2. Dinsdag is heel Amsterdam in staking gegaan. Het was prachtig georganiseerd, want op dezelfde tijd staakte alle. Honderde fabrieksmeisjes zongen in groepen Oranje boven. Met mitailleurs en revolvers werd er op de burgers geschoten. Die staking was uit protest tegen de jodenvervolging waarvan er 400 opgepakt zijn. Noordam de man van de radiocentrale is weer vrij, maar de centrale is in beslag genomen, zonder enige vergoeding 40 à 50000 gulden. Op de gevangenis waar de onschuldige zitten in Scheveningen het z.g. Oranje hotel stond dezer dagen te lezen In deze baies zit geen gaies maar Hollands glorie potverdorie.

Bij Kees is gister 120 M tarwe in beslag genomen, gekocht bij Wim Kester, die zit ook vast. Vanmorgen bericht de courant Amsterdam, Zaandam en Hilversum is een boete opgelegd van 2 ½ miljoen wegens gebeurtenissen van de staking. De E zender zegt, ze hadden nog wat moeten wachten tot alle landen gelijk staakte. Door het Oranjeuurtje kwam gisteravond bij alle leuke moppen en liedjes o.a. ook

Dat is die kleine man, die hele kleine man,
Die telegrammen rondstuurt met z'n moffenpakkie an
Licht na aan 't hart, van 6 en een kwart
Pakt Judasloon graag an.

Die volksmisleider, stroggouwleider van een kleine man.

Fietsen of fietsbanden zijn ook op de bon, als je werkplaats geen 51/2 KM vanaf je huis ligt, geen banden meer.

Maandag 10 Mrt. '41.

Deze week gister een week geleden heeft den Haag een beurt gehad. 's Avonds ½ 11. Een verpleegster vertelt. Ik was klaar om naar bed te gaan. Vliegtuigen boven ons, zoeklichten, lichtballen en opeens een vreselijke knal, de bom was gevallen. Ik dacht op het ziekenhuis maar nee een bijstaand hofje was het object. De verpleegsters naar den hal de straat op gewonden en doden halen. Het ziekenhuis stond direct vol op de hoeken met hoge Duitsers. Het luchtalarm kwam na de bom. Een man die een arm en been moest missen zei tegen de zuster, als het E bom is wil ik wel een arm en been missen maar als het een D is, dan... Hij is gestorven. Welke bom was het. Er lag in het ziekenhuis een D weermachtsdamen, die de hele avond onrustig was tot ze vreselijk belde en de zusters gebod niet meer weg te gaan, want aanstonds gebeurt het, ze moeten de bommen neergooien, want anders worden ze doodgeschoten,"(verschrikt dat ze zich losgelaten had).

Op Kwinstheul is de bom opgegraven, deze was half ontploft. Moeder is Woensdag jarig geweest, heel veel visite hebben we gehad zelfs onze Pastoor Kapel. vd Heyden en Kapelaan v. Leeuwen. De radio vertelde verleden week, in Noorwegen zijn de E. 3 uren aan land geweest, hebben de

D. geïnterneerd, 300 mannen zijn meegegaan om te vechten voor onze bevrijding, ziekenzusters die in Londen gaan werken, en hebben veel uitgedeeld aan de Noorse bevolking. De verschillende omroepen zijn uit de aether verdwenen, en het is eene grote staatsorganisatie geworden.

Gisteravond is het wetsontwerp in Amerikas ondertekend, dus krijgt E nu alle wapens zonder te betalen. Dit zint de D niet. D is Bulgarijen verleden week binnengestapt.

Mijn Peetoom is bediend gister ben ik er geweest, wat precies Vader, ook dezelfde ziekte.

Zondag 16 Mrt. '41

Vrijdag is Oom Gerrit gestorven. Deze week heeft Suys Inkwart gesproken onder zijn rede zijn 15 van de 18 mensen uit Maassluis doodgeschoten. Woensdag is het officieel wetsontwerp in Amerika ondertekent, dus is het grote offensief begonnen. 30000 Amerikaanse piloten hebben zich al vrijwillig opgegeven het is Donderdag en Vrijdagavond rumoerig geweest. De Tommys waren er, ze hebben in Vlaardingen een kunstmestfabriek in brand gegooit. Vrijdagnacht zijn er veel moffen met karren en wagens voorbijgetrokken. Morgen is er voor het laatst de koffiebon geldig zolang de voorraad strekt, dan koffiesurrogaat. Gisteravond was er weer een pracht nieuwe Mop op de radio van de E in de 3e watergeus. Niemand luistert naar de E. zender, maar op straat en in de tuinen vluiten de jongens de ons zoo graag gehoorde wijsjes. In de watergeus wordt vertelt hoe de E. in Noorwegen aan land zijn geweest 6 fabrieken in brand staken 100 D. meenamen, door de luidsprekers omriepen Noren wie er mee wil naar Engelland kan mee en wijzen jullie ons de Kislings eens aan, waar ze er ook 10 van meenamen. Voor radio Boston kwam deze week de omroeper van de AVRO die vertelde z'n ontsnappen naar Amerika nu ging hij weer naar Engelland voor ons Oranjeuurtje, ook komen er veel brieven uit Nederland in Amerika hoe? Zoo wordt de familie op zee van de gesteldheid op de hoogte gebracht. Een Luxemburg heeft deze wel voor de radio gesproken over Katoliek en de staat. Wij katholiek Nationaal Socialisten zei hij o.a: Het Nederland Episcopaat heeft de richtlijnen van Paus Leo XIII vertrappt.

Zaterdag 29 Mrt '41.

Deze week is een week van een grote gebeurtenis. Duitsland heeft Woensdag met Joego Slavië een pact getekend, dat hij vrij door J. Slavië kan binnentrekken en bezetten, vreselijk was het, zal nu Turkije er ook nog bijkomen. Daar komt met Donderdagmiddag door de radio. Prins Paul Regent gevlucht, de beide ministers achter slot en grendel, en de kleine Koning Peter aan het hoofd van de militaire, het verdrag is teniet gedaan. Prachtig wat een omkeer. Die kleine koning Peter, die wij de grote koning zullen noemen heeft gezegd, de oorlog in de Balka is voor Hitler verloren. Over de D.s zender wordt er niets van gezegd, zoo'n vreselijke nederlaag. Juist was dezer dagen de Japanse gezant in Berlijn, die is vandaag weggegaan en zal Maandag bij Musolini op bezoek komen.

Het is die dag 1 April zei vanavond de E. zender. Hitler zou Japan dwingen aan de oorlog te gaan deelnemen voor Amerika er is. J. Slavië krijgt nu ook wapens van Amerika. In Albanië zijn sinds 16 Mrt. 25000 man gewond of gedood. Italië heeft 3 dagen rust verzocht om de doden te begraven. In Abasinië is zoveel en zulke belangrijke punten veroverd dat er nu E. troepen vrijkomen. Verleden week zijn de D. uit Poeldijk, Kwintsheul en Wateringen vertrokken. Wij krijgen nu brood met gerst erin.

Maandag 2de Paaschdag '41.

Wat is er in deze 14 dagen weer veel gebeurd nu 8 dagen geleden Palmzondag viel Duitsland Joego Slavië binnen, met z'n prachtige methode van bombarderen. Zondagmorgen in de vroege is hij gekomen met z'n bommenwerpers en gooide heel Belgrado plat, Warschau, Rotterdam, Belgrado 3 puinhopen, de verbinding met de buitenwereld was dan ook gelijk verbroken en eerst na enige dagen hersteld. De Duitsers zijn natuurlijk opgerukt maar toch bieden ze na 8 dagen nog prachtig weerstand, ze doen zelfs tegenaanvallen in Bulgarijen, er vechten ook Bulgaarse troepen mee, en tot overdaad is Hongarije die voor 4 maanden een vriendschapsverdrag met

Joego Slavië gesloten had goede Vrijdag ook Slavië ingevallen, de Grieken vechten met de Engelse troepen samen tegen de Italianen en D. maar bieden ook goed stand het schijnt niet te gaan zoals in Nederland dat de D. alleen in de lucht is en dan zoveel bergland. We hebben deze week alvast weer melkkaarten gehaald, dus op de bon, en de koek is heel schaal, als je er niet bij ben is er niets. Zoo nu en dan vliegt er eens een D heel boos over en horen we de bommen vallen, zeker op zee. Verleden week is Mien Warmerdam en Mien de Hoogh naar D vertrokken om leidster te leren worden. De Padvinderij en het leger des Heils is ontbonden. De kas is in beslag genomen. Er wordt gewaarschuwd je goud weg te stoppen dat wil de D. hebben. Ze zouden voor Paschen in Rotterdam vleesch gehad hebben van een schip gebombardeerde koeien.

Woensdag, 23 April '41.

Het is verleden week heel beweeglijk geweest aan de fronten in de Balkan. Joego Slavië heeft gekappaluteerd op de bergtroepen na. De Grieken vechten nog door. Het is vreselijk om er aan te denken hoeveel D. er sneuvelen. Ze schijnen een meter hoog te liggen, waar dan de tanks overheen gaan en waar ze zelfs dekking achter hun lijken hebben. Koning Peter is met z'n regering naar Jaruzalem vertrokken. Onderweg is getracht om hem evenals zijn vader nog in het vliegtuig te vermoorden, slechts 1 minister is gedood. Vanmorgen hebben ook de Grieken gekappaluteerd waar ze alleen vechten, waar de Britten ook strijden geven ze het nog niet op. Koning George en de regering hebben zich gevestigd op het eiland Kreta. Hitler wil Rusland ook wel hebben. Ik hoorde vertellen dat ze hier sporen maken op smalle rails, die passen in Rusland. Donderdag zijn er weer bommen gevallen op 's Gravenzande bij een tuinder die ze in Oct ook al gehad heeft, het warenhuis verzet, zou sla gaan snijden, leg weer net in de puin. Zondagavond zijn er veel vliegtuigen over gekomen, op Hitlers verjaardag en 's morgens 5 uur hoorde ook wij de projectielen fluiten, in de polder op de Heul zijn bommen gevallen en ook in Delft. Verleden week fietsten de stad voorbij met aardappen daar was een groot gebrek aan. Maandag is Jo jarig geweest, daar hebben we nog eens echt gefeest. Mr. Goseling is in een D. concentratiekamp aan hartverlamming z.g. gestorven. Hij is uit een retraite weggehaald en heeft z'n vrouw nooit meer gezien. Hij wordt als een martelaar beschouwd.

Dinsdag 29 April '41.

Het wordt steeds rumoeriger, gebrek aan eten en sabotage. Ze hebben in 14 dagen tijd 5 keer de tram uit de rails laten lopen, de laatste keer vlak voor ons huis 's avonds 10 uur een lange trein met 2 locomotiefs ervoor. Natuurlijk werk van de N.S.B. We mogen niet meer op de rails komen. Zaterdagavond zijn 3 veilingen in brand gestoken. Zwartendijk is de kistenloods afgebrand. Poeldijk en Loosduinen tijdig geblust. ons N.S.B. raadslid en zijn gehaald, pracht daders. Vrijdag is vertrokken en al eerder, die moeten naar D. komen, ze zeggen naar het front. Toen ik gister naar Den Haag ging, kwam aan de rolpaal, Vader en zoon Valster in uniform met koffers in de bus ook weg. Gistermiddag hebben verscheidenen gezien dat een E. vliegtuig uit de wolken tot vlak boven 4 boten aan de Hoek dook bombardeerde en mitrieurde, 2 zonken direct en 2 gingen in brand. Op Monster moesten ze Maandag een half uur na zonsondergang binnen zijn, we dachten eerst het hele Westland, maar dat viel mee, in verband met sabotage. Vandaag hebben ze aan de Hoefkade 2 groentenwinkels geplunderd en de zaak van Hus aan de Prinsegracht. Op 't ogenblik gaat D. vooruit. Wat zullen we nog meemaken?

Zondag, 10 Mei '41.

Zo ben ik dan gister weer jarig geweest, de gedenkwaardige dag van 10 Mei, maar voor mij heel iets anders als verleden jaar. Ik heb naast Kap. vd. Heijden en Pater Olsthoorn nog bezoek gehad van Kap. Van Leeuwen. Er is groot gebrek aan aardappelen, voor 3 dagen in de week genoeg, op de bon. De slaggers hebben niets geen vlees gehad. Als er toch eens niets te smokkelen viel. Ik heb me daar vanmiddag een D. de hand moeten geven.

Hilda een Weens meisje die voor 1½ jaar terug bij Pleuntje Groenewegen was geweest, was nu in D. dienst telefoniste in Brussel, ze mochten vandaag naar Scheveningen, en zij mocht onder D. geleide een officier dan naar Naaldwijk. Dus hoeft niets te zeggen. D uniform en een speld met speer. De Tijd een veelgelezen blad verschijnt ook niet meer. Waarom? Jan de B. uit Amsterdam vertelde, hij werk aan de Fokkerfabrieken. Hij moest deze week een inseunjeur en invlieger de een vliegtuig moesten proberen ontsnapt zijn naar Engelland, ook een klaarstaand watervliegtuig voor 12 prsonen is verdwenen. Nu zijn er 500 vliegers van de K.L.M. uit represeilje in een concentratiekamp gebracht.

Dinsdagmorgen 13 Mei, daar komt een bericht eerst over onze zender en 's middags door de E zender.

Rudolf Hess is naar de vijand gevlogen.

Onse zender vertelt hij is krankzinnig, maar het feit is dat hij gezond in E. met een paracuit is beneden gekomen. Wat zijn we alle blij met die smerige Hess, het rommelt in D.

Zondag 1 Juni 1ste Pinksterdag '41

Na een aanval van 12 dagen op Kreta waarbij de D. 17000 op het land verloren hebben, hebben de E. het opgegeven, er is heftig gevochten met wel 3000 kwamen de paracutisten gelijk naar beneden die de E. prachtig wegmaaide, maar de overmacht was zoo groot. De D. hadden gedacht het binnen 2 x 24 uur te hebben dan zouden ze Rasi Ali de D. huurling in Irak die daar de opstand maakte mooi hebben kunnen versterken. Deze is gevlucht en Irak met zijn olieleiding is in handen van de Engelsen. De E hebben een groot slagschip "De Hood" verloren het werd in de kruithamer getroffen door de "Bismarck". Deze grootste D boot is 2 dagen later ook getorpedeerd en met 2000 man gezonken. Deze week berichte de krant de arbeidsdienst voor jongens en meisjes van 16 tot 25 jaar, met angst zien we de toekomst in! Bert v.d. Meer die weer op studie is, was vanmiddag bij ons en vertelde hoe indruk of het maakte op het Semenarie. President Rozenvelt heeft 27 Mei gesproken en Amerika nog niet in oorlog maar wel in staat van oorlogsbeleg.

Zondag 15 Juni '41

Er zijn geen grote dingen gebeurt. E. en vrije Fransen bezetten Sirië. Er wordt zoo overal in D. Ymuiden en Rotterdam gebombardeerd, wat ons wel eens een slapeloze nacht kost. Scheveningen en het Staatspoor hebben ook beurt gehad. Verleden week Woensdag zijn de D. hier en omstreken de hele dag aan het oefenen geweest met telefoon, toen ze 's avonds vertrokken was het op hun trein gemunt, of het raak was, we horen niet, het vliegtuig moet zoo laag geweest zijn, wij hebben het ook gezien toe we bij Tinus v.d. Berg waren het ging huishoogte. Daar zijn we deze week aan het krenten geweest. Bij Tinus is de laatste week van Mei huiszoeking gedaan. Ze hebben een ham meegenomen. Het wordt nu nijpend voor fraudaleus slachten gaat men naar een concentratiekamp, er lopen veel stille politie en controleurs. Tweede Pinksterdag zijn we met 4en Tinus en Jo, Jan Zwinkels naar Nootdorp geweest, na eerst aangeland te zijn bij Theo gingen Th en Piet ook mee, deze hebben tevergeefs gewacht aan Witsenburg of wij terugkwamen, maar we waren zoo lang weggebleven, dat ze het opgegeven hebben. Er is van alles tekort, met m'n vleesbonnen kreeg ik gisteravond niets meer 3 ons vlees dat is alles voor de week. Er liggen van de jongensschool 7 kinderen aan T.B.C. en er doen zich 90 T.B. verschijnselen voor geen kruimel vet komt er meer.

Zondag 22 Juni

Deze week bericht de krant alle koper, lood, zink en tinnen voorwerpen moeten worden ingeleverd. Wat zullen de mensen verstoppen. Vanmorgen om 2 uur is D. Rusland binnengevallen. Koning Peter met z'n eerste minister zijn ook in Engelland.

Zondag, 28 Juni '41

Wij zijn klaar met de krent, Alleen Kees nog afhelfen. De courant bericht al de beelden van Koningin moeten weg. Sijs Incast heeft tot de N.S.B.ers gesproken of de jongens hun medewerking willen geven en naar D. gaan werken. Hitler heeft in z'n rede de oorlog aan z'n soldaten overgegeven. In D. en R. wordt heftig gevochten. De R. bieden goede weerstand. De boter zal in het vervolg zonder zout worden gemaakt. In Amersfoort hebben ze een minutieopslagplaats gebombardeerd 6 uur lang knalde de bommen die daar van de D. klaar lagen. In Maassluis zijn ook bommen gevallen en wat vreselijk is bij een luchtgevecht 6 bommen van de Woensdag op Donderdagnacht bij Piet Hofstede Jeane van Santen vreselijk ze zijn totaal gerenueerd, eene vlak langs het huis en eene op wat groter afstand. Vreselijk zijn de kuilen, het huis is niets meer van heel, en 4 kassen zonder eene ruit er meer in en de gehele tuin nog ruiten kapot. Ik ben er Donderdagavond met Janus geweest. Piet en Jeane waren kapot en totaal troosteloos, niet verzekerd en altijd zoo m'n best gedaan ook al stond ik in dienst. Zelf hebben ze geen scherf gehad, zelfs moest Jeane Piet nog wakker maken en 's nachts 1 uur zijn ze in nachtgewaad door de wei heen gevluht door de deuren heen want alles was kapot. De meubels beschadigt en glas en aardewerk kapot. De rails langs het huis lag op het dak. Piet dacht dat er een vliegtuig op het dak was gekomen.

Maandag 29 Juni '41.

Gisteravond, het was de verjaardag van Pr. Bernhard massa jongens met een anjer op de jas. Direct was er een D. overvalwagen met mitraifeur erin op alle hoeken D. soldaat gewapend en trokken de anjers af. Wat een beweging in ons rustige Naaldwijk. De boter zal geen zout meer worden ingedaan. Vandaag zijn ze met Sien naar Docter Brandes- Lichtenberg geweest. Ze is heel erg ziek. De E. zender waarschuwt stop al je koper weg.

Zondag 13 Juli

De D. maken slechte vorderingen alleen de laatste paar dagen van deze week zijn ze weer iets vooruitgegaan. We hebben deze week geweldig mooi weer gehad, tot brandend heet toe. Maandag verloor er bij ons een bus z'n kacheltje (de nieuwe orde) Ze hebben op Kwintsheul overal weer huiszoeking gedaan, het was nu om tarwe te doen. Tinus is ervan buiten gedraaid. Maassluis moeten ze weer 8 uur binnen zijn. Ze hebben iemand gehuldigd die uit D terugkwam. Bij P Hofstede hebben ze een bom die 6 M. diep opgegraven was laten springen met als gevolg weer 100 kapotte ruiten.

Zondag 20 Juli

Een week met grote gebeurtenissen. In het begin van de week hoorde wij dat ze Mijnheer Vijfwinkel die altijd bij Tinus kwam voor enige weken ook gehaal hebben. Zijn vrouw had al bericht gehad uit Duitsland. Woensdagmiddag werden we opgeschrikt door een hevig lawaai. Er ging toch geen auto voorbij. Wat was het. Twee Tommy's die heel laag overkwamen. Op Kwintsheul wel een 27. En allen zoo laag. Er werd gewuifd vanuit de vliegtuigen en de mensen beneden schenen wel gek van blijdschap. Ze dachten dat ze zouden landen. Alleen de N.S.Bers en wisten niet hoe vlug te vluchten en B liet zich plat in de kool vallen. In 2 voormatie's van de letter V zijn ze boven Rotterdam geweest, hebben daar schepen en pakhuizen gebombardeerd. Het is er geweldig raak geweest, 140.000 ton is er tot zinken gebracht ééne boot van 130 meter lang werd prachtig getroffen. Kap. De Ruijter vertelde ze hadden met 4 priesters aan het bedienen geweest. De docters opereren op straat. Het was vreselijk , maar toch waren de mensen gek van blijdschap het was er een gejuig en gejubel. Eene piloot was zoo laag en de mensen zoo uitgelaten, dat hij gooide de vlag uit en kwam te laag in aanraking met een draad, moest landen, zoodat ze stonden te hossen met de piloot op straat. De D erbij en gevangen. Nog 2 kwamen erneer verborgen hun pet in het overhemd, gingen tussen de mensen in staan kijken en

verdwenen ook met hen. Die zijn door de radio opgeroepen. Boven Delft is er ook één neergekomen. Toen hij door Hollanders uit de beklemming bevrijd was, kwam er ook juist een D op tijd, dus kon hij niet ontsnappen. Jammer. Nu stond er gisteravond in de krant, we mogen geen vreugde meer betonen tegenover de Tommy's, want dan mogen de moffen schieten. Wat heel erg is, er is bericht gekomen. De Kruisvaart moet opgeheven worden. Wat dat betekent voor de toekomst. De strijd tegen het Christendom wordt aangebonden, dat is de hele oorlog. De V campagne wordt over het gehele land voortgezet heel Europa doet aan de V nu heeft de D. het tot zijn teken gemaakt zoodat wij er nu de W van gaan maken. Vanavond zijn Piet en Jeane geweest. Morgen gaan ze het huis afbreken en iedere dag werken er 30 à 40 mensen bij hem. Er is 13 ton kapot glas bij hem weggegaan. Jan en Toos kwamen met Tinus en Jo mee.

Maandag 21 Juli '41

Er moet vannacht hevig gevlogen zijn en geschoten ofschoon wij er door geslapen zijn. Een kogel en minutie fabriek in Delft prachtig getroffen. De mensen in Delft dachten dat er maar treinen voorbij gingen, de kogels die natuurlijk achtereen ontplofte, enkele huizen getroffen, maar er moeten geen doden zijn. Wij zijn vanmiddag naar de Hoek geweest, heerlijk gewandeld.

Zondag 3 Aug. '41.

Verleden week Zaterdagavond is pastoor van de Hoek gehaald, na 2 uur weer vrij gelaten en Maandagmiddag weer gehaald. Z'n Eerw. zit vast in Rotterdam met een dominee en nog twee heren, niet voor z'n preken maar om andere uitlatingen. Maandagmiddag zijn we met Rie Roney bij Jo geweest en gistermiddag is Em vertrokke naar de Zilk. Rie is meegefietst tot Hillegom mooi gezelschap. Op de Heul komen 'savonds marcechece om de orde te bewaren, de mensen mogen niet als met z'n 2en op straat staan op 2 meter afstand, dat wordt uitgemeten en zoo kunnen ze elkaar nog aanpraten. Zaterdagavond zijn overal de N.S.Bers V aan het plakken geweest. Vanmorgen is er een pracht brief voorgelezen in de kerk over heel Nederland, nadat de natie's radio en alle katholieke instellingen ontbonden hadden is deze week het werkliedenverbond overgegaan in handen van de Heer N.S.Ber. Al de leiders hebben ondanks grote offers bedankt met 200.000 leden prachtig hoor! Wij zijn aan het werk voor de bond zonder naam. Kap Veth met z'n gezellen, daar zullen we de mensen eens warm voor maken.

Zondag, 17 Aug. '41.

Zoo kwamen dan op Zondag 3 Aug. Tinus en Jo bij ons of we nog zin hadden mee te gaan naar Valkenbur natuurlijk wel! Kap van Leeuwen wilde ook wel mee, ik schreef Em die Dinsdag Jo opbelde en Woensdagavond laat ging er nog door dat Theo Zwinkels ook mee ging, zoo zijn we dan Donderdag vertrokken. Terwijl ik Dinsdag 5 Aug. onder de middag even naar Kwintsheul was is Kap. vd Heijden geweest of ik nog iets voor hem wilde overtikken en bewaren, hij zou 3 uur terug komen, maar niet meer nodig, de Duitsers waren hem voor en voerde hem mee weg waarvoor? Z'n Eerw. heeft een schoolkind van v. Haaster verboden V op het gesticht te plakken is aangebracht, en zit nu in het Oranjehotel. Nog niemand heeft hem gesproken, alleen kan er schoon goed worden afgegeven. Vrijdagmorgen droeg Kapelaan v. Leeuwen op het graf van St. Servaas te Maastricht het H. Misoffer op tot Z'n intentie. We zijn doorgereist op de fiets naar Valkenburg, pracht omgeving klimmen en dalen die dag zijn we nog naar de ruine's geweest, evengoed als Maastricht waar het zoo mooi was en hebben onder een bui nog Jan Huygen in de ton gespeeld, precies een stel kinderen. Om kort te zijn, de andere dagen hebben we pracht fietstochten gemaakt naar Wittum, het graf van Kardinaal van Rossum en Vaals, het drielandstedenpunt. Aken rookte, maar Kapelaan vertelde later, ik was de oorlog zoo vergeten dat ik vergat richting D. uit te kijken. Vrouwenheide, en Bemelen klein Zwitserland, de Staatsmijn Emma, Amstenrade, een pracht kerk in Houtem muurschildering kortom pracht landschappen en natuurschoon, en de heren speelde onderweg lesje. We zijn ook in de catacombe geweest, een

trouw beeld van Rome en in de gemeentegrot, die de Romeine ook al uitgegraven hebben. De schilderijen van de Koninklijke familie mochten we niet meer zien (weggetimmerd). 's Avonds 10 uur donker, we hadden dan de salon van het hotel en vierde iedere avond feest. Heerboer 2½ jaar priester, jarig zijn enz. Reuze gezellig en 's avonds op de gang brachten we elkaar onder luid gesmispel naar bed, want de andere gasten mochten niet wakker worden, alle mogelijke spelletjes werden gedaan, tot we Woensdag na middag vertrokken, met grote teleurstelling van de Obers die vonden dat de ziel van het hotel wegging, op de fiets naar Maastricht, waar het weer wemelde van de D. en zo met de trein naar Voorburg. In Eindhoven overstappen waar we een gereserveerde coupe van de D. in beslag namen, dat was een bof en met de fiets over Rijswijk naar Kwintsheul waar we die nacht bleven, want het was noodweer, en Donderdagmorgen ½8 thuis waren, waar ons druk werk wachte, nog programma's voor het

Priesterfeest van pastoor Halkes. We hebben pracht onvergetelijke dagen gehad en Donderdagmorgen was Kap. van Leeuwen weer bij ons. Vrijdagavond ook 15 Aug. Zondag, en vanavond gaan we naar Rijswijk de kapelaan thuis, m'n hoed halen, die daar op onze terugkomst is blijven liggen. Vanmiddag is het Rozenkrans bidden geweest, voor de beide congregatie.

Kap. Veth had de Rozenkrans voor en collecte voor H. Mis en kaarsen. Verleden week Zondagavond terwijl ze bij Oome Leen naar het Lof waren en An bij ons was, hebben ze daar al de etensvoorraad weggehaald.

Zondag 14 sept. '41.

Zoo is dan Kap. vd. Heijden 26 Aug. Dinsdag weer vrij gelaten. Z'n Eerw. heeft 3 weken vast gezeten, maar vertelt niets hoe ellendig slecht het er ook geweest is. Donderdagavond 28 Aug. Is er weer geweldig geknald. Een 30 Engelsen zijn heel laag over H. van Holland en de Maasdijk gekomen, 's avonds 7 uur, ze hebben een boot die zoo goed als gereed was in de grond gebombardeerd te Rotterdam heel laag vlogen ze terug en hadden het zwaar te verantwoorden tegen een grote hulpkruiser die juist uitvoer er zijn er ook 3 neergehaald. Een boerderij waarvan de voorraadschuren met graan gevuld waren op Rozenburg is door het afweer in brand geschoten, gelukkig bij een N.S.B.-er. Tinus Jo Kapelaan en Theo zouden nog 3 dagen uitgaan 1 Sept. maar dat ging niet door dus zijn ze Maandagavond bij ons geweest behalve Th. Zwinkels, wij waren niet bij hem geweest dus was hij die avond maar ziek. Kapelaan is gebleven 's nachts, las 's morgens Honselersdijk is die dag Pastoor nog wezen bezoeken die was bediend, en vertrok Dinsdagmiddag 5 uur naar Rijswijk. Woensdag 3 Sept. zijn we met de club naar Volendam geweest. Daar was de klederdracht mooi, maar in Marken afschuwelijk. 's Avonds dinéé in Amsterdam en klokslag 12 uur keerde we het hek in het was echt een dag vol genot. Donderdag is Pastoor van H'dijk gestorven en Vrijdagmorgen was Heerbroer weer bij ons voor een beschuitje ontbijt. Z'n Eerw. had op H'dijk wezen lezen toen naar Rijswijk en met de avond was de vakantie om. Vrijdagmiddag kwam Kap. Kooy tot Zaterdagmiddag die zou 10 Sept. z'n intrede doen in de Achelse kluis, we hebben nog een gezellige dag gehad. Zondagmiddag kwam Heerbroer weer en Tinus en Jo en hebben we foto's gemaakt. Maandagmorgen 11 uur kwam Kap. Veth, vd. Heijden, Heerbroer en Kap. Brinkman van de Hoek die waren naar de uitvaart geweest. H'dijk. Donderdagmorgen kwam Heerbroer ons opzoeken in de kas, we waren aan het druiven snijden, hopeloos veel lam. Gister hebben we gesneden met lam in de bakken, en toen we klaar waren komen we tot de ontdekking dat we 8 uur binnen moeten zijn, gem. Naaldwijk op H'dijk bij 4 N.S.B.-ers met rooie menie? een V op de muren geverd. Dus zitten we 8 dagen 8 uur thuis. Zondag 14 Sept. is er weer een prachtbief voorgelezen. De Boeren en tuindersbond moeten de leden bedanken, ook de onderwijzers bonden op straffe van weigering van de H. Sacramenten, want aan het hoofd van de bonden staat een N.S.B.-er. hoe zal de overheid hierop reageren.

Zondag 5 Oct

Het is de laatste weken heel rustig geweest, anleen aan het front schijnt de strijd hevig te zijn. Van de D. die in Poeldijk en Kwintsheul geweest zijn komen alsmaar doodsberichten. Anleen aan

Vrijdagavond is erg vreselijk Rotterdam gebombardeerd, er moeten in de 30 schepen getroffen zijn en ook burgers wat de E ook bekennen, maar er zijn D in de lucht geweest die de 2 kerken eens een extra beurt gegeven hebben. Em is verleden week nog naar de Zilk geweest en ik 1½ week bij Jo die ziek was. Piet Hofstede is weer in zijn woning gegaan die is afgebroken geweest en weer opgebouwd, vlug gegaan. Bij Jo kwam deze week Pastoor Hendriks die mij een maand uitnodigde bij hem in Frankrijk Cognac, daar heb ik zin in.

Zondag 26 Oct.

Vrijdag is Em jarig geweest, leuke dag! Heerbroer kwam en bleef meeeten 's avonds. Verleden Zaterdag zagen we boven de Hoek eenluchtkabel in brand schieten, door de storm losgeraakt. Dinsdag hing er weer een, maar het duurde een hele tijd eer de vliegtuigen die eromheen vlogen hem raakte. Er gaan iedere avond ongeveer 60.000 mensen Rotterdam uit overnachten, want er is voortdurend luchtalarm. Ze zijn in het Westland weer overal geweest voor inkwartiering.

Woensdag 29 Oct.

Gister hebben ze bij Janus huiszoeking gehad. Ze hadden een varken geslacht. Vlees, tarwe, en een kaas meegenomen, vanmorgen zijn ze weer geweest een pot boter meegenomen. Moeder kon deze maand ééne kip kopen voor 6 gulden.

Zondag 7 Dec.

Dat is bijna een maand geleden dat ik geschreven heb. In die tijd is Janus voor het gerecht geweest. 100 gulden boete onbegrijpelijk weinig, elkeen werd tot gevangenisstraf veroordeeld zelf voor de verkoop van 2 vetbonnen. Pastoor van H. van Holland is eerst naar Amersfoort verbannen en daarna naar Duitsland. Z'n ouders kregen bericht van de advocaat op de morgen dat ze uit de kerk kwamen toen ze 49 jaar getrouwd waren. Dat blijkt later niet waar te zijn. Verleden Zondagnacht zijn er Engelse snelboten op 20 K.M. van de kust af aan de Hoek geweest. Pastorie school en patronaat op de Hoek is ontruimd, de 2 kapelaans wonen nu in de Concordiastraat. Met de oorlog gaat het prachtig. De aanval op Moskou wordt aan alle kanten afgeslagen, de Russen doen tegenaanvallen en de D. lijden zware verliezen. Ook in Libië gaat het prachtig. De toestand Amerika Japan is heel critiek. Rozenvelt heeft vandaag een laatste waarschuwing aan Japan gezonden.

Ook hebben we deze maand een ellendig angstige week meegemaakt. Onze Heerbroer kapelaan v. Leeuwen is Vrijdag voor 14 dagen ernstig ziek geworden, longontsteking, dat was op het nippertje. Maar na 5 dagen was z'n Eerw. De crisis te boven, ligt in het ziekenhuis en is nu vlug aan het beter worden. We zijn er met ons clubje Vrijdag St. Nicolaasavond geweest, en hebben daar veel pret gehad. Van ons allen een cadeau. Van Tinus een fiets van Jo de remmen, van Theo een voetzak, van Em een palla en van mij een stola, daar hadden we een pracht rijm bij die met 10 zusters eromheen is voorgelezen. We kregen koffie en toen we 10 uur vertrokken vonden ze veel te vroeg. We hebben een prettige lollige avond gehad. Naar huis werden we aangehouden namen en fietsmerk controle er waren er zoveel gestolen in Delft. Ledere jassen en bontmantels kunnen we niet meer dragen. Dinsdag werd men aangehouden kreeg een stempel erin en moest binnen een dag inleveren.

Maandag 8 Dec.

Vannacht heeft Japan verradelijk de Vere. St. en Engelland aangevallen waardoor ook ons Indië in de oorlog is gewikkeld. Terwijl de onderhandelinge bezig waren is Singapore al gebombardeerd. Van de landkaart blijft vrijwel geen plekje meer over dat niet in oorlog is. Gisteravond een proclamatie van de Koningin, vanavond Minister Gerbrandi. Zoo zit nu Indië in de zelfde toestand als wij 10 Mei.

Zondag 1ste Kerstdag (Donderdag)

Het is goed weer, geen vorst geen sneeuw en aardig droog. Kap. v. Leeuwen is Dinsdag naar huis gegaan Rijswijk en maakt het goed, misschien gaan we er morgenavond heen. De D weten in Rusland niet hoe hard ze terug zullen lopen. Sinds 19 Dec. heeft Hitler zelf de leiding genomen z'n Generaal ontslagen, wat zal het nu worden. In Lybië gaat het ook goed voor de Engelse. De Hollandse Jantjes hebben prachtig een stel Japanse boten in de grond gewerkt. Zoo hier en daar maken de Japanners verderingen. Vanavond heeft de Koningin gesproken maar ondanks de 1500 m die tussen de D zenders inzit storen ze zoo dat er niets te verstaan is. Er worden overal fietsen gestolen zelfs nog één bij de bewaarplaats aan de kerk (bandengebrek) Koene aan de molen 7 stuks.

1 Jan. 1942.

Dit vergeleken met een jaar terug, wat zijn we achteruit gegaan. Het brood zoo slecht als je een stukje vlees extra wil hebben dan kost het meer bonnen als vlees. Aan het distributie bureau staan mensen uren te wachten op toeslagkaarten. Het was zoo'n opstopping dat ze het raam uitmoesten, dikke vrouwen uit hoge schoolramen klimmen, wat een toestand. Er is deze week beslag gelegd op alles waar iets wol aanzit, petten oorwarmers bont, en gisternacht zijn alle pakken en jassen van boven 15 jaar in beslag genomen. Kap. v. Leeuwen is mooi herstellende. Met de oorlog gaat het naar wens. De bussen staan geregeld overal kapot, goed dat het vandaag mooi voorjaarsweer is de mensen kunnen fietsen.

Zondag, 18 Jan '42.

Verleden week Zondag is ons Indië Borneo en Celebes door Japan aangevallen. Het schijnt er ook niet goed te gaan want wij horen er heel weinig van door de radio. Wel zei: Amerika de soldaten waren gevlucht de olie en andere voorraden die de Japanners konde, dienen zoveel mogelijk vernietigd te hebben. Het is deze week gaan vriezen, alles gaat naar het ijs. Er wordt vooral in de stad veel kou en honger geleden. Aan het Oostfront wordt D. teruggeslagen. Tinus heeft nog een mooi kort winterjas gekregen met bont gevoerd, daar heeft een bediende van P en K voor gezorgd. De mensen uit de stad proberen hier nog kousen te krijgen. Kap. Van Leeuwen is Donderdag weer naar Kwintshul gekomen. Z'n Eerw. Is na zo'n korte tijd alweer hersteld maar nog niet volkomen op krachten. Deze week is professor v. Ruyven is deze week ook gehaald. De kerkklok is gister weer voor het eerst verschenen.

Zondag 26 Jan.

We hebben een vreselijke week van felle koude 17 graden vorst achter ons. Moeder is verleden week naar Berkel geweest en wij ene nacht weg toen we 's avonds bij Jan Zwinkels geweest zijn. Het is overal hopeloos tobben met water alles bevroor. Het is goed dat moeder Vrijdag naar huis is gekomen want Zaterdag lag er zoveel sneeuw dat er geen ene bus ging. Zondag nog wat erbij en vannacht en vanmorgen weer geweldige sneeuwstorm er gaat geen ene bus. Met de oorlog in Rusland gaat het naar wens. Ook bij ons Indië schijnen ze er nu wel van langs te krijgen, de Amerikanen laten nu ook van zich horen. Verleden week hebben we gehoord van een hollandse zeeman die getorpedeerd was en 35 uur tussen de haaien heeft gezwommen en het nu weer fijn vindt mee te vechten. Ze moeten hier 11 jongens gehaald hebben Herman Lucas, een jongen van Voskamp. Levi het joodje wij horen van sabothage. De nieuwe kwartjes en dubbeltjes zijn omloop van zink, grote rommel, als je het ontvangt denk men laten we het maar weer gauw uitgeven.

Zaterdag 7 Febr.

Verleden week Woensdagavond heeft Rotterdam er weer eens van langs gehad, 33 straten zijn bommen gevallen. Op 20 meter afstand van S. Ingaurt ook ene. De fabriek van Stokvisch is afgebrand. Amsterdam heeft geprobeerd een W.A. gebouw in brand te laten vliegen, daar moeten 8 uur binnen zijn. We zijn Dinsdagavond bij Tinus geweest daar was de kaartclub met hun

vrouwen, heel veel pret gehad en Donderdag zijn de Zwinkeltjes bij ons geweest die kwamen om 3 uur tot ½ 10 met een auto. Jo Holstein heeft gas maar moet om 10 uur binnen zijn. Verleden week Woensdag zijn we bij P. Zw. geweest en 's nachts gebleven want er was 's avonds evenals Dinsdagavond een vreselijke sneeuwstorm. We hebben nu al 3 weken vorst en 14 dagen hoog sneeuw, een onbegaanbare weg. De bussen gaan niet meer. Ze hebben mij Maandagmorgen naar Delft gebracht, maar terug kon Jeane netjes uit Delft komen lopen, na een uur op een bus gewacht te hebben. Dat hadden ze me vroeger moeten vertellen.

Pater de Greeve is gearesteerd er was Maandag bericht bij de hefboomactie kaart. Er zijn hier weer moffen gekomen aan de kust maken ze prikkeldraadversperringen in de Achterweg en Vlietweg is luchtdoelafweer gekomen. Bij Valstar kwamen ze om inkwartiering, hij haalde er een beetje z'n neus voor op en kreeg telefoon binnen 2 uur je huis uit wezen. We hebben niets meer te vertellen.

400 joden uit Amsterdam zijn naar Duitsland gebracht en daar is een giftgasproef op genomen, allen gestikt. De schoenen van het D leger worden naar Holland gestuurd en moeten hier gemaakt worden. De makers hebben hier geen leer en werk meer en in D mensen tekort.

Vanaf morgen 8 Febr. is er van 3 tot 5 en van 9 tot 's morgens 6 uur geen gas meer. Verleden week Vrijdagmorgen kwam kapelaan Brinkman die bleef meeten. Z'n Eerw. heeft een kapelaan bij zich. Pastoor zit nog steeds in Amersfoort, schreef ik maak het tamelijk goed, met Kerstmis heb ik de klok horen luiden maar daar bleef het bij. Deze week zijn de kapelaans die vanuit de pastorie in een partuculier huis waren verjaagd weer eruit verdreven en zijn nu bij de mensen in. Wateringen kwamen ze het K.J.C. huis leeghalen, de kapelaan stemde toe met een heel klein vlaggetje op een grote bakfiets konden ze vertrekken. Honselersdijk zijn de billarts weggehaald door de D. alles naar de N.S.B.-er.

Zaterdag 23 Febr.

Verleden week Dinsdag zijn we bij Theo Zwinkels en Donderdagavond bij Jo geweest, tot 3 uur hebben we het volgehouden. Die Donderdag is betekenisvol geweest, maar niet tot eer van de Engelsen. Die hebben drie grote D. schepen van Brest naar Helgoland laten ontsnappen, tot grote ontstemming van de Hollanders en Engelsen. Singapore is ook gevallen. Borneo Selebes Sumatra en Java wordt nu ook aangevallen. We hebben nog steeds hard winterweer vriezen en sneeuw, onbegaanbare wegen een klomp ijs. Vanmiddag een heel gebeuren, onze oude tram kwam weer voorbij zoo echt uit de oude doos te voorschijn, die zal 1 Mrt weer in dienst komen, de bussen geven het op. De boter is ook op, margarine of niets. Al het afweer dat hier gekomen was en de moffen zijn vandaag weer vertrokken, dat was alleen voor de schepen te beschermen.

Zondag 2 Mrt.

Vandaag rijden de bussen niet meer, en de oude tram is weer in ere hersteld. Van school en rolpaal wordt ook gestopt op verzoek. Zondag om de twee uur en anders uur, wat een rust op straat. Woensdag is er een vreselijke sneeuwstorm geweest, we zitten nog steeds in sneeuw en ijs. Java is aangevallen.

Zondag 8 Mrt.

We hebben deze maand geen hefboomactiekaart gehad. De gehele beweging is in beslag genomen.

Al de machienes en de hele voorraad papier ter waarde van 12000 gulden ze hebben er 80 gulden voor gehad. We hebben tridrucum gehad, kapelaan Brinkman is wezen preken en 's avonds bij ons erg gezellig. Moeder is jarig geweest het was noodweer zoo koud Zaterdagmorgen regende het en vriezen en werd volop over straat geschaats. Dat was weer eens wat anders. Bij de tuinders worden door de mensen al de kolen weggesleept. Jo Em en ik kregen deze week 6 wollen

japonnentjes gekocht op bruine bonen en aardappelen in plaats van punten. Java is vandaag gevallen. Tinus is vanmorgen nog naar Vlaardingen geweest.

Zondag 15 Mrt.

Het is vandaag prachtig weer, we weten niet waar we het hebben, het was Vrijdag ijselijk koud had 's nachts 7 graden gevoren de mensen konden weer best naar Vlaardingen. Er is ene nacht erg geschoten. Herman Lucas is ter dood veroordeeld als saboteur 22 jaar. Het vonnis is nog niet voltrokken. Seys Inqart is aan de proeftuin geweest waar de groenten blijft alles is bevroren.

5 April 1ste Paaschdag

Het zijn weken geweest waarin veel is gebeurd. Vrijdag voor 14 dagen heeft Herman Lucas de kogel gekregen, na hem nog 8 dagen in het onzekere gelaten te hebben. Verleden week van de Dinsdag op de Woensdagnacht zijn er bommen gevallen bij de gebroeders Grootcholten en Knaap aan de Mariëndijk. Het moet vreselijk zijn, er moet een gat zijn wel 9 à 10 meter breed en diep midden in een warenhuis. Heel de bevolking helpt weer glas rapen en de zaak herstellen. Pastoor Warmenhoven van Voorhout is ook gevangen genomen. Ik ben deze week een paar keer naar Nootdorp geweest. We hebben daar een goede? nieuwe baasknecht. De mensen kunnen dezer dagen niet ver weg er gaat geen ene bus en de tram een paar keer tot Loosduinen. Er zijn 2 grote smokkelpartijen opgespoord. 'sGravenzande en ene in Poeldijk bij van Ruijven daar werden de koeien in huis geslacht.

Zondag 14 Mei Hemelvaartdag

Verleden week Donderdag werden we opgeschrikt de Hoek werd geëvacueerd. Van het roode Kruis werden we opgeroepen alle maatregelen waren die avond nog genomen om alles een goed verloop te doen hebben. Het blijken echter voorzorgmaatregelen te zijn want ze zijn er nog niet. Wij zijn zoo gelukkig de familie Roney te krijgen dus we zijn veilig klaar. Zondag voor een week zijn we op de Hoek geweest het is er alles barak en prikkeldraad na 10 uur 's avonds mag je als vreemdeling de Hoek niet meer in. De sigaretten en snoep gaan op de bon. Em heeft een paar schoenen gekocht op de bon en ik in ruil voor aardappelbonnen. Verleden week zijn er 5000 mensen als gijsselaar gehaald o.a. Reigersberg van Wateringen en v. Rijn v. 's Gravenzande kooplui. Morgen 15 Mei moeten alle beroepsofficieren zich melden aan verschillende kazernes. Vreselijk voor die mensen want ze weten vooraf dat ze gehouden worden. Er zijn verleden week weer 72 mensen doodgeschoten en ook weer eens 17 en 8, ze werden verdacht van geheime wapens. De joden lopen nu met een herkenningsteken een grote oranje ster met het opschrift Jood erin. Vanuit Engeland wordt D vreselijk gebombardeerd steden branden en zijn niet te blussen omdat ze met fosforzuurbommen zijn en niet met water te blussen.

Zondag 31 Mei

Vannacht hebben meer dan 1000 Engelse bommenwerpers Rijngebied hoofdzakelijk Keulen gebombardeerd 44 toestellen gingen verloren. We hebben er ook zoveel over horen komen er is nog een bom ook gevallen. Waar??? We gaan koude druiven krenten. Het wordt een hopeloze toestand met het eten, den Haag en Amsterdam is het onrustig geweest. Geen aardappels ook meer, ook hier op het platteland begint het te nijpen. Als men nu extra vleesch wil hebben is 3 gulden een pond. De bloemen zijn ook duur een bos zomerviolieren f. 3.80. Wij hebben een vergunning voor vloerkleed en gordijnen. We hebben 3 kippen gekocht voor 13 gulden stuk. Er is weer een verordening, de eieren moeten geleverd worden 15 per kip voor 15 Aug. ook al krijg men er geen voer voor. In Poeldijk staat het school hoog met prikkeldraad omspannen. Jan Zwinkels is uit onze
Zaak Nootdorp. We hebben nu verspaperingen en sigarettenkaarten of het een of het ander.

Dinsdag 2 Juni

Vannacht zijn er 1036 Tommy's overgekomen. Esschen heeft beurt gehad 35 bommenwerpers zijn niet teruggekeerd. Er is hevig op geschoten van 12 tot 2 uur duurde het voorbijtrekken.

Zaterdag 20 Juni '42

Wij zijn vandaag klaargekomen met de krent. 15 Mei de tuin ingegaan en nu al klaar nog 3 kassen van 12 roe er bij gekrent en stookdruiven en binden. Onze eigen kassen zijn al 14 dagen klaar. Ze hebben dit jaar ook zoo gemakkelijk gekrent. De toestand wordt steeds treuriger. In de stad is geen groenten te krijgen. Peenlof, bloemkoolbladen, paardesla en brandnetels worden verkocht op vastgestelde prijzen die niet opgedreven mogen worden. A.s. week krijgen we maar 1 K. aardappelen voor de hele week. Vanmorgen zijn er troepen mensen uit de stad gekomen voor aardappels bij de tuinders. De controleurs konden niets meer beginnen en zijn maar vertrokken. De tuinders vroeten en de mensen meeslepen. Aan Sammersbrug zijn twee controleurs over de brug gegoooid.

Zondag 21 Juni

Vanmorgen werd er in de kerk een brief afgelezen. Van de bisschoppen die aan de gelovigen dispensatie geven op bevel van de D overheid om vandaag aardappelen te rooien. Er zijn veel tuinders die bevel gekregen hebben dit te doen. Berlijn en de soldaten in Noorwegen hebben zeker honger. Wat wordt er vandaag toch ook weer gesleept. Ik ben verleden Zondag in stompwijk een kaas wezen halen. M. v. Rijn is vrijgelaten wellicht afgekocht. Deze week hebben ze in Naaldwijk allen bericht gehad wie van de hoek ze in huis krijgen. Veel mensen komen al over. De Koningin is op bezoek bij Juliaantje. Veel Amerikaanse troepen en vliegtuigen zijn op Ierland aangekomen dat is niet voor niets.

Zondag 28 Juni '42.

Het is deze week een week geweest vol narigheid van mensen uit de stad om aardappels. De gehele onafgebroken stromen mensen om eten. Ze bleven 's nachts in kassen en schuren om de andere morgen de eerste te zijn en dat ging door tot 's avonds 11 uur. Woensdagavond kregen de tuinders bericht dat het verboden was nog iets te geven en de aardappels die per fiets vervoerd worden wordt ook de fiets in beslag genomen. Er werden in Naaldwijk 50 marchecese geplaatst en die staan op hun posten. De mensen die nu nog vervoeren zijn allen dubbeldik van wat ze aan de lijve hebben hangen. Van de trein die van H. v. Holland naar Rotterdam gaat werd er aan de noodrem getrokken en honderden stapten uit en namen de vlucht want op het station stond weer controle. Maar nu ook aan de Hoek voor ze instappen. Ik heb deze week mantelstof gekocht, eerst een vergunning voor 7.50 gulden en daarna 9 winkels was er één die nog een stukje mantelstof had, maar ook nieuwe samenstelling. Dinsdag werd de parochie verschrikt met het ongelooflijk bericht Pastoor Buswinkel plotseling overleden. Deze is plotseling 's middags na tafel binnen 8 min. doodgebleven. Heeft nog de H. Olie gehad en is Zaterdag begraven. Na de uitvaart kwam kapelaan Brinkman en de Wit op visite. Na Maandag hebben de joden hun fietsen ingeleverd dus zien we ze nu allen lopen.

Zondag 2 Aug.

Er is deze maand veel gebeurd voor 3 weken hebben ze de joden uit verschillende steden o.a. het meest uit Amsterdam ontvoerd. De moeders werden van hun kinderen afgerukt en mannen alles ging apart in wagens naar Polen toe de machinisten weigerde te rijden, maar de kogel is de oplossing dat ze 't wel doen, gehele families zijn in grachten gesprongen of lagen voor de gaskraan. H. d. Groot uit Rijswijk is voor 2 jaar veroordeeld, wat niet te overleven is. Vandaag is het prachtig weer maar voor 14 dagen geleden regende het de hele Zondag en wij maar bespreken om uit te gaan. Tot 's avonds het bericht doordringt ze zijn in den Haag en Delft aan het fietsen vorderen. Maandagmorgen ik kom uit de kerk en jawel de herenfietsen werden

aangehouden en aan de huizen gevorderd. Bij onze jongens alle 3 één van Dirk een splinternieuwe die hij gekocht had voor 280 gulden. Het uitgaan ging niet door, want in de trein en de fietsbewaarplaatsen aan de stations waren al de fietsen in beslag genomen. Tot ik Dinsdagmorgen bij Jo kwam en Heerbroer opgebeld had, we kunnen toch zonder fietsen ook gaan. Wij er werk van gemaakt en Woensdag zijn we vertrokken met vijven. We hebben een paar reuze prettige dagen gehad, het weer was mooi afgewisseld door een enkele harde bui allemaal bossen en vennen waar we in verdwaald raakte tot we eindelijk Groot Spijk dat is een hotel vonden waar eten in overvloed was o.a. zalm haantjes en flensjes en dat in deze tijd. Gebruik makend op onze lange tochten van een karretje met een hit en onder geleide van monseigneur door die titel hadden wij met heerbroer die zich zoo bekend gemaakt had een goed hotel gekregen hebben we prettige dagen gehad met goed eten en drinken en keerde Vrijdagavond terug. Deze week is ook fijn geweest. Heerbr. is een keer mee wezen eten en 's middags hebben we gepic-nict op de bleek. Rie Roneij kwam ook, om 7 uur moest Heerbr. naar de metten in Rijswijk. Vrijdag zijn van Rony moeder wezen halen, ze kwamen met de grote wagen gelijk kleren en pakken brengen. Heerbr. was er juist weer die wou ook graag mee we zijn de rekken door gereden en hebben veel gezien van de werken der D ze zijn nu aan een gracht begonnen z.g. tankval. De roode pannenbuurt en 7 tuinders moeten opbreken. Van Terheide zitten ze gedeeltelijk op Kwintseheul, maar verder gaat de evacuatie niet door voorlopig. We hebben ondertussen een nieuwe pastoor v.d. Berg een gezellige aardige baas. Van onze oude Pastoor is er boelhuis geweest, alles is heel duur gegaan. Professor Cleophar is met kapelaan vd. Heijde een middag wezen eten erg gezellig. We zijn alles aan het verstoppert geweest wolle dekens en lakens. Em d'r mooie fiets is uit elkaar gehaald. Wij horen dat ze vandaag aan het damesfietsen vorderen zijn.

Zondag 6 Sept.

Het is ondertussen weer een maand geleden dat ik geschreven heb. De Joden in den Haag hebben het zelfde lot ondergaan als in Amsterdam 5.600 joden zijn op een nacht weggehaald. Bij ons is Levi met z'n zusje ook vertrokken op een Woensdagmorgen kwam er bericht dat ze Vrijdag op de tuin moesten zijn. In den Haag reden 's nachts na 12 uur expres de electriciteits trams. De Tommy zijn boven Rotterdam geweest en hebben Wilton gebombardeerd. Ze hebben er vreselijk op geschoten. Aan Dekkershoekje en Voorschoten zijn 2 E naar beneden gekomen, waarschijnlijk al aangeschoten in Duitsland bij hun aanvallen. Het waren Canadezen. Wij hebben deze week wel mooi maar ongelijk weer, maar daar 14 dagen voor iederen dag prachtig weer iedere dag. Wij zijn toen een avond met Heerbroer Tinus en Jo naar de Hoek geweest. Het was een prachtafavond terug in de lichte maan boven op die Maasdijk een beetje Valkenburg. Kap. de Wit van de Hoek is benoemd op Wassenaar. We hebben nu anderen bonkaarten stad en land verschillend, dat we ze niet meer kunnen geven of ruilen. Op de bon waar vermacelli en maizena of bindmiddel op te krijgen was nu anleen maar vermacelli meer en morgen gaat de taptemelk ook op de bon ¼ per persoon. 15 Aug. heeft Pastoor

Warnink z'n Priesterfeest gevierd, wij zijn ook naar een feestavond geweest een pracht toneelstuk. (De Pastoor van vandaag is het aanbiddingsfeest. Pater Olsthoorn viert z'n 25 jarig Priesterfeest. De Engelsen hebben een vernietigingsaanval gedaan in Dieppe. Ze konden prachtig optrekken en de D hadden geen vliegtuigen genoeg meer om op te komen. De E waren meester in de lucht. Wel hebben ze veel mannen verloren en de D hebben het op de zenuwen gekregen overal worden versperringen gemaakt om de Hoek wordt een tankval gemaakt verschillende tuinders hebben moeten ruimen hun huizen zitten tot nog toe de moffen in en de Roode pannenbuurt zijn ze aan het afbreken. Doctor Knip en nog meer grote huizen zijn ook ontruimd voor de moffen. Verhoek zit ook op Naaldwijk. Van allen mogelijke landen is er een aanval gedaan op Duitsland 6 steden zijn vernield Amerika heeft ook deelgenomen. Gisteravond kreeg ik bij Koos vd Hoeven een voorspeling.

9 Sept. zal de invatie zijn. Maandagmorgen schrijf ik nu even bij er komen heel hoog Tommy's over en wij horen vechten in de lucht boven de wolken, alle Telefoonverkeer legt stil, de mensen

staan allen buiten en voelen al een beetje vrijheid. Ik kocht vanmorgen wat boterbonnen voor 8,75 waar een pond boter op te koop is.

Zondag 20 sept. '42.

De druiven zijn we zoo goed als allemaal kwijt ook de Alicant die staan op 45 cent en Frankenthaler 50 cent. Verleden week zijn er 30 mensen van de kistenfabriek van Bodegraven 20 van Kuivenhoven naar Duitsland vertrokken. Er moeten er uit den Haag 4.500 weg, 200 van de bakkerij van Hus. Vreselijk en heel veel nachten gaan de Tommy's onafgebroken over. Ze werpen nu bommen van 4000 Kilo. We hebben vandaag extra snoepbon gehad en meer aardappelen. Dat heeft wat in want het extra brood is geheel ingetrokken. Beschuit is bijna niet meer te krijgen. Wij zijn verleden week met Heerbroer naar Nootdorp geweest, die is het land wezen regenen. Vieveen is deze week voor het eerst weg. Die zaak is ook weer afgedaan. Wij hebben een uitnodiging gehad van Merk uit Brabant om te komen, dat zullen we maar doen. De Jozefgezellen en Graal zijn opgeheven. Het is deze week verplicht inleveren geweest van oud geld, men mag het niet meer bezitten. De E boten moeten deze week aan de Hoek geweest zijn. Er worden al verschillende jongen van 18 jarige leeftijd opgeroepen voor de arbeidsdienst. Prins Bernhard heeft voor de radio bekend gemaakt dat Juliaantje einde Januarië een kindje krijgt.

Zondag 4 Oct.

We zijn verleden week van Zaterdag tot Maandag naar Geertruidenberg geweest op uitnodiging van Mijnheer Merk. Er zijn daar 2 meisjes zoals Em en ik. We hebben het er best naar ons zin gehad. Extra brood krijgen we niet meer. Er zijn al mensen die ons 3 x daags aardappelen eten. Dinsdagavond is het bestuur van de E.H.B.O. op visite geweest bij onze voorzitter die in het jachthuis in het Staalduinse bosch woont. 't Was er erg gezellig. Er vertrekken treinen vol mensen die moeten gaan werken in Duitsland. Ik heb Dinsdag 4 kazen uit Stompwijk wezen halen, maar moest onderweg nog al eens schuilen voor controleurs toen ik in een cafetje zat kwamen hun daar ook een biertje halen. Ze vermoede gelukkig niets. Ik had mijn mantel over de bagage gegooid. Het is nog steeds iedere dag prachtweer. Er zijn verleden week Zondag aan Terheide 6 jongens op een landmijn gelopen 3 ervan vermorzeld en anderen zwaar gewond naar het ziekenhuis. De D durfden er zelf niet naar toe omdat ze de kaart niet hadden. Toen hebben ze gezocht naar een jood die was er niet en heeft de brandweer de redding moeten brengen. In Poeldijk namen de D. 15 mooie grote dekzeilen aan de veiling van de schuiten mee.

Dinsdag 13 Oct. '42.

Donderdag 8 Oct. hebben ze onze oude joodje Gabie Fontein met z'n vrouw weggehaald. Er stopte een auto met 2 D. stapte binnen sleurde Gabie die ziek was van bed en z'n vrouw die nog iets bij de bureu wou zeggen aan de hangende mee de auto is naar het politiebureau gegaan en van daar weg.

Dinsdag 27 Oct.

Wat is er de laatste tijd een grote verontrusting gekomen. Hoek van Holland is voor een groot gedeelte naar Rotterdam Zuid geëvacueerd. De mensen moeten gordijnen en haarden laten staan. De gehele kuststrook waar Naaldwijk Wateringen den Haag ook ondervalt mag zich niemand meer vestigen en loopt ook kans geëvacueerd te worden. H. v. H. zal hier niet meer mogen komen en wij zouden allen naar Drente moeten daar zijn ze barakken aan het bouwen. De mensen in den Haag en Scheveningen zijn al druk aan het verhuizen meer het land in. In Scheveningen en den Haag hebben ze langs de boulevares een muur gezet van 2½ m. dik 4 m. hoog en bovenaan 1½ m. dik en 2 m. in de grond. Al de grote hotels en villa's zijn al bezet door

de D. De villa's de binnenmuren uitgebroken zodat het één geheel is. Maandag 19 Oct. zijn we naar de Hoek geweest. Het is niet om aan te zien wat er gebeurt, al die mooie tuindershuizen zijn netjes afgebroken en gaan naar Duitsland. Huizen stelen. Ze zijn met de tankval daar bezig, het gaat verbazend snel en 's avonds met 10 grote schijnwerpers de nachtploegen. Voor de 2de tankval staan ook de paaltjes al. Die middag hebben de D ook verschillende huizen o.a. van Langerveld De Frans en Mevr. Lamping wezen bekijken, ook de scholen, die zouden voor 15 Nov. leeg moeten zijn. Wat zitten de mensen allen in angst. Met de E.H.B.O. hebben we Zondag 2 tweede prijzen gehaald in Delft. Ik ben zelf nog al ongelukkig geweest deze week 2 x gevallen met de fiets aan beide kanten dus 2 kapotte knieën. Er gaan 3x in de week stampvolle treinen mannen weg naar Duitsland, ofschoon ze er niet een allen werk hebben. De kerkklokken worden ook gevorderd.

Zondag 1 Nov. '42.

We hebben een pracht week gehad, al de scholen zijn in beslag genomen en moeten Woensdag ontruimd zijn. De parochianen moeten mee helpen sjouwen. De kinderen dezen week geen school. Mooie huizen B.v.d. Ende 'Gr. Weg. Notaris Arentse Dijkweg De Vermeulen, Bodegraven, Zweeres v. Lenteren, de vakschool met haar disatrice en congieerge, alles moet Woensdag leeg staan voor de nieuwe horde. Wij zijn ook bang weg te moeten. In Gelderland zoeken ze plaats voor het Westland. Ik ben vandaag met dit mooie weer nog een kaas wezen halen Stompwijk f.2,25.

Zondag 15 Nov. '42.

Zoo is dan de vorige week alles voltrokken zooals ik geschreven heb. De kinderen zijn overal ondergebracht in cafés pakhuizen waar ze ½dagen school hebben. Maandag moest de Burgemeester in den Haag komen en kwam met de vreselijke tijding terug dat er 72 tuinders weg moeten Groeneweg, Galgeweg, Opstal richting Baakwoning. Heel Naaldwijk is vol ontzetting. Het is nu zoona dat ze de kassen kunnen meenemen en dan moeten ze de grond blijven betelen, dan de richting Nieuwe weg Poeldijk en verder door, afijn het is niet te beschrijven hoe erg. De Maasdijk vanaf het kerkje naar de Oranjesluis. Het Staelduinse bosch Weterings Arie Vijverberg en de de Bruinen moeten Dinsdag weg zijn. Al de andere tuinders 28 Nov. Een ieder zoekt weer een plaatsje om bij mensen in te komen, maar de toestand wordt hopeloos. Dit als moet weg voor een tankval, de eerste is bijna klaar. H.v. Holland wordt steeds meer ontruimd. Wij zijn er vandaag nog geweest. Met de oorlog gaat het goed. De Amerikanen zijn Zondag in N. Afrika Frans gebied geland, omdat

Ze een D.I. invatie vreesde. Hitler is nu met z'n troepen onbezet Frankrijk binnengegaan. Rommel weet niet hoe snel hij terug zal lopen in Lybië. De oude mensen in Haag z.g. renteniers zijn allen naar Gelderland verbannen. De Sportlaankerk is ontruimd en alle omliggende huizen. In Naaldwijk zouden voorlopig de renteniers mogen blijven. 's Gravenzande 400 gezinnen weg. Heel Westland staat op z'n kop. Deze week kwam Kees of we druivenblad wilde plukken 10 cent kilo en hij krijgt natuurlijk nog meer. Afijn we hadden uit ons tuintje voor 29 gulden en fijn de rommel kwijt dat was één gulden per uur voor 't plukken. Waarschijnlijk wordt het gebruikt voor tabak zonder bon. Bij Mevr. Lamping is de avocate in Juffs Marcus moet ook nog.

Zondag 22 Nov.

Deze week zijn de druiven gesnoeid. Het gaat met de oorlog prachtig. Aan Stalingrad heeft de mof grote verliezen. Rommel trekt nog steeds terug. De bevolking van Italië roept om vrede. H. v. Holland moet helemaal leeg op 100 gezinnen na die de weermacht niet kan missen. Gisteravond hebben er weer 28 tuinders bericht gehad dat ze mogen blijven zitten P.Zw. L Zw.v.Baalen en de hoge geest.

Woensdag 25 Nov.

Vaandaag zijn de kath. scholen vrij gegeven. Notaris Arentse mag weer in z'n huis. Voor hoe lang alles. Onze Burgemeester ziet het voor Naaldwijk ook somber in. De anleenwonende moeten ruimen voor grote gezinnen, maar ze mogen hier in Naaldwijk blijven. We hebben een pracht burgemeester die z'n mensen houdt zolang hij kan. Aan H.v. H. vertrekken veel Duitsers. In N. Br. werd vandaag streng gecontroleerd door D met handgranaten naar persoonsbewijzen. Scheveningen worden huizen afgebroken en in rijncen naar Duitsland toe. Met de oorlog gaat het naar wens.

Maandag 30 Nov. '42

Donderdag hebben de D in Delftin al de mooie woningen de mooie meubels, schilderijen, vazen en haarden gevorderd. Ook in den Haag gebeurt het. Wat de mensen in hun woningen hebben moeten achterlaten gaat alles naar Duitsland. Vandaag moesten de haarden op kosten van de gemeente in Naaldwijk uit de huizen van de tuinders die ze moesten achterlaten weggehaald worden voor de mof. De huizen worden niet afgebroken die opdracht was een grote D zwendelzaak, waar onze burgemeester fijn achtergekomen is. Donderdag waren Tinus en Jo 12 jaar getrouwd. 's Morgens kwam er bericht dat ze mensen in huis kregen, en 's middags 2 uur stond er een vrouw van 62 jaar aan de deur, die had 's morgens bericht gehad, moest er de andere dag 12 uur uit wezen, hopeloos treurig. Dus, wij 's avonds kamers ontruimd. Hun zijn de enigste op Watering en Kwintsheul dat zullen ze wel aan de Kemmersen te danken hebben. De Burgemeester van 's Gravenz. heeft ze 3 keer ondervraagt hoe ze ontvangen waren, hadden ze klachten dan moest Tinus zelf uit huis. Maar daar heeft hij geen eer van. H.v. Holland zijn we vanmiddag geweest die mag weer gedeeltelijk blijven. Het is een droeve toestand als je over de Waal fiets al die lege huizen, De Galgenweg heeft weer een week uitstel. A v.d. Ende de boer een maand en H. Groenwegen mag helemaal blijven zitten. Ook moesten er weer mensen die er in de week uitgegaan waren Zaterdag in weer in hun huis wezen. Allemaal pesten. De Franse vloot heeft zich in de lucht laten vliegen een strop voor de D. Aan Stalingrad gaat het naar wens, dat horen wij ondanks onze kapotte radio.

Dinsdag 15 Dec.

Het wordt een treurige toestand. Woensdagmorgen zijn er uit Monster een tram met 400 mensen vertrokken naar Culemborg. Tante Ger mocht nog bij haar zoon Kees in. Oom Arie is naar Vleuten gegaan naar z'n zoon, maar daar mag hij ook niet blijven, die moet naar Arnhem. In Naaldwijk blijft het nogal rustig, maar hoelang. Er is deze week vergadering geweest of ze de kinderen van 3 tot 14 jaar bij hun ouders vandaan zullen halen te beginnen 's Gravenzande. Onze radio is nog steeds stuk, maar er wordt voortdurend gesproken over de Oekraïne, dat het daar zoo vruchtbaar is, daar willen ze ons heen hebben. Wat zal ons nog te wachten staan. De hooggeplaatste personen zien alles heel zwaar in. Zondag 6 Dec. zijn er 300 vliegtuigen boven Eindhoven geweest. Precies tussen 12 en 1. De gehele Philipsfabriek ligt in elkaar. Ondanks een goed uitgezochte tijd zijn er nog 100 slachtoffers gevallen. Maar de D zijn na de E opgestegen en hebben nog even het ziekenhuis en een kerk gebombardeerd. Wij hebben fijn de gasoven van Roney in gebruik en kunnen nu brood en koek bakken. Er zijn aan de Hoek weer boten getroffen van een konvooi dat uitvoer. De E zender waarschuwt de mensen dat nu de D alles wegslepen voor het Oostfront de spoorwegen gebombardeerd worden ze het op de binnenvaart vervoeren, maar dat ze die nu ook gaan bombarderen. Daar worden ook de huizen van Scheveningen in weggevoerd. Wat de tuinders in 's Gravenz. en Naaldwijk in hun huizen moesten laten kachels lampen zijn in op gehaald en naar de bond vervoerd. Daar staat nu alles, maar niet anders als dat ze alles 3x hebben laten vallen. Als het weggaat naar Duitsland staat erop. Liefdesgave van de Nederlander aan de buitenkant op de wagons.

Zondag 20 Dec. 1942.

De burens hebben dagen aan het hooirijden geweest wat gevorderd was bij het station werd het gepakt en daarna in wagons weg. De D. die hier zitten trekken Vrijdagmorgen 8 uur weg en keren 's avonds met karren hooi en strooi terug voor hun paarden. Ze zijn de hele week aan het zand en bazalt lossen aan de haven bij het slachthuis 's nachts komen de treinen en overdag lossen er liggen onoverzienbare hopen. De huizen zijn ze aan het afbreken van de tuinders in de Groeneweg en de Poel. Er wordt druk over gepraat om al het boerenland dat ligt in de richting van Kwinsheul en de Lier tuinland te maken. De tuinders zijn alles aan het afbreken. Ze moeten het voor Jan. van de tuin af hebben. Vrijdagmorgen begonnen plotseling de klokken te luiden. Dat zou voor het laatst zijn, maar ze hadden ze nog niet gehaald dus hoorde we ze gister en vandaag weer. De grote kerk is reeds uit, bij ons mag alleen de kleine Angelusklok blijven. Rommel trek in Afrika nog steeds terug en de Duitsers krijgen in Russland ook vreselijk er van langs.

Dec. 29 Dec. 1942.

Zoo stonden dan met Kerstmis onze 3 grote klokken boven op het kerkplein tot grote ergernis van de bevolking. In de kerk was alles plechtig en fijne Kerststemming. Ondanks dat onze radio nog steeds kapot is horen wij dat het met de oorlog goed gaat, de Russen winnen steeds terrein. Darlan is in Afrika doodgeschoten. Fijne opruiming. Tweede Kerstdag is Jacob van Oome Toon geweest, die was voor 5 dagen geleden vrij gekomen uit het gevangenkamp in Ommen. Wat die heeft meegemaakt. Hij moest een ½ jaar zitten voor een koe slachten. Het is hongerlijden en hard werken geweest. Hij was totaal verzwakt en mag nu bijna niets gebruiken om niet ziek te worden. Wat dat een zelfbeheersing kost. Hij zegt dat het nooit te vertellen is wat daar meegemaakt wordt en zal ook wel oppassen er niet meer te komen.

Oudejaarsdag 1942.

Zoo is dan ons oude jaar ten einde wat ons weinig goeds heeft gebracht. Het laatste nieuws is dat gister de meisjesschool weer ontruimd is voor de mensen die hier werken de O.T. en vandaag horen wij de veiling van Westerlee moet ook weg. Laten wij bidden en vertrouwen dat 1943 ons vrede brengt en wij in ons dierbaar Westland mogen blijven wonen.

Zondag 10 Jan. 1943.

Van Dinsdag tot Donderdag hebben we Mientje Merk als logé gehad. Gezellig geweest. Het is die dagen gaan vriezen en Donderdagnacht sneeuw ook 's morgens nog sneeuwstorm. De bussen gaan nog. Op het ogenblik ijzelt het en is het glad. In Brabant gaan er iedere nacht veel vliegtuigen over en storten er ook brandend neer, die gaan dan weer op de treinen naar D. Mientje vertelde bij de landing van de E in Dieppe hebben ze een tank achtergelaten die in zee vaart en zoo het land opkomt en voor niets wijkt, die hebben de D naar Vlissingen overgebracht, vandaar bij ons de tankvallen en hoge muren langs het strand. Op het ogenblik kunnen ze niet zoo hard doorwerken bij ons. In de meisjesschool zijn een 200 jongens gekomen van de organisatie Todt in uniform, er loopt wacht voor school. Het gerucht gaat dat de Molenstr. ook weg moet.

Woensdag 27 Jan.

Vandaag groot nieuws. Vannacht om 3 uur is de conferentie van 10 dagen te Cassa Blanca tussen President Rosenvelt en Curcil en alles mogelijk Generaals. Daar is besloten om D. I en J. aan te vallen tot een onvoorwaardelijke overgave. In de loop van dit jaar kunnen wij ze verwachten. Het gaat met de oorlog prachtig. Zaterdagmorgen vroeg zijn de E. Tripolie binnengetrokken. Rommel loopt nu zoo hard hij kan terug op Tinus aan. Als dat nu valt hebben de gallieerde hun doel bereikt en is de M.zee vrij. Italië is z'n overzee's gebied nu verloren. In Rusland gaat het ook prachtig. De laatste 14 dagen gaan de Russen snel vooruit. Verleden week Maandag is Leningrad ontzet na 15 maanden door de D bezet te zijn geweest. Het leger bij Stalingrad is na een

ultimatum dat ze eerst nog de D nog gesteld hebben dat ze zich nog over konden geven, wat ze niet gedaan hebben nu totaal verslagen. Aan alle fronten rukken ze snel op. Berlijn is vreselijk gebombardeerd. Ook zijn ze weer eens een keer naar E geweest met de bommen.

We hebben Dinsdag 19 Jan. een Prinsesje gekregen. 19 Jan.1943 geboren Prinses Margriet.

Zondag 31 Jan.

Gistermorgen om 11 uur zou Geuring spreken toen hij echter beginnen zou vielen de bommen op Berlijn zoodat er maar militaire muziek kwam en Geuring eerst om 12 uur kwam, zoolang heeft hij zeker in de schuilkelder gezeten. Hij heeft een proclamatie van Hitler voorgelezen die kon niet uit zijn hoofdkwartier vandaan. Hij zei: o.a. dat de Russen zoo anders voorgedaan hadden tegen de finnen, met hun gebrekkige wapens en ze nu tegen de D zoo'n geweldig leger hadden, daar hadden ze niet op gerekend. In D worden alle mannen van 16 tot 65 en alle vrouwen van 17 tot 45 jaar opgeroepen. Zondags rijdt voortaan de tram ook niet meer en in de week mogen we met de eerste tram en bussen en ook 's middags om 5 uur in de tijd van de schoolkinderen die naar den Haag moeten niet meer mee.

Zondag, 7 Febr. 1943.

Het gaat aan het Russchies front prachtig. In de Kaukasus is weer een troep D ingesloten. Stalingrad is deze week officieel overgegeven met 28 Generaals. Hiervoor moeten in D in de afgelopen week alle amusements Theaters en Cafe's 4 dagen gesloten zijn voor rouw. In D moeten alle zaken wat niet indirect levensbehoefte is sluiten en de mensen oorlogswerk doen. Curchil heeft geconfereed met Turkije. Deze is nu aan de kant van de geallieerde. Vandaar is Curchil naar het eiland Cyprus gegaan heeft de bevolking toegesproken dat een half miljoen E zijn in Afrika die ook over zullen steken naar het noorden. Vandaar is hij naar Caïro en in Tripoli heeft hij het 8ste Br. leger geinspecteerd en bedank. Rosevelt heeft gesproken dat ze in zouden vallen maar wanneer en waar in Noorw. Nederl. België, Frankrijk, Cicilië of Italië kon hij niet zeggen. Uit Poeldijk en overal trekken de D weg. Aan H v. Holland komen ze van de luchtmacht. Deze week is de N.S.B. in de Staat ingeschakeld. Vanuit E. heeft minister Gerbrandy gesproken dat de Nederlanders die in overheid zijn gesteld verplicht zijn tegen te werken. De opdracht is voorgespeld, zoodat we ze op konden schrijven. Het gerucht gaat dat de Burgemeester van Amsterdam is doodgeschoten. Ze zeggen nu dat de mensen die nu uit hun huizen zijn en die ze afgebroken hebben dat het niet nodig was geweest. Het moet zwendel geweest zijn. Em is nu 14 dagen bij P. d. Bruin om te helpen.

Woensdag 10 Febr. 1943

Em is Maandag thuisgekomen. Aan het Russchies front gaat het snel vooruit, we horen nu zelfs al gevechten in de Oekraïne. Van de aanslag op de Burgemeester van Amsterdam is niets waar provincie N.en Z. Holland. Wij moeten vanaf Maandag weer om 10 uur binnen zijn. Er is Vrijdagavond een aanslag gepeeld op Luitenant-Generaal Sysfart. Een landverrader. Deze is Zaterdag overleden. Volgens de krant heeft hij niet gewild dat er om hem bloed zou vergoten worden. Maar nu zijn ze Zaterdag al begonnen de studenten op te pikken. En gistermorgen in den Haag en nog veel meer plaatsen worden jongens van 16 tot 30 jaar op straat opgepakt, van bed gelicht, uit school gehaald een vreselijke toestand. Gisteravond op de dans zijn hier ook de jongens der namen opgeschreven. Wat een vreselijke anstige tijd. Vanavond horen wij dat er weer 2 hoge N.S.Bers doodgestoken zijn. Ook hebben ze meisjes gehaald, de overvalwagen staat voor het station waar ook meisjes opgepikt werden. Ze moesten er 30.000 hebben. Welke maatregelen zullen ze nu weer nemen.

Zondag, 14 Febr. 1943.

Er is een vreselijke angstige week geweest voor de mensen. Ze volop bezig gebleven jongens en meisjes op te pakken. Ze worden naar Vucht in een concentratiekamp gebracht. Hier in 't

Westland is alles nog rustig gebleven. Veur en Leidschendam zijn ook alle tuindersjongens gehaald. De nonnen van Brielle dat D zijn, die zijn met de Noorderzon vertrokken, niemand weet waarheen. De Pastoor van de Hoek is ook naar Vugt overgebracht. Vanmiddag bericht de radio dat Ammersfoort waar de D in het kamp zitten door de E bestookt is, ook de Hoogovens in IJmuiden. Gister zijn er weer doodgeschoten in den Haag. Den Haag en Amsterdam moeten om 8 uur binnen zijn. Wij nog om 10 uur. We zijn dan ook vanmiddag wezen slapen en gaan vanavond voor 10 uur naar Mien toe die is jarig tot morgenochtend 4 uur. Curchil en Rozenvelt hebben deze week gesproken, binnen de eerstvolgende 9 maanden zullen ze zoo spoedig en krachtig mogelijk het vaste land van Europa aanvallen en niet rusten voor de troepen in Berlijn en Rome staan, om daarna met Japan af te rekenen. Gister kreeg ik er van de boterboer een ½ P margarine bij ofschoon hij eigenlijk alleen margarine mocht geven. Dit verkocht ik hem terug voor f.5.25 per ½ P. Dan zelf maar wat karne van de melk die we bij Duindam halen.

Zondag 21 Febr. 1943.

Het begin van de week kwam het prachtbericht Zondag Rostof gevallen en 48 uur later Charkof. Een paar grote steden en spoorwegknooppunten in Rusland. De Russen vorderen snel. Geubbels heeft weer gesproken dat er meer arbeidskrachten moeten komen. Ze zijn hier in Naaldwijk aan veilingen en winkels ook het personeel op wezen nemen. Van de jongens die ze opgepakt hebben zijn er veel teruggekomen. Ze gaven deze week f.2.50 voor sigaretten. Er is vanmorgen een brief in de kerk voorgelezen van de bisschop, daar stond een schrijven in dat aan de Rijkscommissaris gericht was over de gewelddaden die tegenover ons volk gepleegd zijn ook stond er in het verbod dat wij verplicht zijn er niet aan mee te helpen voor de mensen die er voor worden aangesteld. Ze hebben er in Delft weer één vermoord op z'n Amerikaans gelijk met een auto weggevoerd midden op de dag. Verleden week hebben ze op een nacht om 12 uur al de joden uit de ziekenhuizen gehaald en weggevoerd.

Zondag 28 Febr. 1943.

Maandagavond stond er in de courant een stuk van Generaal Smidt over de voorgelezen brief. De katholieken zullen nu gelijk geschakeld worden met de joden. Hitler heeft in een proclamtie gezegd dat nu D. zooveel offers moet brengen er ook in de bezette gebieden veel mannen opgeroepen zullen worden, wat dan ook deze week al begonnen is. De gezinnen met grote jongens verkeren in hevige angst. Thege-Slowakije, Griekenland en Luxemburg zijn gemobiliseerd. Vrijdagavond zijn er aan één stuk door vliegtuigen overgegaan een 1200 zijn er boven Keulen hun bommen wezen werpen en op de dag ervoor zijn er Amerikaanse en Engelse vliegtuigen boven Wilhelmshaven en andere steden geweest zoodat er 24 uur achter elkaar gebombardeerd is wat zoo zei: vanmiddag de E zender een voorbereiding op de invasie mag heten. Deze week wordt er in E een legerweek gehouden ook als voorbereiding.

Zondag 20 Mrt.

Ze hebben verleden week al de zaken in Naaldwijk afgelopen om personeel op te schrijven. Verschillende zijn er al weg naar Duitsland. Deze week stond er in de courant dat al de zaken geen boodschappen meer thuis mogen brengen, uitgezonderd bakkers, groenten en kolenhandelaren na 15 April. Donderdag is Maassluis vreselijk gebombardeerd, vanaf 7000 meter hoogte. Het moet om de havenwerken te doen geweest zijn, maar de burgerbevolking is zwaar getroffen, een kerk uitgebrand en eene beschadigd. Eer-verleden week Vrijdag is moeder jarig geweest, zoomaar uit de vasten. Kap. Vink van H.v. Holland was er 's morgens kwart over negen al, is tot 5 uur gebleven en toen hij thuis kwam lag er benoeming naar Tersel. Z'n Eerw. is nog niet daarheen vertrokken, het ausweis is nog niet afgekomen. Wat is er Maandag een consternatie gekomen in de handel. Zaterdag stond er reeds in den Haagsche courant dat de bankbiljetten van 1000 gulden Maandag ongeldig zouden zijn. Wie het wist heeft nog geprobeerd er Zondag vanaf

te komen en Maandagmorgen tot ½11 zijn ze op het postkantoor ook nog aangenomen, tot er telefoon kwam en afgeloopen was het, nu is er handel in voor 500 kan men ze kopen. Wil men ze aan Delft op het belastingkantoor brengen dan moet men ze kunnen verantwoorden. De belasting van dit jaar wordt er afgehouden en geld voor het onderzoek. De rest zou men dan later terugkrijgen. Dit wordt gedaan om de zwarte handel te onderdrukken. Nu proberen de mensen de 100 briefjes ook op te ruimen maar het kan heel goed dat aanstonds de briefjes van 10 ongeldig worden verklaard. De kelen worden bijna allemaal maar afgekeurd omdat er toch geen vervoer is naar Duitsland.

Zondag 18 April 1943.

Het is een tijd geleden dat ik aantekeningen heb gemaakt. De kelen worden streng gecontroleerd, maar gaan weg, de onze waren allen goed en we hebben ze ook getrokken. Deze week kregen we een bon voor een ei. Ik zit voortdurend in Stompwijk om kaas. Dat gaat wel. In de handel is ze 7,50 gulden pond. Vleesch krijgen we zoo goed als niet meer. Kaas op de bon ook niet en boter ook niet.

De week na Maassluis is Rotterdam vreselijk gebombardeerd en Schiedam. Woensdag 23 Mrt zijn er in Rotterdam weer verschillende straten en woonwijken verwoest en uitgebrand, duizende mensen dakloos. Er wordt door de volksdienst een collecte gehouden, daar zullen we maar niet aan geven. A.s. Zondag is er een speciale collecte in de kerk ook. Vandaag voor 14 dagen zijn we naar de Hoek geweest. De Tommy kwamen over, weer naar Schiedam. Wat een donderend afweer als je er zoo vlak bij bent. Het heeft verleden week Woensdag vreselijk gestormd al het jonge groen, dat zoo vroeg was uitgelopen is verwoest ziet zwart van de natte zeedamp die uit zee opsloeg. Het is verder iedere dag prachtig weer, alles is vroeg, de druiven zijn al ver, en het is razend druk in de tuin en geen hulp. 200 jongens uit Naaldwijk zijn voor de keuring geroepen aangebracht door de N.S.B.er, maar ze zijn niet gegaan. Donderdagavond hebben ze Gijs Brandenburg ook gehaald, verdacht van geiten slachten buiten het abatwar om. Hij zit nog maar heeft het niet gedaan, wel z'n vriend Warmenhoven. Wat daar van zal komen. Aan het Russische front is het kalm. Bij Tunis gaat het goed voor 14 dagen is de Maretstlinie gevallen en de geallieerde rukken steeds op. Duitsland wordt steeds zwaar gebombardeerd. Hoe zullen de Italiaanse en Duitse troepen naar Italië geëvacueerd worden.

Zondag 2 Mei '43.

Een vreselijke toestand deze week. Donderdagavond bericht de krant al de leden van het voormalige Nederlandse leger worden opgeroepen en in Duitse kampen vastgezet. Daar is natuurlijk niets vanwaar ze worden afgericht als soldaat. Vrijdag 31 April staat de oproep erin van de verschillende rangen beroeps dienstplichtigen en andere lichten volgen. Vrijdagmorgen verschillende stakingen. Geen veiling, de arbeiders komen niet meer op de tuin. De bazen zitten met de handen in het haar van het werk. We zitten vanaf gisteravond om 8 uur binnen wat een toestand. Verschillende bedrijven hebben gestaakt en zijn weer begonnen. Wat het morgen zal wezen. Er mogen geen vergaderingen zijn. De boeren leveren geen melk en het wordt niet gehaald.

Deze week kwam kapelaan De Ruijter uit Schiedam voor huisvesting voor de oud-Burgemeester van Schiedam, die is een ½jaar krijgsgevangen geweest en wordt nu zoo lastig gevallen door de Groene Politie dat het onhoudbaar voor hem is. Donderdag komen ze kijken omdat wij nogal bezwaren hadden met eten, en de inrichting van ons huis, dus we zullen wel zien. Wat leven in een vreselijke toestand. Als Paschen op Marcus valt en Pinkster op Antonius dan zal de wereld weeklagen stond er op een oud kerkorgel in Duitsland.

Maandag 3 Mei

Een vreselijke avond. Koos vd Hoeven komt met Dien na 8 uur achterom, overstuur z'n broer is weggehaald met een overvalwagen Henk, om kwart voor 8 ook verschillende boeren 10 bij elkaar, om 9 uur kwamen ze allen vanaf het politiebureau in een overvalwagen voorbij naar Rotterdam.

Dinsdag 4 Mei

Vanmorgen kwart over 4 hebben ze al aanplakbiljetten in de gemeente opgehangen met de namen van de terechtgestelde. Jan Zwinkels van de Heul is gister ook gehaald. Er zijn er hier in Naaldwijk 4 ondergedoken. Verhagen, Doelanen, Kuivenhoven en nog enigen. Vanmiddag hebben ze in den Haag brandbommen op de Staatspoor en en de P.T.T. gegooid, tot boven de dakpannen doken ze en alles is raak en heeft gewedig gebrand, daar moet het heen wat nu deze week nog.

Zondag 30 Mei

Zoo is dan de Meimaand niet zonder gebeurtenissen voorbij gegaan. Nadat er verschillende mensen gehaald waren, zijn ze allen weer aan het werk getrokken. Het eerst zijn de beroepsofficieren opgeroepen waarvan er veel zijn teruggekomen. Gistermorgen vertrokken de eerste Grenadiers om 6 uur met dekens en pakken. De tuinders en arbeiders hadden allen een ausweis, en zijn daarop ook vrijgelaten, dat was me een opluchting toen we ze terug zagen keren. Nu moet er Dinsdag weer een groep komen allen naar Amersfoort. Wij menen te weten dat degenen die geen ausweis hadden niet gegaan zijn. Jan Zwinkels en Henk v.d. Hoeven zijn naar Vucht overgebracht de boeren hebben ze vrij gelaten. Woensdag is onze beste Burgemeester ontslagen. Dat betekent wat voor Naaldwijk. Eerverleden week bericht de krant onze radio is verbeurd verklaard, moeten we allen inleveren. Er is nu een grote handel in oude radio's. De week na de oproep van soldaten, bericht de krant alle jongens van 18 tot 35 jaar moeten weg als arbeiders naar Duitsland. Hier hebben alweer de tuinders en boeren een vrijstelling, maar onze burgerjongens zien we vertrekken. Naar de keuring in Vlaardingen en een dag later weg. Er is bijna nergens meer aan te komen, als er bij gunst nog tarwe is 300 gulden en boter normale prijs 30 gulden. Maar bij al die narigheid hebben we eens flink gefeest in de afgelopen weken. De eerste weken na de staking moesten we 9 uur binnen zijn, tot voor 14 dagen werd het 11 uur. Nu waren Woensdag Tinus en Jo 12½ jaar getrouwd wat we dan ook flink hebben gevierd. Een echt vooroorlogs feest. De dagen die eraan vooraf gingen elke avond feest voor vrienden en kennissen. Dat wou er allemaal in. Van de huisvesting van de Burgemeester van Schiedam komt niets, die wou volledig pension daar konden we natuurlijk niet aan beginnen. 4 Mei heeft Kap. v. Leeuwen z'n superplie gehad en 10 Mei op mijn verjaardag waren de gasten ½9 vertrokken. Het was die dag noodweer z'oon storm. Ze moesten 9 uur binnen zijn dat heeft geduurd tot 11 Mei toen werd het weer 11 uur. Zondag 16 Mei is er in alle kerken een brief voorgelezen van de Bisschoppen. Die was raak tegen de Duitsers, dat onze hollandse jongens dwangarbeid moesten verrichten voor de vijand. Sijs Inqart heeft er vel op geantwoord in de krant.

Zondag 14 Juni '43 2de Pinksterdag

Gisteren mooi weer, vandaag regen, zoo is het 14 dagen geweest. Wij komen Donderdag bij T vd Berg klaar met de krent. Deze week zijn ze begonnen met het inleveren van de radio's. Er komen er nogal maar nogal oude, geen één van de laatste 3 jaren. Gelukkig hadden wij ook een oude dus komt de andere bij tussenpozen te voorschijn. Er moeten Woensdag Tommys in den Haag gezeten hebben, al de uitwegen waren afgezet en werden gecontroleerd. Er moet op Honselersdijk een Amerikaan gedaald zijn, die later door door 2 Amerikanen in D uniform in en auto werd gehaald. De moffen kwamen later met 6 man een overvalwagen, een paar achtergebleven laarzen halen.

Zaterdag 19 Juni 1943

Ik ben verleden week niet verder gekomen, dus nu de grote gebeurtenissen, maar die er deze week zijn afgespeeld. Wij zijn vanmiddag helemaal klaar gekomen met de krent, tot vanmorgen hebben we vd. Berg afgeholpen, wij waren met ons eigen kassen Donderdagmiddag 4 uur 17 Juni klaar v.d.Berg raakte plotseling 2 jongens kwijt uit de tuin. Noci en de knecht Gerard.

Zaterdagmorgen kregen ze een oproep, Woensdag voor de keuring in Vlaardingen, vanavond weg. Het is een vreselijke toestand, al de jongens van 19-20 jaar gaan weg, met deze eerste reis, 70.000. Kees en Dirk zijn er ook bij, vreselijke toestand. Waar zullen ze terecht komen. De soldaten worden geleidelijk opgeroepen. De tuinders hebben een Ausweis, die komen terug, maar de anderen worden als beesten weggevoerd. Einde verleden week zijn 3 eilanden in E handen gevallen Pantelasia, Lampadoese en Nu begint en zijn ze Cecilië aan het bombarderen. Wat wordt er nu verlangd naar een invasie. Bij vd Berg is een student ondergedoken.

Donderdag 1 Juli '43

Verleden week Maandag is er weer een trein jongens vertrokken, de laatste van die leeftijd, dus Kees en Dirk zijn nog niet opgeroepen wat we al lang hadden verwacht. Er komen geleidelijk aan brieven van de jongens, ze zijn gesplits en werken in fabrieken. Verleden week Donderdagavond zijn we bij Roney geweest, daar kwam een D terug uit D. Het is er zoo verschrikkelijk met de bombardementen, hij zei de mensen branden er als fakkels en zoo springen ze het water in. Het zijn vreselijke verpestende gassen die uit de grond opkomen. Voor 14 dagen geleden zijn er een 2000 mensen van de Hoek van de O.T. weggehaald om puin te gaan ruimen. De bombardementen nemen steeds in hevigheid toe. Ze hebben ook verleden week van de Nederlandse regering gewaarschuwd hier in Nederland bij de fabrieken vandaan te gaan omdat die ook beurt zullen krijgen. Ze hebben verleden week Dinsdag Wilton weer eens te pakken gehad en de D. hebben een invasieoefening gehouden, het was leuk om te zien de pracht camouflage. Vrijdagavond zijn ze de dokters aan het oppakken geweest. In den Haag moeten er een 300 weg zijn. In het ziekenhuis zijn ze bijna allen verdwenen. Dokter Bruin kwamen ze halen, die was mooi niet thuis en de mensen hebben gezord dat hij niet meer thuis kwam. Dokter Fransen kwamen ze Dinsdagavond halen had 5 minuten van te voren een seintje gehad en was verdwenen evenzoo Dokter Bijlaart, dus Naaldwijk zit zonder Docter, alleen de N.S.B.er van Honselersdijk is er nog. Wat een wereld. Dinsdag is Prinses Margriet gedoopt in Canada. Prins Bernhard heeft verleden week Zondag gesproken, maar we kunnen nog wel een paar maanden rekenen voor de invasie komt. Ze moeten eerst de duikboten de baas zijn. We hebben weer 20 nieuwe punten ter beschikking gekregen. Gister zijn we op een piano uit geweest. Maandagmorgen een pracht bericht in de krant Hauptdienstleider Smidt is onwel geworden en uit de trein gevallen. Dat vuiltje is alvast weer weg. Het was de voorman om de jongens naar Duitsland te doen.

Zondag 4 Juli

Vrijdag zijn er weer jongens opgeroepen Wateringen en de Hoek. In H v.Holland zijn verscheidene mensen teruggekomen die in D. met een bombardement alles zijn kwijtgeraakt, met verschroeide kleren en vervuild kwamen ze aan, ze hadden het bombardement in Bochem meegemaakt. Docter Bijlaart is terug, die zoeken ze niet, dus die kan blijven. In de ziekenhuizen is het hopeloos zoo weinig docters. De patiënten die er langer liggen als 3 maanden moeten naar huis. Ze willen zeker nog verpleegsters ook hebben. Van verscheidenen jongens is er bericht gekomen, ze werken in fabrieken, wijngaarden en bij boeren. Vannacht zijn er 3 loodsen van de fust aan de veiling H-Dijk geheel afgebrand. De brandweer haaste zich ook niet zoo om uit te rukken. Er is ook weer zoo'n geweldige controle geweest de laatste dagen. Zelfs L vd Hoeven de voorzitter van de veiling moest z'n 6 perziken die hij bij zich had voor een zieke nog afgeven. De bezittingen en vermogens van de docters zijn verbeurd verklaard. Geallieerde en Australise hebben Nieuw-Gunea bezet en bombarderen de Japanse vliegvelden in Indië.

Zaterdag 10 Juli

Dit is een week vol angstige spanning, maar met een goed einde. Kees en Dirk moesten vandaag voor de keuring, en er was geen ontkomen aan om vrij te komen. Gister kwam er een lichtpuntje. Leerlingen van de praktijkscholen kunnen een vrijstelling krijgen en gelukkig ze werden aan proeftuin aangenomen, dus op dat bewijs kwam vanmorgen de vrijstelling toen ze in Vlaardingen voor de keuring kwamen. Het is wel sneu voor de midden en arbeidersstand.

Vanmorgen om 6 uur zijn de geallieerde op Cecilië geland.

Donderdag is er op Keulen weer eens 100.000000 K. bommen gegooit. Vannacht op Geldenkirchen. De D. zijn Maandagmorgen in de vroege in Rusland een offensief begonnen. Ze zijn nu meer als 2000 tanks verloren en 900 vliegtuigen. De Russen doen heftige tegenaanvallen. De dokters hebben Donderdag hun vrijheid herkregen, nadat ze een stuk hadden getekend, dat de brief die ze gesteld hadden niet als een belediging was bedoeld voor de bezette overheid, wat ze gerust konden tekenen.

Zondag, 18 Juli 1943.

Met de oorlog gaat het prachtig. De geallieerde rukken in Cecilië steeds op met 3000 schepen worden troepen en materiaal aan land gezet. Ze hebben al meer als 20.000 krijgsgevangenen die naar Afrika zijn geëvacueerd. Ook in Rusland hebben de Russen het offensief en zijn aan de veroverende hand. Pr. Roosevelt en Churchill hebben door bemiddeling van de radio en pamfletten aan de Italianen de keus gesteld of eervol capituleren of verder bloedvergieten voor Hitler en Mussolini. In de afgelopen week zijn grote steden in Italië vreselijk gebombardeerd. Ook in Frankrijk vliegvelden en treinen aangevallen. Gistermorgen heeft Amsterdam beurt gehad. Ook Aken in het begin van de week wat vreselijk heeft gebrand. Wij hebben in school weer andere moffen. De bloemenveiling moet Dinsdag ontruimd zijn, daar komen mariniers in. De Dijkweg is deze week afgezet geweest voor het passeren van 6 auto's, Christiaansen met z'n gevolg zijn de verdedigingswerken wezen Inspecteren. Roosevelt heeft een boodschap gericht tot den Paus dat de vaticaanstad gespaard zal blijven. Er stond Vrijdag een mof met een leuke band op de verkeersweg bij T.vd.Berg. Wat moest hij beginnen er kwam een man aan liet hem afstappen z'n pers.b. tonen, nam het af en zei : als je mijn band gemaakt heeft dan je het terug komen halen! En dat alles in je lieve Holland. Er is deze week in 3 straten in Delft een radorazzia gehouden, verschillende toestellen zijn gevonden. Kees heeft nog een extra vrijstelling gekregen tot 15 Aug, omdat zijn vader eigenlijk naar het ziekenhuis moet en hij de enigste werkkracht is.

(einde deel I)

DEEL II (31 juli 1943 – 15 augustus 1945)

Zaterdag 31 Juli '43

Zoo moet ik dan aan mijn tweede boek beginnen. Ofschoon wij erg optimistisch zijn is het einde er nog niet. Wij zijn verleden week Zaterdag naar G-berg gegaan, en tot Dinsdag gebleven. Maandag zijn we naar de St. Pieter in 's Bosch geweest waar juist de priesterwijdingen plaats hadden, vandaar naar Vucht. De omgeving is er prachtig, maar de gevangenen zijn niet te zien. Wel in een kazerne bij de bosch en onder Zwijndrecht daar zijn ze aan het graven. Vreselijk om die mensen te zien met kale hoofden en gestreepte pakken aan. In Vucht worden ze door de S.S. bewaakt, dat zijn Hollanders in D. uniform. Maar die bewuste Maandag hadden toch alle mensen een goede zin iedereen lachte waarom. Die dag waren 's morgens de eerste berichten Mussolini is afgetreden, wat zal dat in hebben. De geallieerde verlangen een volledige overgave. Maar nu na 5 dagen word de nieuwe regering van Badoglio gewaarschuwd dat er een beslissing genomen moet worden, er zijn grote stakingen en in het Noorden van Italië liggen de spoorwegen stil. Het standbeeld van Mussolini is onthoofd en de politieke gevangenen worden bestormd, er is geen orde in de menigte te krijgen, die de vrede willen en hun zonen terug. Ook in de balkan is het oproerig. Voor 2 weken is Rome door 700 vliegtuigen gebombardeerd ééne kerk is er beschadigd die midden tussen de rageerterreinen lag. Hier maken de D grote ophef over. Verleden week Zaterdag is ons gezin vermeerderd.

We hebben meubelen van Mevr. Lamping in huis gekregen. Donderdagmorgen waren er Tommys boven ons waar op werd geschoten. Een paar niet ontplofte projectielen zijn op 1/8 KM. van ons huis terecht waar Stoorvogel en Z'n vrouw het slachtoffer beide dood.

Gistermorgen is Naaldwijk weer opgeschrikt door het bericht dat er 12 mensen zijn opgepakt Nadat de politie in het bureau was opgesloten, zijn ze ze op wezen halen. Bij de Kuivenhovens hebben ze bovendien nog alle etenswaren uit huis gehaald. We denken van een onderduikingscommissie, maar niemand weet het. Alle die weg moeten proberen te duiken. N-Br. zitten er vele ingegraven en in varkenshokken, wat een leven.

We koesteren nu trouw de radio wanneer zal Italië kapituleren. Het oorlogscabinet in Engeland houdt zich gereed om zoo nodig de eerst komende dagen te onderhandelen.

Donderdag 5 Aug.

Een week grote gebeurtenissen. Onze huisgenoot heeft opnieuw een oproep gekregen. Hij had ondertussen z'n bovenrij in de mond leeg laten trekken is Woensdagmorgen in donker vertrokken en heeft 14 dagen uitstel gekregen.

Vanmorgen bericht Orel is gevallen.

Vanmiddag bericht Catania is gevallen.

Vanavond bericht de Zweden laten geen Duitse troepen meer door.

Kees van kees is vandaag naar de keuring geweest die moet naar Danzig. Vandaag is Prinses Irene 4 jaar geworden.

Zondag 8 Augustus '43

De Russen rukken in alle richtingen op. Hamburg is 7 keer op elkaar gebombardeerd. Er is 1450 H.h volkomen verwoest. De politieauto's roepen door de straten, Buitenlandse arbeiders spoed U naar Uw eigen grenzen. Berlijn wordt zooveel mogelijk geëvacueerd. De Hongaren zijn gister gewaarschuwd uit de buurt van de Olievelden te gaan. Deze week is er ook een hevige aanval gedaan op de Roemeense Olievelden. In Italië is het nog steeds onrustig en roepen de mensen om vrede. Ondertussen schijnen er D. troepen N. Italië te bezetten. Dit moet de zwartste week voor Duitsland geweest zijn sinds 8 Aug. 1918. Toen is hij ook bij z'n laatste offensief Verdun,

teruggeslagen. In Duitsland zijn ze aan het vergaderen de militaire en politie. Op het politiebureau is bewaking van de politie voor eventuele overvallen. In Maassluis zijn bij 2 jongens de oren afgesneden en trommelvliezen doorgestoken omdat ze naar de E. zender geluisterd hadden. Het is de hele week lelijk weer na een prachtige week van zon en lekker buiten zitten. We hebben gister de eerste druiven gesneden 7 Aug. 45 kistjes, ze zijn nu nog 90 c. Onze laatste klok is voor een paar weken verdwenen dus nu galmt er uit de toren een slag op een ijzere buis. Pracht klank hoor. De Amerikanen hebben deze week grote overwinning behaald het vliegveld Moenda in de Salomons archipel wat in Japanse handen was is veroverd. Het gaat goed hoor!

Zaterdag 28 Aug.

Dit zijn weer beweeglijke weken geweest. 10 aug zijn Mientje en Rietje Mark een weekje geweest. In de week van 15 Aug. is Cicilie gevallen. Presiden Roosevelt en Curcill hebben vergaderd te Gebeck In amerika. Deze conferentie is Dinsdag geeindigd. Er wordt weinig over uitgelaten. Berlijn is Maandag hevig gebombardeerd. In Noorwegen en Denemarken vinden Stakingen en ongeregelheden plaats. Maandag is Charhof in handen der Russen gevallen. De vliegvelden in Frankrijk worden druk gebombardeerd. Het is deze week akelig weer. Verleden week heel mooi. Gister is Kapelaan van der Heijden vertrokken. Wij hebben H. Tuin kapelaan uit Middelburg gekregen. We verkopen nu de druiven uit de hand, voor 3.50 en 3.20 een kistje, de prijzen aan de veiling zijn 2.80. De bloemenveiling is vol gekomen met voorraad voor de moffen 1000 zende kilo's koffie, caceau, suiker en bloem, moesten ze maar eens plotseling vertrekken. Verleden week Donderdag zijn de vliegvelden Gilze-Rijen en Vlissingen gebombardeerd. Wij hebben ook 2 E. naar beneden zien komen. De bemanning kwam met paracuten en de vliegtuigen vlogen in brand. Dirk heeft Maandag weer uitstel gekregen tot 28 Sept. Gaat goed.

Donderdag 2 Sept.

Vandaag zijn de geallieerde op Europa geland. Goed gegaan. Ze rukken op. De Koningin heeft gesproken dat Nederland onder militair gezag komt, er is een minister benoemd die de zaak zal regelen, deze is pas vanuit Nederland naar E. vertrokken en en weet hoe hier de gehele situatie is. Hij stond in Dordrecht bekend als een N.S Ber, pracht spion.

Dinsdag 14 Sept.

Vandaag voor 14 dagen zijn we met Roney meegereden en naar Rotterdam. In Schiedam zijn we even bij kapelaan vd Heijde geweest vandaar naar Rotterdam mooie schemerlamp gekocht maastunnel bezichtigt fijn gewinkeld en 's avonds een fijn diné in het M-paviljoen. Dat was nog eens ouderwets uitgaan. Verleden week Woensdag zijn we naar Brabant geweest, naar Steenberg, daar hebben we zaken gedaan een kilo druiven geruild voor een Kilo tarwe. We hebben meegebracht en vanavond kwam het eerste mud aan als andijvieplant. Wij verzenden de druiven via de groenteman. Toen we 's avond uit de trein kwamen aan H. van Holland kwam het belangrijke nieuws, Italië heeft gecaputuleerd. Dat was me nieuws, de mensen vertelde het aan de straatstenen, iedereen wist het die avond, ofschoon niemand meer radio heeft. De andere morgen zijn er troepen bij Napels geland. De algehele overgave was Vrijdag al getekend op Cecilie, maar de geallieerde wilde het niet eerder bekend maken. Die zelfde dag viel Stalino in Russise handen en vandaag maken de D bekend dat ze Brianks hebben ontruimd gaat prachtig in Rusland. In Italië zijn er verschillende grote steden in D. handen, de geallieerde rukken op maar het is bij Napels zwaar knokken. De gerilla troepen in Joego Slavie hebben een deel van de kust in handen, ze werken samen met de Engelsen. In het verre Oosten gaat het ook heel goed. Musoli zat op een eiland Rodes gevangen en moet volgens de D. door paracutisten bevrijd zijn. Onze nieuwe kapelaan gaat er wel in. Kap v. Leeuwen heeft voor 14 dagen z'n benoeming gehad naar Overveen, mooie plaats, maar er is maar een Kwintsheul zegt hij. Kapelaan van der Heijde is Zondag wezen preken.

Zondag 19 Sept '43

Het begin deze week ging het niet best met de oorlog. De Engelsen en Amerikanen die bij Salerno geland waren werden terug geslagen, maar Donderdag hadden de 3 Engelse legers elkaar bereikt zodat van Salerno tot Tarento nu dwars door Italië in E. handen is. In Rusland gaat het best. Brianks is gevallen, en de Russen rukken aan alle fronten op. President Rozenvelt heeft gesproken er zijn meerdere landingen op komst. Musolini moet volgens de D. van een eiland waar hij gevangen zat ontsnapt zijn daar heeft een pracht roman van in de krant gestaan, wat er van waar zal zijn. Ik denk dat hij nooit op een eiland gevangen gezeten heeft. Wij vandaag voormiddag naar de Hoek geweest het zal de laatste keer zijn want het wordt spergebied. Wij hebben ons eerste mud tarwe thuis gekregen, als 5 kisten met andijvieplant.

Zondag 10 Oct '43

Het is een feit dat Musolini bevreed is. Het is de afgelopen weken nadat de Russen tot aan de Dnepper gekomen waren onheilspellend stil geweest, totdat zij Donderdagnacht een groot offensief hebben geopend en op 3 plaatsen de Dnepper zijn overgestoken. Verleden week Vrijdag hebben de E. Napels veroverd. Bij Tervoli hebben ze begin vd week een nieuwe landing gedaan, zodat ze nu aan beide kanten naar het Noorden optrekken. Deze week is D. heel erg gebombardeerd Kassel - Bremen, Frankfurt, Offenbach, Munchen hebben ervan langs gehad. Vanmiddag gaan we nog even naar de Hoek, morgen is het afgesloten. We hebben verleden week een zending bloem gekregen 3 groentenkisten en deze week tarwe, maar daar was uit 3 van de 5 kisten gestolen.

Dinsdag 2 November Allerzielen

We hebben dezen afgelopen maand prachtig weer gehad, 's morgens iets dampig en in 't geheel geen wind. Donderdag 13 Nov. ben ik met de familie Olsthoorn naar Steenberg geweest. 's avonds was de trein pas om kwart voor 12 in Delft we kregen bewijs dat we op straat mochten en kwamen met 6 pers. beladen met tarwe om kwart voor 1 thuis. 21 Oct zijn E.. en ik naar Raamsdonkveer geweest, kennissen die we eerder in de trein ontmoet hadden hadden voor 30 Kilo tarwe gezorgd. En Zaterdag zijn we tot maandag naar G.Berg geweest erg gezellig. Vrijdag 16 Oct hebben ze 1½ uur lang vreselijk geschoten, er zijn een 2000 vliegtuigen overgegaan. Kassel moet vreselijk gebombardeerd zijn. De mensen mochten uit het hof de kerk niet verlaten. De conferentie te Moskou is geëindigd, het heeft een buitengewoon gunstig verloop gehad. In Rusland gaat het buitengewoon ze trekken snel vooruit de Russen. De Duitsers zijn in de Krim afgesloten

Donderdag 4 Nov.

Maandag Allerheiligen zijn hier 2 jongens vertrokken 's morgens om 10 uur met de bus een jongen van Bol en Nico van Klaas Groenewegen 17 jaar. Ze hebben een brief achtergelaten dat ze naar Engeland zijn. Nu moet er gister door de radio gekomen zijn dat ze met 150 behouden in E. zijn aangekomen en de Koningin druiven hebben aangeboden, wat er van waar is? - Met de oorlog gaat het best. De Russen hebben de mond van de Dnepper bereikt en zij nog 8 K.M. van Cheron verwijderd een grote verdediging van de D. op de andere fronten gaat het ook best.

Zondag 28 Nov.

Deze week zijn onze jeugdige Engellandvaarders opgespoord, de 4de dag hadden ze ze te pakken. Ze zullen naar huis komen. Ik ben voor 2 weken op Zaterdagmiddag nog naar Brabant geweest en verleden week zijn we naar Alkmaar en Overveen geweest. Deze week heeft Em de druiven gesnoeid, er is geolied en de tuin opgeknapt. Wij hebben ondertussen een ausweis gekregen voor H. van Holland en zijn er Zondag geweest. De alleen wonende aan de Dijkweg zijn allen uit huis. Wij hebben een inboedel meubels gekregen van de Boer, liever meubels als mensen. De tijd van vrijstelling van Kees en Dirk is om, maar ze hebben nog geen oproep gehad.

De jongens van een lichterling ouder hebben weer uitstel tenminste de boeren en tuinders, ze moeten nu eerst de tuinders af helpen afbreken die weg moeten voor de tankwal. Deze week is Berlijn 3 x vreselijk gebombardeerd het 1/3 van Berlijn ligt plat. De auto's die naar de schuilkelders reden verdweenen zoo in de bomtrechters volgens ooggetuigen. Om de brand te bewingen laten ze midden in de stad hele straten huizen opspringen er is geen water genoeg om te blussen. Er is ruim 6000 ton bommen afgeworpen. - Donderdagmiddag stond Gijs z'n broertje plotseling voor de deur, was uit Kassel komen vluchten, een vreselijke tocht geweest. Aan de grens heeft hij een kwartier onder een trein gehangen toen hij ging rijden op de treplanken en zoo onder de banken. Kassel is totaal verdwenen. Hij heeft weken lijken geruimd, 't is een niet te beschrijven toestand.-De laatste weken is het aan de fronten erg kalm. De Duitsers hadden tegenaanvallen gedaan en zelfs terrein gewonnen, maar nu gaat het weer best de Russen trekken op en hebben Comel veroverd. In Italië is het weer heel slecht allemaal modder toch hebben ze nog enige vorderingen gemaakt. De Koningin heeft gesproken, niet veel nieuws, ze kan niets zeggen omdat de vijand ook luisterd.

Nieuwjaarsdag '44

Veel is er in deze afgelopen maand gebeurd. Duitslands steden worden zonder ophouden vreselijk gebombardeerd. Berlijn zijn nu 8 grote aanvallen op gedaan. Maandag 20 Dec. is er een paar uur lang een onafgebroken stroom vliegtuigen overgegaan, ze hebben reepjes zilverpapier met papier beplakt uitgewooid, waar dat voor is hierover zijn verschillende meningen, voor afweer van kogels om contact van de D jagers te verbreken, iets zal het wel in hebben.

Woensdag 22 Dec. Is kap. de Ruyter geweest, was een pak wezen passen. Vergunning kost 100 gulden een zoete kaas en dan nog het pak maar als men het maar heeft. Deze maand vanaf 16 Dec. tot 12 Jan. moeten we 7 uur binnen zijn op Zon-en feestdagen 6uur. De mannen van 20 tot 44 jaar moeten tot 15 Febr. wacht lopen voor verschillende gebouwen. Dat alles omdat de veilingloodsen en een overval gedaan was op het arbeidsbureau. Gisteravond omdat het oudejaar was mochten we dan tot 11 uur buiten. Waar we al niet blij mee zijn. Deze maand zijn de oranjemensen zoals Kuivenhoven die een half jaar weg geweest zijn thuis gekomen. Tweede Kerstdag hebben de Engelsens de Charnhorst bij de Noordkaap tot zinken gebracht. Dat was de grote boot die verleden jaar voorbij moest vanaf Brest, waarvoor hier de gehele kust bewapend was. Een E. konvooi opweg naar Moermanks in Rusland is slaags geraakt ofschoon hij trachte te onkomen. Duitsland heeft geen slagschepen meer.- Deze week is IJsenhouwer benoemt tot opperbevelhebber van het tweede front, en nog 5 generaals voor de a.s. invasie. De koningin heeft Kerstmis en Nieuwjaar gesproken, maar geen nieuws. IJsenhouwer heeft gezegd 1944 zal het einde van de oorlog brengen met een overwinning voor geallieerde. Wat zal dit jaar ons brengen, zal het einde van 1944 ons de vrede gegeven hebben. Zullen we hier nog wonen of zijn we plat geschoten. Bijna alle punten zijn ongeldig verklaard. Bij Zwartz op de 's Gravenzandse weg hebben ze deze week toen ze uit waren het gehele huis leeg gestolen op de meubelen na kleren, dekens, keukengerij, schilderijen vloerkleden alles weg.

Zondag 9 Jan. '44

Zondag 2 Jan. zijn we naar de Hoek geweest en een nacht gebleven. We moeten de Oranjesluis om omdat de Waalbrug afgesloten was. Maandag regende het en is Em 's morgens met Boekenstein mee naar huis gereden. Overal moest gestopt worden voor D. wachten. Ik ben 's middags naar huis gegaan heeft eerst Rie op de trein gebracht die ging naar Delft. Ik kwam van het station af en mocht niet door Rommel moest passeren. Die was de havenwerken en ook aan de overkant wezen kijken. De gehele Maasdijk stonden wachten.

Woensdag is Mientje Merk gekomen tot Vrijdag, was erg gezellig.- De Russen maken goede vorderingen, ze zijn al een heel stuk over de Poolse grens. Alleen in de Dnepperbocht proberen ze nog stand te houden, ofschoon gister Cykowograd veroverd hebben. Zondag en Maandagnacht

is Berlijn gebombardeerd en verder de gehele week andere grote plaatsen. De Engelsen hebben een nieuw vliegtuig uitgevonden, dat schroefloos is en dus geruisloos. Er wordt voortdurend over invasie gesproken. Generaal Eisenhower zal zijn hoofdkwartier in Londen vestigen. Noord-Frankrijk is deze week ook hevig gebombardeerd. Er gaan geruchten, dat met een invasie in Frankrijk of België wij van hier geëvacueerd worden.

Dinsdag 25 Jan. '44

Zaterdagmorgen hebben de E. een landing gedaan bij Salerno achter het D. front bij Rome. De landing verliep naar wens. Ze zijn 6 K. opgerukt. Verleden week is Berlijn en Magdenburg vreselijk gebombardeerd ze hebben ieder 2000 ton bommen gehad. Er wordt voortduren over de invasie gesproken wat we doen moeten. De jongens in D. mogen als D. gecaputaleerd heeft niet vluchten maar wachten, ze worden georganiseerd naar huis gehaald. Resink de kapper in thuis gekomen, daar heeft Piet Hout voor gezorgd. Pr. Bernhard heeft gezegd dat Juliana een bezoek zal brengen aan West Amerika en alle maatregelen heeft getroffen om zonder vertraging over te komen naar Engeland. Haar overkomst moet echter niet worden beschouwd als een noodzakelijk directe invasie.

Zondag 27 Feb. '44

Juliana is in West-Indië aangekomen bericht van gisteravond. In de afgelopen weken is D. vreselijk gebombardeerd, en het wordt een vreselijk zenuwachtig toestand hier te lande. De mensen in Zeeland moeten evacueren daar laten ze het land onder water lopen. Het vee wordt gevorderd of afgeslacht, het reizen is hopeloos, de mensen doen een dag over een heel korte afstand. De Made en beneden de spoorlijn moesten verleden week ook evacueren maar het is nog even uitgesteld. Voor 14 dagen terug hebben we de bruiloft gehad van Roney, dat was een waar feest wel vielen er enige bommen aan de oude Hoek maar daar werd geen acht op geslagen, we waren Maandagmorgen 6 uur thuis, Kap v Leeuwen is met ons mee gekomen. Verleden week is Kap de Ruijter nog 2x mee wezen eten en laatste Dinsdag zijn we naar Rotterdam geweest fijn uit echt fijn gefeest. Ook zijn er laatste Dinsdag bommen gegooid in Nijmegen Arnhem en Enschede. In Nijmegen 5 kerken weg 1100 doden vreselijk. Wij hadden in Rotterdam 3 x luchtalarm, wat ze daarmee voorgehad hebben, geen enkele Duitser is er getroffen, ze zaten duizende meters hoog. Er gaan nogal D naar Engeland ook, de koningin is bijna geraakt, haar 2 hofdames zijn getroffen, ze waren ergens op visite. Aan H v H moeten 300 mensen weg de kapelaan ook, dat was het bericht toen we uit Rotterdam kwamen Dinsdag.

3 April.

Het wordt een wantoestand. Eindelijk zal ik weer eens wat schrijven. Zaterdag 4 mrt hebben ze onze inspecteur weggehaald, 's morgens werd hij naar het bureau geroepen kreeg z'n ontslag en werd gelijk gevangen genomen een vreselijk gezicht dat te moeten zien. De verjaardag van Moeder hebben we fijn gevierd, ze zijn alle op de voormiddag geweest omdat het op zondag viel. De week erop hebben ze een aantal huizen gevorderd er is een pantserdivisie gekomen 160 man, dokter Fransen is ook uit z'n huis.

Ik heb zelf ook een vreselijke 3 weken achter de rug. Zondag 12 mrt kreeg ik rode puistjes, zou volgens de dokter vlug overgaan, maar is in werkelijk een vreselijke jeukpircide geworden, gewoon om gek te worden. Ben naar een specialist geweest 't wordt beterder, maar ben nog lang niet genezen. 't Is een vergiftiging in 't bloed. Verleden week zaterdag was juist klaar met de schoonmaak want dat ging met de jeuk een beetje afleiding kregen we het bericht, dat we ons huis uit moeten. Daar is een overal naar aangetrokken aan het gemeentehuis is niets bereiken, de burgemeester zou wel gaan naar Piet Hout en een Verbeek zijn loeders. We zijn naar een hogere instantie gegaan, vanmiddag is de commissaris van de evacuatie Westland geweest, rechtelijk is ons bedrijf te klein, maar hij zou met de Burgemeester spreken. Moed en vertrouwen.

Donderdagavond 4 April.

We hebben nog geen uitslag, wat zijn we verlangend. Gisteren hebben ze overal de spitsscoppen bij de tuinders uit de schuren gehaald – Voor 14 dagen terug Kap Vet gehaald een onderzoek in de pastorie, zou hij de radio weg stoppen buiten het raam was van buiten af gezien en hij is meegenomen. Zot bij de revierpolitie in Rotterdam.

We hebben verleden donderdag Sien van Janus voor rustkuur in huis, is druk maar niet ongezellig.

Goede vrijdag '44.

Vandaag officieel bericht dat we ons huis uit moeten, we kunnen gelukkig naast ons bij Koos v.d. Hoeven komen dan zijn we tenminste nog dicht bij den tuin – In 's-Gravenzande is de gemeenteraad gearresteerd de evacuatie moet 10 dagen uitgesteld zijn. De 's-Gravenzanders zijn Maandag wenselijk.

Zondag 1ste Paaschdag.

We zitten nog, mar we weten niet voor hoelang. Ik ben weer zoo goed als geheel beter, dat is iets anders las voor 14 dagen geleden. Die zondag hebben ze ook Ijmuiden vreselijk gebombardeerd, veel moffen dood en formatie's van 50 en 75 lieten gordijnen bommen vallen. De nieuwe duikbootbasis en haven kapot. Bommel is daarna aan de Hoek geweest vandaar dat de mensen kunnen blijven. Er is een nieuwe burgemeester in 's-Gravenzande aan komen lopen, die heeft Scheveningen en Katwijk ook ontruimd.

Dinsdag 11 April.

Vanmorgen heeft een het er aan het bureau sociale zaken door weten te krijgen dat we kunnen blijven tot 30 april. Morgen komt Mien en Anny uit Brabant. We zijn gister 2de Paaschdag met z'n 3en en Moeder ook bi naar de Hoek geweest Moeder er ook bij zonder ausweis, op één van mevr. Rooney 2x door de wacht heen gesnapt.

Met de oorlog schijnt het prachtig te gaan. De D. hebben Odessa ontruimd, een geweldige nederlaag.

Gistermorgen om 7 uur is er in Maassluis een overval gedaan aan het distributiekantoor door dak heen is er een politie meegenomen of heeft zich mee laten nemen.

Vanmiddag hebben ze bommen gegooid in Den Haag het gehele bevolkingsregister is verdwenen. 1ste Paaschdag zijn op verschillende wegen, mensen die gingen fietsen aangehouden en de paaltjes in de grond zetten. Onderweg gister aan de Maasdijk waren een 1000 ambtenaren bezig uit Rotterdam. Onderwijzeresse moeten de gehele vacantie. Dat is om het landen van vliegmaachines of parachutisten te beletten.

Woensdag 19 April 1944.

We zitten nog steeds thuis. Nu is mr. Sjoer bezig bij ons in te komen, of dat zal lukken? We zullen wel zien. Van alle tuinders zijn arbeiders of jongens aan het dijken gezet, verschillende polders worden onder water gezet. Het is een grote rommel, niemand meer in den tuin, in het drukst van de tijd. Verleden week is Mietje Merk met haar broer omgekomen. Mien is zaterdag vertrokken en haar broer blijft tot volgende week. Mien hoort niets als ellende als men mensen spreekt. Kees is vandaag iij wezen spitten Morgen moeten ze een pannetje meebrengen dan krijgen ze eten van de gaarkeuken.

Woensdag 26 April '44

De Americanen zijn geland op Ned. N. Guinea gevolgd door de geallieerde. Het bestuur burgerlijk is in Nederlandse handen. De Krim hebben de Russen maar Sebastopol is nog niet gevallen --- Gisteren kwam er een oproep van het bestuur van de veiling om dringend te werken aan het indijken van de polders. Dus vandaag al de bazen er ook met hun schoppen erop uit. De

landwacht was met 40 man versterkt en in de tuinen werden invallen gedaan, of er soms ook iemand niet was. Bij Janus waren er wel 4 vertegenwoordigd.

Vrijdag zijn we naar de verjaardag van Jo geweest. Toontje mee en zijn tot 4 uur gebleven is me een mooi stel geweest hoor. We hebben de bloementjes buiten gezet. Riek van ome Bert is zaterdag gestorven. 21 jaar heel erg voor die mensen.

Zondag 14 Mei.

Zoo het is dat mijn verjaardag weer in een bezet land gevierd, maar alle nog bij elkaar. Van de donderdag op de vrijdag nacht is er vreselijk gebombardeerd of geschoten ze zeggen dat vanaf Duinkerken tot de Hoek vanuit zee beschoten en een konvooi gebombardeerd is, de luchtdruk was vreselijk. Allen dachten van een invasie. Zondag zijn Een en Rie naar .. geweest. Moeder verleden week naar Stompwijk en deze week naar Berkel maar ze smokkeld niet hoor? Verleden week kwam een doodsbericht van Riet v. Leeuwen heel erg voor die weduwe. Sebastopol is 9 mei gevallen. Anton Mist is 30 april vertrokken en Sientje is maandag naar huis haar Vader en Moeder zijn 25 jaar getrouwd.

Dinsdag 16 Mei.

Vanmorgen kwam er een Boers bij ons in te komen, waar hij een huis vond mochten de mensen blijven wonen volgens Piet Hout en Verbeek die over de evacuatie gaan, maar ze hadden er niet bij gezegd dat hij niet mocht gaan bij mensen die op de lijst stonden, waaronder ook wij. Wij gaan die dag naar Rotterdam uit, 's middags komt er bericht wij moeten het huis uit.

Woensdag 19 Mei.

Wij zijn gister niet besloten die mensen te nemen, hij heeft 2 zoons al 6 jaar in Duitsland dus we vertrouwen het niet erg. Maar nu .. mensen in als er zelf uit dus. Een heeft de gehele morgen gefietst hem vinden in de duinen in 's-Gravenzande dat hij kon komen niet gevonden vanavond erheen en ze zullen komen.

Donderdag Hemelvaart.

We zijn vandaag naar de Hoek geweest. Rie is gister jarig geweest, dat hebben we flink gevierd.

Vrijdag 19 Mei.

Vanmorgen staat de SS buurvrouw me op te wachten of we eruit moeten zij wil die vieze mensen van ... die erin moeten niet naast zich hebben. Vanavond is Boers met z'n vrouw geweest, ze zullen dinsdag komen, ondanks dat er geen toestemming is van het evacuatiebureau. D SS buurvrouw zegt gaat er maar in en laat dat zieke meisje terug komen ik zorg dat het goed komt.

Zaterdag 20 Mei.

Sientje is vanmiddag teruggekomen.

Zondag 21 Mei.

Wij zijn vandaag naar de Hoek geweest. Kapelaan van Leeuwen was erg erg leuk.

Maandag 22 Mei.

De SS buurvrouw is vanmiddag naar het evacuatiebureau geweest zeggen dat ze dat vieze stel niet bij zich wou hebben en Boers bij ons in komt.

Een half uur later een dichte brief. Woensdag 23 mei mei eruit of 24 mei word uw woning door de gemeente ontruimd. Om vanavond naar 's-Gravenzande of die mensen er niet vanaf willen zien, maar niets hoor. Mensch wil heel graag naar Naaldwijk. De SS buurvrouw de burgemeester deze was niet thuis. Daar heeft ze gezegd.

Dinsdag 23 Mei.

½ 7 Vanmorgen stond Boers aan de deur hij moest. Wij zeiden direct komen.

Deze arriveerd 9 uur met de huisraad, op dat moment gaat om naar de burgemeester, ook de SS buurvrouw dat wijf wou dat grote vieze gezin niet naast haar hebben. De burgemeester zou vandaag uitslag geven.

Woensdag 24 Mei.

We hebben vandaag niets gehoord.

Donderdag 25 Mei.

Vanmiddag kwart over 12 kwam de burgemeester. Ik kon hem niety die moest het huis zien.

Sientje is maandag in de huiskamer gekomen. Hij kon niet zeggen of we mochten blijven of niet.

Vrijdag 26 Mei.

Vanavond kwam politie van Leeuwen bij met een pracht verhaal.

Dinsdagmorgen de burgemeester zat met de politie v Leeuwen aan het gemeentehuis te pratyen kwam de gemeentebode een boodschap van Piet Hout en Verbeek om de burgemeester te spreken, die moest z'n gesprek met van Leeuwen eindigen, 5 min later weer een klop op de deur. Direct de burgemeester spreken de politie mag er bij zijn.

Ze kwamen om een bewijs van de burgemeester dat ze ons eruit konden zetten en de politie assistentie. Wij moesten het voorbeeld worden van de gehele gemeente want dat blijft maar zitten. Hier heeft politie v. Leeuwen z'n woordje gedaan, weigerde om ons eruit te zetten. Tot de burgemeester zei: ik ga zelf even kijke. Zouden wij op de drempel gestaan hebben. Als nu die Duitsers weg gaan komt er misschien wel een huis leeg.

Dinsdag 30 Mei is onze inspecteur vrijgekomen.

28 mei 1ste Pinksterdag.

Wij zitten nog steeds.

29 mei 2de Pinksterdag.

Wij zijn vandaag naar Overveen geweest hebben daar het 5 jarig priesterfeest van Kapelaan v. Leeuwen gevierd het is een tuinfeest geworden een moordfeest.

Donderdag 1 Juni.

Wij zijn vandaag naar Roney geweest die was jarig.

Maandag 5 Juni

Vanavond zijn we bij den inspecteur geweest. Vandaag is Rome gevallen. Wij zijn vandaag krenten bij v.d. Burg.

Dinsdag 6 Juni.

Onder de middag horen we de invasie is er, en werkelijk het is waar de mensen allemaal blij en opgelucht.

Vrijdag 9 Juni.

De berichten zijn goed. Frankrijk gaat langzaam maar best. In Italië gaat het prachtig ze weten niet hoe hard ze terug zullen lopen. In Moskou heerst grote spanning voor het grote offensief dat op komstr is.

Ik hoorde vanavond dat de Engelsen in zicht waren. De staat van beleg is afgekondigd in 's-Gravenzande. De inspecteur heeft Z Holland moeten verlaten.

Zaterdag 10 Juni

Vandaag zijn er veel vrachtauto's met chauffeurs gevorderd, waarschijnlijk naar Frankrijk of België de treinen zijn natuurlijk stuk gegoooid.

Ze hebben hier voor 14 dagen de tuinen vreselijk beschoten, niemand durft meer te reizen.

Zaterdag 17 Juni.

Het is deze week nogal rustig geweest. Het gaat in Frankrijk best maar er wordt vreselijk gevochten. De auto's die verleden week gevorderd zijn, zijn terug gekeerd we hoorden beweren dat het geweest was om de oud militaire uit het bed te lichten en van de andere kant hoorde we dat de NS Bers er mee moesten vluchten die hadden het zaterdag op de zenuwen toen ze Engelse booten gezien hadden.

De Duitsers hebben een nieuw wapen een vliegtuig zonder piloot die veel schade aanricht in het wilde weg. In H.v. Holland hebben ze er allemaal een baas bij, ze moeten allen 21 uren voor de wehrmacht werken.

We zijn donderdag klaar gekomen bij de Tinus vd Burg.

Vrijdag 23 Juli.

Het is alweer een maand geleden dat ik iets geschreven heb, wij hebben het druk gehad, een stola voor kapelaan Tuin is gereed gekomen.

In deze maand is het overal prachtig gegaan. Cherbourg is naderhand gevallen, daarna Caen, maar er is om alles vreselijk gevochten, de mening is dat de E proberen het materiaal daar te vernietigen. Deze week is ook St. Lo gevallen. In Rusland gaat het in snel tempo. De ééne stad valt na de anderen. Deze week stonden ze 15 km van de Oost Russische grens. Oost Pruisen is geëvacueerd. Maar nu het grote nieuws nog van afgelopen week.

Donderdag is er een aanslag gepleegd op Hitler. B.N.O. maakte bekend donderdagavond dat er een bomaanslag gepleegd was op Hitler, hij had slechts enkele brand en schramwonden – Vrijdagmorgen hoorde vanuit Engeland en ook het B.N.O. de aanslag was gepleegd door een groep generaals die allen afgezet waren, Ze hadden direct bericht verspreid dat Hitler dood was en zelf een nieuwe regering gevormd – Hitler heeft om dit tegen te spreken zelf voor de radio gesproken en Himmler een SS man aangesteld door het leger in Duitsland en hem een luchtmacht is het binnenland ter beschikking gegeven, Degenen die de generaals gehoorzaamde zouden gearresteerd worden of doodgeschoten. De krant zegt dat het volkomen rustig is in Duitsland, maar ofschoon er weinig berichten vanuit D doorkomen met het in sommige plaatsen nogal opstandig zijn - In Italië zijn Livorno en Catana gevallen. – Donderdagnacht hoorde ik een vliegtuig rakelings overgaan het dak gaan, wat even later is neergeploft midden in de concertzaal, hoe kan het zo prachtig het huis van verderf, dus op het ogenblik geen film meer. Hijs is 3 ½ meter in de grond geslagen, de waterleiding sprong zoodat hij zichzelf bluste – De meeste mensen zijn in hun huizen getrokken waar de Duiters uitgegaan zijn. Deze week gaan we het huis van dokter Fransen van de EHBO schoonmaken, dat wordt hospitaal – Wij hebben de afgelopen maand in een vreselijke rommel gezeten, het huis is opengetrokken voor waterleiding en riolering, maar we hebben geen aansluiting gekregen, daar werken we nog voor. 20 Juli is kapelaan Vet uit Amersfoort teruggekomen met kort haar. Ik heb de afgelopen maand 2x naar Brabant geweest, tarwe wezen halen over H. v. H. dat gaat best mooi reisje.

Heden Vrijdagavond 1 Sept.

Het is meer als een maand geleden dat ik mijn dagboke ter hand nam. Er is in die maand heel veel gebeurd. Wij zijn 3 Aug naar Brabant gegaan de verjaardag van Ma Merk vieren. Donderdag heen en maandag terug. We hebben er heel prettige dagen gehad. De Woensdag erop 9 Aug is Toontje gekomen, die is in Rotterdam 2 uur vastgehouden door de Siegerheidspolitzei, ze dachten dat het een onderduiker was.... Pa Merk die door Toontje z'n vrienden ervan gehoord had kwam

Donderdag om te zien hoe dat nu eigenlijk was gegaan, hierover na de oorlog meer. De andere week Donderdag zijn Mientje en Riet gekomen tot Maandag.

Die bewuste zondag dat zij bij ons waren zijn de Engelsen in Z. Frankrijk geland. Die zelfde week is Mientje Vrijdag met haar Moeder terug gekeerd en zijn ze Zaterdag met hun 3en vertrokken, was jammer, we hadden het nog best een weekje zoo willen houden. De eerste avond dat Toontje er was hebben we het 12 ½ jarig bestaan van de kaartclub op een behoorlijke wijze gevierd daarna zijn we er nog een paar middagen geweest en hebben er fijn gefeest. De laatste Woensdag zijn we er met Toontje en Rie Rooney wezen roeien en zwemmen. We hebben prachtig filmen beleefd zoo op zolder. Sientje is ook naar boven gaan slapen en wij met al de logee's dikwijls 4 in getal het leek wel een hotel, of kostschool. Maar toen de gasten vertrokken was het en het volgend jaar weer op zolder dat was gezellig daar kunnen we tenminste stoeien, daar heeft Toontje z'n vooronderste en z'n hoofdkwartier.

Vanavond bericht heel 't Westland moet weg.

Maar nu het grote nieuws van de dag. Sinds begin Aug. hebben de Engelsen iedere dag grote vorderingen gemaakt. Ze rijden met hun tanks kilometers per dag verder.

Officieel zijn ze tot de Belgische grens maar in werkelijkheid zullen ze er reeds over zijn. Ze zijn de Maas ten Noorden van Verdun overgestoken. Heel Frankrijk is in een maand tijd in geallieerde handen. De binnenlandse strijdkrachten hebben heel veel gepresteerd. De gestichten zijn ze aan het leegruimen en nu vanavond komt er bericht heel het Westland moet binnen een paar dagen weg ze willen Rotterdam verdedigen. Wat zal dat worden, we zullen er ons maar niet zenuwachtig over maken, geen ellende voor de tijd.

Er is hier deze week iets vreselijks gebeurd. Verleden week hebben ze een 25 jongens gehaald waarvan de meeste wel weer zijn teruggekeerd omdat ze geen recht hadden ze te halen, daarop hebben het hoofd van het arbeidsbureau een NSB'er vermoord. – Nu kwamen ze Woensdagavond bij Voskamp en Valster de voorzitter van bond Westland 2 resergeurs hun halen vroegen naar persoonsbewijzen en onderduikers en namen hun tenslotte mee. Hierover wisten ze op het politiebureau niets, en de Duiters ook niet en de NSB zoo ze zeggen ook niet, met als gevolg dat er Donderdag bericht komt vermoord gevonden. Vreselijke toestand ontvoerd vermoord. – Vanmorgen stond er aangeplakt dat er nog een aantal gijzelaars zijn doodgeschoten, voor de moord van Shut de arbeidsleider. We zijn wat druiven aan het opruimen. De prijs is op dit ogenblik 1,25 per Kilo, niet gek hoor.

We hebben deze week een mooie kano gekregen, wel het eigendom van Rooney maar we kunnen er lekker mee weg, deze week zijn Tinus Rie en ik er mee weg geweest een pracht ding een Canadees.

Het is er rustig in huis, was is het toch gezellig gasten te hebben. Toen ze Zaterdag naar huis zouden gaan was de Moerdijkbrug gebombardeerd wel mis maar de trein ging er niet over zoodat ze over Utrecht naar huis gegaan zijn, ze waren 's avonds 11 uur thuis in veilige haven. Er kwam vanmorgen een brief van Anny over de gezellige dagen z'n en vooronderke en dat lekkere loeren.

Zaterdag 2 Sept.

Vanmorgen krijgen we een ontruimingsbevel, we zeggen maar niets tegen moeder.

Zondag 3 Sept.

Vanmorgen wordt doorgegeven dat de troepen officieel in België zitten en vanavond komt er bericht dat Prins-Bernhard benoemd is tot bevelhebber van de binnenlandse strijdkrachten. Het uur der bevrijding is zeer nabij. De ondergrondse strijders moeten armbanden met erop in grote letters Oranje.

Maandag 4 Sept.

Vanmiddag bericht de Engelsen zijn reeds in Maastricht. Ze kwamen Langerveld zijn moter vorderen deze is gedoken.

Dinsdag 5 Sept.

Vanmorgen bericht dat de troepen in Breda zijn aangekomen. Vanmiddag hebben ze bij Langerveld 5 kwartier huiszoeking door 2 Duitsers daarna kwamen er 2 van de veldgendarmeerie. Ze kwamen om de moter toen om Langerveld. Ik heb hun deze berichten meegedeeld. Wij moeten om 8 uur binnen zijn en kwart over 8 kwam er een grote auto en moter 6 Duitsers hebben aan het slepen geweest autobanden, fietsbanden, drank mooie verrekijker, benzine, olie.

Woensdag 6 Sept.

Vanmorgen ben ik vroeg deze diefstal wezen berichten bij de familie. 9 uur kwam de moffenauto weer bracht banden terug heeft ze om de auto gelegen en meegenomen er is beslag gelegd op meubelen. Vanavond echter hebben ze gezegd alleen de kelder leeg te zullen halen.

Donderdag 7 Sept.

Vanmorgen 8 uur zijn de NSB gezinnen, vrouwen en kinderen vertrokken.

Ons buurvrouw Boers- gezin Jo v. Haaster en gezin v. Dalen vertrokken allen bij Boers naast ons vandaan in een vrachtwagen het was een ware uittocht. Dat we toch dat ogenblik mogen beleven waarna we zo verlang hebben. Onze huisgenoten hebben geen zin mee te gaan we moeten ook nog iemand hebben om onze woede te bekoelen als het vrede is.

Ze schijnen Nederland te laten liggen en een grote aanval op Duitsland voor te bereiden op de Sagfreid linie.

Ze hebben vandaag de spoorlijnen van de Zusteren tot Coblens beschoten de stations zijn gesloten men kan niet meer reizen, en per fiets is men die ook kwijt. We hoorde dat de NSBers niet weg konden uit Den Haag, maar we hebben ze niet terug gezien. Gister hebben de D. een brug bij de Oranjesluis in de lucht laten vliegen. Het stormt vreselijk.

Vrijdag 8 Sept.

Pr Bernhard heeft zich bij de Nederl. Troepen in België gevestigd.

Gister is de dijk op Kwintsheul van het onder water gezet gebied doorgebroken, tuinen aan de L. Watering staan kassenhoogte onder water.

Zaterdag 9 Sept.

Ostenden en Luik zijn bevrijd 15 e 25 KM van Nederland. Ze rukken met snelheid op in de richting van de Siegfried Linie voordat de D. deze goed kunnen verdedigen. Pr Juliana is in Londen aangekomen.

Zondag 10 Sept.

Gisteravond 7 uur Tommys in de lucht, we hoorde bommen vallen, luchtalarm, ik erop uit bij docter Duivendijk gekomen hoorde we dat erop het groene laantje bommen gevallen waren, een geweldige ravasche. Eén gewonde, bomscherven in het been zenuw geraakt. Het hopeloze is dat er eerst na 2 uur een auto was uit Den Haag voor vervoer, hier is alles gevorderd. Er moeten ook bommen aan de Waalbrug gevallen zijn. H. v. Holland aan de overkant en aan de Molenlaan bij Prins en aan de Holle Watering is het een troosteloze beweging zoveel bommen midden in tuinen. Vanavond kwam er een vliegende bom over.

Maandag 11 Sept.

Vannacht hebben we bommen horen vallen. Vanmorgen vroeg is er een locomotief beschoten aan Westerlee, machinist gewond. Vanmorgen was ik in den Haag er stond aangeplakt de landwacht moet de wapenen opnemen, ze zijn bij ons ook vertrokken.

Dat vuil is vertrokken wat een opluchting. De Engelsen en Nederlands zijn 20 KM over het Albertkanaal. Hasselt en Zeebrugge zijn vervrijd. De bombardementen schijnen bedoeld te zijn op boten die vanuit Zeebrugge over de schelde heen naar Duitsland probeerde te ontkomen.

Ze naderen onze grenzen ze beschieten Duits grondgebied en naderen Aken. De landwacht was vanavond teruggekeerd. Wij horen de hele dag vliegende bommen. Het is prachtig weer, wij zijn met de kano weggeweest.

(In de kantlijn 18,70 F fr. 16,50 b fr)

Kwart over acht het eerste bericht ze zijn bij Valkenswaard ons land binnengekomen zonder enige tegenstand. Robert Kiek de verslaggever van het ANP gaf hierover een verslag ze werden weg gewezen door een hollandse politie die hun op stond te wachten.

Dinsdag 12 Febr. (red. september)

Vanmorgen wordt geweld dat de Amrikanen 10 KM in Duitsland zijn bij Trier ze proberen de Siegfriedlinie.

Woensdag 13 Febr. (red. september)

Vanmorgen bericht ze zijn gister om 10 over 3 bij Eupen bij Aken opnieuw de grens over gestoken ze hebben nu een front van 100 KM lengte de voor en achter de Sugfritlinie wordt gebombardeerd. De krant schrijft dat ze in Eindhoven zijn.

Er zijn vandaag weer NSB gezinnen vertrokken. Jo krijgt de gezinnen Valk boven die moeten bij de Heulbrug vandaan.

Aan het vakschool hebben ze weer een naaimachine en electricie strijkijzer gehaald. Ze hebben vandaag in Rijswijk fietsen gevorderd. 'L Havre is gister gevallen.

Gister stonden er op H'dijk 3 mensen te praten er komen 2 D. voorbij waarvan er 1 een jongen van Valk doodschiet.

Zondag 16 Sept.

Gister werden overal fietsen gevorderd. Rie is gister en eergister met een aanhangwagen spullen wezen brengen. – Er staat nu aangeplakt we zullen geen gas meer krijgen, we moeten naar de gaarkeuken, daar moeten we maandag bonnen halen. – Vanmorgen hebben ze op Kwintsheul een man doodgeschoten de wacht op de brug bij Valk geheel onschuldig hij keerde de H. Watering op zonder z'n persoonsbewijs op de Heulbrug te laten zien, dus paf dood. – Vandaag zijn bij Hulst Zeeland de grens over getrokken – Maastricht en Eisdien zijn Donderdag bevrijd ze rukken hier verder Duitsland in en zijn ten Oosten van Aken door de Siegfriedlinie heen en rukken aan op Roer en Rijn. – Vandaag zijn er duizende mannen opgepakt in den Haag. Het staat vanavond in de krant dat mannen tussen 20 en 50 jaar die op straten en pleinen staan opgepakt zullen worden naar Amersfoort en vandaar naar Duitsland zullen gaan, mannen ieder die in Den Haag kwamen werd opgepikt.

Zondag 17 Sept.

Morgen moeten er weer mensen aan de Maasdijk gaan werken daar komt een startbaan voor de V2. Ze praten weer dat wij moeten evacueren. De mensen uit Wassenaar zijn opgejaagd naar Den Haag. De verbindingen Zuid-Beveland en het vasteland zijn vreselijk gebombardeerd, daar waren ook startbanen – Vanmiddag kwart voor 5 komt er een bericht door sterke luchtlandingstroepen zijn in Nederland neergelaten, officiële mededeling van het geallieerde opperbevel – kwart voor zeven zitten we hier met een hele club bij 't gat de spoorwegen moeten staken – 8.15 volgens Engelland zou Duitsland gezegd hebben dat ze bij Eindhoven Tilburg en Nijmegen, dit is echter

niet bevestigd door Engelland. Volgens een verslaggever uit Brussel zijn ze met zweefvliegtuigen neergelaten. – Het landen is voorafgegaan door een bombardement van 750 tot 1000 bommenwerpers. Vannacht 12 uur in mijn hoofdkwartier. Bericht dat om 12.00 uur vanmorgen de landingen hebben plaats gehad tussen de grote rivieren. Volgens een verslaggever moet het een pracht schouwspel geweest zijn, honderden transport en schroefvliegtuigen.

Maandag 18 Sept.

Verschillende Nederlandse plaatsen zijn bevrijd. Het is het grootse luchtlandingsleger dat ooit in actie is geweest, tot zelfs kleine tanks en legerauto's werden aangevoerd. Er zijn gister duizende tonnen bommen op Walcheren gegooid. Valkenswaard is gevallen. Ze zijn vandaag aan huiszoekingen doen elk huis wordt doorzocht wat van hun gade nemen ze mee. E. maakt bekend dat de rooftochten van Landwacht en Siegerheidsdienst hun bekend zijn, ook is hun bekend dat de spoorwegen in algemene staking waarvoor ze hun bewondering uitdrukken kwart voor 3 bericht Eindhoven is bevrijd, er zijn gister lange treinen vliegtuigen ter versterking aangekomen.

Woensdag 20 Sep.

Het is vandaag weer een bewogen dag geweest, fietsen vorderen en huiszoekingen. Er is zoo goed als niemand meer die fiets, van kwintshoul zien wij de mensen lopende de bonnen komen halen, slager bakker alles loopt. Gisteren zijn er een aantal mensen gehaald en in bunkers opgesloten wij denken van ondergrondse beweging. De E hebben vanuit België en Eindhoven in 5 uur 50 KM gevorderd naar Nijmegen. Vanavond werd al bericht dat ze op weg waren naar Arnhem. Er moeten weer nieuwe troepen gevallen zijn. De Duitsers zeggen tussen Dordrecht en de Moerdijk. Vanavond werd er gezegd dat als de Duitsers zich in het westen verdedigen zooals ze zich in de kanaalhavens verdedigd hebben staan er voor ons de donkerste dagen te wachten van heel de bezetting. H v Holland moet morgenavond zoo goed als leeg zijn. Jan Rooney met vrouw en kinderen en bed kwamen voorbij naar Dorus Kester. We zijn gister alles aan het verstoppen geweest., Mijn dagboek verdwijnt nu weer in het waterbakje boven in de WC. Wel te rusten.

Zaterdag 23 Sept.

Het is een veelbewogen dag geweest.

Sientje is vanmiddag vertrokken. Haar moeder had ze liever thuis in deze gespannen toestand. Het is vanavond stil in huis. – Er komen sombere berichten over de gevechten. De brug bij Nijmegen is woensdagavond genomen. De brug van de Waal. Dat is een geweldige aanwinst. Er is verschrikkelijk gevochten. Nijmegen brand en de strijd was bloedig zoals hij sedert Caen niet meer geweest is.

Maar nu bij Arnhem waar alleen de paracutisten hebben moeten vechten tegen de SS troepen, ze hebben nu gelukkig op 1 punt contact met de patrouilles van het 2de Britse leger die de Waal over zijn maar niet te min zitten ze in 't Westen en de brug ligt ten Zuid Oosten van de stad. Arnhem brandt wordt iedere keer doorgegeven. Het is een vreselijke wereld. Arme burgers van de stad. De gehele familie Rooney woont nu aan de Dijkweg Kees Jan en Jo. Vader Moeder en Rie blijven nog aan de Hoek. Wij hebben vanmiddag een fornuis gekregen staat in de kast. Vandaag hebben we weer gas gehad van 11 tot 1 en van 5 tot 7 maar gister alleen van 5 tot ½ 8. Alle mensen lopen nu, niemand durft meer fietsen. Gister moesten we zelf de melk ook halen. Ze hebben van de week 10 mensen gevangen genomen met de huiszoeking en dank zij politie v. Leeuwen zijn ze de volgende avond weer vrij gekomen.

Maandag 25 Sept.

We hebben vandaag goede tijding. De luchtlandingstroepen bij Arnhem die Zaterdag versterkt zijn met 1500 vliegtuigen mensen materiaal en eten krijgen nu ook aanvoer van het 2de Br. leger dat bij Elst zit en gestadig vordert. Die versterking wordt 's nachts over de Rijn bij Oosterbeek met baks als ik het goed verstaan heb dat zijn wagen die over de rivier zooveer de kant oprijden

gebracht. De bruggen bij Arnhem zijn nog in tact en de D. kan ze niet te vroeg opblazen omdat z'n eigen troepen nog op de Betuwe zitten. Er wordt met veel lof over onze binnenlandse strijdkrachten gesproken.

Vanavond komt er door dat den heer Mussert met ega en hoofdkwartier is vertrokken naar een plaats in het Oosten van 't land dicht bij de D. grens. Onze landwacht is vandaag ook vertrokken. Wat een opluchting.

Grote troepenconcentraties worden waargenomen uit het Westen van 't land. Hier zijn ze ook vandaan en van H v H en 't Overmaas zijn er 15 à 1800 vertrokken, opruimen maar.

Zondag 1 Oct.

We hebben verder deze week geen goede tijding. Woensdag hebben de geallieerde het op moeten geven bij Arnhem. Ze zijn van het Noorden van de Rijn teruggetrokken naar de Betuwe. Arnhem en Oosterbeek zijn puinhopen. Ze hebben daar gevochten als leeuwen aan die jongens hebben we te danken dat de brug bij Nijmegen veroverd is. Nu doen de D. herhaaldelijk aanvallen op de brug bij Nijmegen en op de troepen in Brabant. De E. naderen 's Hertogenbosch. Ook in de Betuwe te N. Oosten van Nijmegen wordt verwoed gevochten. – Deze week zijn er weer meubels van Rooney gekomen. Hun wonen nog aan Hv. Holland Nu nog met 8 gezinnen. De D. laten in Amsterdam en Rotterdam Schiedam en Vlaardingen alles springen in de havens. De Heulbrug zijn ze ook aan het opblazen. De fietsen beginnen weer voor de dag te komen. Zoo lang het goed gaat rijden we weer. In de loop van de week zijn de Landwachters nog het een en ander hier wezen roven auto's en verschillende andere dingen die ze wisten te staan. Het is gewoon een opluchting dat, dat tuig weg is. Vandaag wordt gemeld dat vanaf Arnhem naar de Zuiderzee al de spoorwegverbindingen zijn verbroken zoo zitten ze hier afgesloten boven de Noordzee zijn de E vliegtuigen als ze over de Helder willen ontkomen en in Brabant hebben de E een vliegveld als ze zich op de wegen vertonen dan zullen die zich laten zien.

Zaterdagavond 7 Sept. (red. oktober)

Vanavond 8.15 uur is doorgegeven dat we op vrije Nederlandse bodem een eigen omroep hebben **Rijzend Nederland** dat hebben onze Hollandse jongens vlug voor elkaar, ze zenden uit 's morgens van 7 tot ½ 10 van 12 tot ½ 2 en van 5 tot kwart over 10. Op 420 meter. Mochten we nu onze radio maar voor de dag halen.

Het is een week van wachten geweest. Heel de week slecht weer aan de fronten wordt gestadig vorderingen gemaakt veel te langzaam naar ons zin. Er komt weinig door.

Woensdag tussen 1 en 3 uur hebben de Tommys op Walgeren de zeedijk doorgegooid over een breedte van 100 meter, deze is vandaag door 200 vliegtuigen gebombardeerd. De mensen zijn 24 uur van te voren gewaarschuwd om te vluchten naar hoger gelegen plaatsen 1/3 van Walcheren staat nu onder, vreselijk voor die mensen dat zoute water. Bij West Zeeuws-Vlaanderen in België zijn gister de Canadezen een aanval over het Leopold-kanaal begonnen en hebben reeds een bruggehoofd aan de overkant Ten Noorde van Antwerpen staan de Engelsen nu bij Woensdrecht 5 K van B. o. Z. en 2 K.M. van Tilburg, hier trekken 2 legers open.

In de Betuwe wordt er verwoed gevochten de D hebben geprobeerd de brug bij Nijmegen weer te heroveren, maar dat is ze fijn niet gelukt. De E zijn nu tot dicht bij Arnhem genaderd. –

Vanmiddag 1 uur wordt er gemeld dat de D berichten dat de E reeds een bruggehoofd over de Rijn hebben en de krant schrijft vanavond over een batteljon luchtscherm troepen, die zijn neergelaten, maar de Engelsen bevestigen niets. Wij horen hier de hele dag kannonengebulder, we denken van de Betuwe.

De hele wereld spreekt over de grote nood waarin Nederland verkeert. De spoorwegmensen zitten nog steeds gedoken, we zitten zonder kolen en gaan de hele dag stromen mensen voorbij met alle mogelijke vervoermiddelen om eten te halen, er dreigt grote hongersnood in de steden.

Donderdag krijgen we geen gas meer. Maandag wordt de gaarkeuken geopend. We hebben nog Electric van 's avonds ½ 6 tot 's morgens ½ 7. Hier aan de Dijkweg boffen we, het koelhuis van

Scheffers van de moffen zit aan onze kabel dus wij hebben nog lekker licht en er staat een fornuis dus we wachten maar af en verlangen naar het einde.

Donderdag 12 Oct.

Gister zijn ze begonnen met in het hele Westland de bruggen te laten springen. De mensen zijn gevorderd om hierbij te helpen, dan wordt hij met stukjes gelijk opgeblazen. Kees namen de moffen vandaag mee naar de vianden aan H v Holland.

De oude en zieke mensen in het Westland moeten voor Zaterdag de plaats verlaten of ze gaan? Vandaag voor het eerst sinds 14 dagen zijn er betere berichten. In West-Zeeuwsvlaanderen waar de Canadezen over het Leopoldkanaal getrokken zijn worden de D nu in de rug aangevallen door troepen die geland zijn bij Breskens en Hoofdplaat waar de D er nu van langs krijgen. De Dam tussen Z-Beveland en Brabant en in E handen, ze trekken nu Z-Beveland binnen en staan op 3 KM van B op Zoom. De E hebben nu de verkeersbrug bij Arnhem gebombardeerd de E hebben nu de Zuidoevers van de Neder-Rijn naar Arnhem 1 ½ KM ten Weste tot Opheusden in handen. Aken is een ultimatum gesteld, overgeven of de stad vernietigen. De D geven de stad niet over dus ze zijn hem aan platbombarderen. Utrecht werden de mensen gedwongen te werken voor de D. Ze deden het niet, de stad werd omsingeld 4000 mannen ontvoerd en naar het Oosten verbannen. In Engelland wordt Zondag een biddag gehouden voor de bevrijding van het Nederlandse volk dat zoo zwaar te lijden heeft. Wij boffen hier aan de Dijkweg we hebben nog electric, het koelhuis Scheffers is van de moffen en deze moeten stroom hebben dat is onze kabel, dus wij hebben nog steeds radio.

(In de kantlijn)

(7 – ½ 10 420 meter de vrije Nederlandse zender op vrije
12 – ½ 3 bodem Herrijzend Nederland medewerkend door
5 – 10.15 de Rotterdammer van de BBC)

Ik zit nu ook te schrijven in mijn hoofdkwartier. – In Amsterdam zijn er ook 8000 van de Siegerheidsdienst gekomen om mannen op te pakken.

Vrijdag 20 Oct.

Er is nog steeds geen groot nieuws. Stromen mensen komen uit de stad met hun linnenkast bij zich om te eten. In de Betuwe wordt niet gevochten. Ze zijn Venraai voorbij rukken op naar Venloo.

Zondag 22 Oct.

Vrijdag zijn ze 2 nieuwe offensieven begonnen richting Breda en Rozendaal Loenhout en Wortel zijn bevrijd dit is nog België. Aken is na een hevige matriaalstrijd gevallen. Op dorp stond een groepje D waarvan er een paar geen fiets hadden deze pakken ze bij de Gr kerk weg. Vanmorgen de mensen de kerk uit er werd gewaarschuwd voor fietsen vorderen. De russen zijn 20 K.M. Oostpruisen binnen. Belgrado en Athene zijn bevrijd. De moffen stelen overal varkens. Vandaag zien we de P. Hout en anderen N.SBers weer. Ze zijn vandaag een nieuw offensief begonnen richting 's Hertogenbosch. Breskens de sleutel van de haven Antwerpen is in Canadezen handen.

Maandag 23 Oct.

Het nieuwe offensief vanaf 's Hertogenbosch zijn ze in Nuland en Schijndel. Het is vandaag 2 jaar geleden dat de oorlog gekeer is bij Elalamijn.

Dinsdag 24 Oct.

Vandaag hebben we de verjaardag Em fijn gevierd. 8.15 bericht ze vechten in de straten van 's Hertogenbosch en ze zijn 1 KM voorbij de Krekerakschedam waar nu 10 à 11000 D afgesloten zijn. Het leger vanaf Antwerpen is op verschillende plaatsen de Nederl. grens over.

Vrijdag 27 Oct.

Bericht vandaag 's Hertogenbosch is bevrijd. De E vechten nu in de buitenwijken van Tilburg. De E zijn geland op Z Beveland gistermorgen bij Hoedikenskerken. Het gaat goed maar veel te langzaam. Vandaag is er een vliegende bom gevallen op het Huis van de Kruisvaders van St. Jan moeten 25 doden zijn. In Amsterdam hebben ze 29 mannen doodgeschoten onschuldig, omdat er door de Duitsers een gestapo agent is neergeschoten. De troepen die bij Hoedekenskerken zijn geland beslaan een bruggehoofd van 15 vierkante K.M. is 2 KM. diep. Ze zijn 10 K.M. bij elkaar vandaan de landings en de troepen die over de Krekerakdam zijn.

Zaterdag 28 Oct.

Vanmorgen een onverwacht bericht Tilburg is ook bevrijd. De troepen zijn in B.o.Z. Wij horen vannacht en de hele dag kanongeschut, ze rukken vanuit Tilburg Noordwaarts en op Breda aan. Gister waren ze in de stad aan het dekens, costuums en schoenen vorderen. B.o.Z. is ook bevrijd bericht 1 uur vanmiddag.

Zondag 29 Oct.

Wij horen de hele dag gebombardeer. Vanmiddag is Breda bevrijd De D. hebben er alles gestolen, kleding, dekens en de mensen op straat werd goud ringen en horloge's afgenomen. Ze zijn in volle aftocht over de Moerdijk en de brug bij Keizersveer. De Moerdijkbrug is gebombardeerd. De D ziin een aanval begonnen bij Deurne en hebben terrein gewonnen.

Maandag 30 Oct.

We hebben vandaag weer een kist eten klaargemaakt voor kapelaan Alkemade in Amsterdam daar gaat nog een schipper heen. De hele dag horen we weer bom en kanongebulder. Denk van bij de Moerdijk. (kantlijn Nederweert.)

Vanavond 8.15 bericht Rozendaal en Oosterhout zijn bevrijd, de Engelsen hebben de spoorlijn 's Hertogenbosch – Moerdijk bij Waspik en Waalwijk. (kantlijn Bretanja)

Dinsdag

Zuid-Beveland is helemaal bevrijd.

Donderdag Allerzielen.

Gistermorgen 6 uur zijn de Engeland op Walcheren bij Vlissingen en West-Kappel, vanmorgen was Vlissingen bijna geheel in geallieerde handen er zitten 10.000 moffen op Walcheren Noord Beveland en Tholen zijn door de D. geheel verlaten. De E zijn in W-Br de Mark over, hebben Waalwijk- Kapelle en Waspik bevrijd, de brug bij Keizersveer hebben ze onder vuur.

Vrijdag 3 Nov.

Gister en eergisternacht zijn er E snelboten voor de Waterweg geweest er werd geschoten en gemitrieerd er moet een D convooi aangevallen zijn. Vlissingen is bevrijd, van Vlissingen tot Domburg is in geallieerde handen. Ze zijn ½ KM van Middelburg.

Maandag 6 Nov.

Geertruidenberg en de hele Z oever van de Maas is vrij op Willemstad en Moerdijk.

Dinsdag 7 Nov. Middelburg is bevrijd er zitten 47000 mensen tot aan de daken gevuld, de oorlog moest er ophouden omdat er een muur van mensen tussen de legers stond er is nog een paar dagen eten een gedeelte zal naar elders worden overgebracht. Ik heb 2 dagen gewerkt bij v Ruiven -Langelaan.

Donderdag 9 Nov.

(In de kantlijn Gapinen st Laurens Rozeveld is herkozen)

Walcheren is de tegenstand gebroken, ook bij de Moerdijk zijn de laatste D. verslagen de Moerdijkbruggen zijn gedeeltelijk opgeblazen.

Vrijdag 10 Nov.

Rozenvelt heeft een telegram gezonden aan de koningin. Nederland zal spoedig geheel bevrijd zijn. Curchil heeft vanmorgen gezegd dat de raketbommen V2. afgeschoten worden van Walcheren, dit gaat niet meer andere punten die gebruikt worden voor dit doel zullen ook weldra door de geallieerde worden bezet. Het is met de gevechten heel rustig, de Schelde wordt schoongemaakt.

Zondag 12 Nov.

Vanacht ½ 4 is er in H.v.H. een V2 gevallen ze worden dan nu afgeschoten op het kerkhof school kerk en pastorie zwaar beschadigd, geen H Mis gehad. Vrijdag is Rotterdam afgezet een 10.000 mensen onder de 40 jaar weggevoerd waarheen?

Woensdag 15 Nov.

Maandag ben ik nog naar Berkel en Stompwijk geweest om wat boter en kaas het was noodweer. Gister ½ 11 is er een V1 gevallen op 's-Gravenzande Naaldwijkscheweg G. de Hoop achter het huis geen doden veel kapot.

Donderdag 16 Nov.

Vanmorgen vroeg mensen vorderen tussen 17 en 40 jaar, veel zijn er nog ingelopen p.b. werd afgepakt moesten ze 8 uur komen halen, moet wezen voor het werken in het Staeld.bosch.

Vrijdag 17 Nov.

Vandaag is de fam. Rooney gekomen 't is niet meer te houden aan de Hoek met de V2.

Zaterdag 18 Nov.

Vandaag de sperren dicht van 's-Gravenz en H v Holland. 't Was onmogelijk voor iemand erdoor te komen. Mensen vorderen tussen 17 en 40 jaar veel zijn er ingelopen. Ze hebben alle tuinen doorzocht. Aan de huizen werden briefjes gebracht klaarstaan met deken eten en een pannetje. Zelf politie postbode is ontwapend en meegevoerd. Gisteravond waren ze op weg naar Delft. Hier duiken vannacht alle mannen wat een toestand. Gelukkig is er bij Rooney deze nacht niet ingebroken.

Zondag 19 Nov.

Vandaag zijn de sperren open ze zoeken nog steeds, maar Rooney en Rie zijn vanmiddag naar de Hoek gegaan voor de zoons Rooney is er wellicht een vrijstelling. Vanavond een gerucht Naaldwijk is afgesloten wat een angst er komen er 4 om onderdak 2 zijn er gebleven.

Maandag 20 Nov.

De hele dag angst, dat Naaldwijk ook beurt moet krijgen staat vast vanavond hebben we er 3. Ons licht is vandaag afgesloten.

Woensdag 22 Nov.

Nog steeds rustig, wel zullen we hier D. krijgen. De mensen van 's-Gravenzande zijn gelopen richting Amersfoort.

Donderdag 23 Nov.

Vandaag ben ik naar Den Haag geweest om van het Roode kruis een aanstelling te krijgen om mee te mogen met 6 meisjes als onze mannen gevorderd worden. Maar het Roode kruis is door de D geplunderd, mijnheer Piek aan het hoofd gesteld, den heer van winterhulp, toen is het hele bestuur gedoken. Vandaag zijn er aan den Dijkweg D gekomen, veel mensen uit de huizen, vandaag zijn ze bij ons ook wezen kijken, maar we zaten met 3 gezinnen het huis was niet geschikt. In Den Haag is Dinsdag razia gehouden, het is er een droevig beeld, alleen nog kinderen die aan een omgekapt boomstronk zitten te hakken, vrouwen, ingeslagen winkelruiten broodwagens van Hus een oude man erachter met weerskanten een verpleegster broodhalen voor de ziekenhuizen. De mensen tussen de 17 en 40 jaar zijn met duizende weggehaald. Gister is er aan de Hoek weer een V1 gevallen.

Zaterdag 25 Nov.

Er zal hier geen razzia worden gehouden, de mensen moeten met hun trouwboekje komen om mensen te geven om hier voor de weermacht te werken.

Maandag 27 Nov.

Vannacht is er weer een V1 gevallen aan de Hoek, veel kapotte ruiten, er moeten op de Geest en 's-Gravenz.weg weer veel mensen uit huis. Met de oorlog gaat het goed aan het westfront in Duitsland.

28 Nov.

Vannacht ½ 3 vreselijke klap, we hoorde alle maal de V2 aan de Hoek opgaan een stukje brommen even niets klap, gewoon vreselijk. Hij is neergekomen in de duinen. H v. Holland is onbewoonbaar allen huis van Langelaan, Koestrong en Roney is nog een beetje in takt, alles gebarten en kapot. Vanavond is Rooney ook hier er slaapt niemand meer aan de Hoek.

Donderdag 30 Nov.

Gister heeft Mevr. Rooney haar verjaardag bij ons gevierd. Het is een waar feest geweest we hebben kostelijk genoten.

Donderdag 7 Dec.

Zoo hebben we dan weer Sinterklaas gevierd onder D bezetting. Het is voor bijna alle mensen een trieste dag geweest honger kou en donker. Boter krijgen we niet meer dus er valt niets meer te bakken. Wij hebben maar wat olie gebruikt, toch nog heerlijke speculaas en appelgebakjes. Er is geen visite geweest want we moeten nog steeds 8 uur binnen zijn. De mensen hebben geen melk meer om koffie te zetten.

Gisteravond is er een hond zo lollog geweest 3 kippen te vermoorden 1 kip beet hij dood en we waren er bij. De hond kregen we vanmorgen te pakken, de politie gehaald die meegenomen z'n baas opgezocht, deze kwam om 12 uur opduiken wou te vergoeding 30 gulden geven voor 3 kippen omdat er geen zwarte prijs gerekend mag worden maar op slot kregen we toch een kip ter vergoeding, dus nu hebben we 1 witte kip en 1 bruine kip 1 kip kost 45 gulden maar niet te krijgen zonder ruil voor kippenvoer. We kunnen 's avonds weer klandestien zien in de kamer en boven, de rest is afgeknipt.

Vanavond is er na onderbreking weer een V1 afgegaan aan de Hoek maar neergeploft, waar zal die gevallen zijn. Rooney blijft ook 's avonds hier, het is er te gevaarlijk. Nog 3 huizen staan

onbeschadigd de rest zit geen raam of kozijn meer in. We gaan naar bed in de hoop een rustige nacht te hebben en geen kippenmerrie.

Vandaag voor een ½ jaar is de invasie begonnen, ze zijn nu op 6 plaatsen de Saar over. De D hebben de Rijndijk doorgestoken de Betuwe loopt onder water.

Woensdag 20 Dec.

Vandaag de korste donkerste dag wellicht van heel mensengeschiedenis. Het is maar tobben in donker zonder stroom er zijn er wel die stiekum nog stroom hebben.

Vanmorgen was Kwintsheul, Wateringen en de Lier afgezet. Razzia's houden was aan de orde van de dag. Wij horen van Kwintsheul en Wateringen 100 opgepakt. Het is weer een vreselijke dag geweest er zal een droeve Kerstmis voor de deur staan. Vannacht slaap er weer geen eene man hier thuis.

Maandagmiddag zijn de Duitsers weer een offensief begonnen in de Ardennen ten Noorden van Trier, op 4 plaatsen zijn ze doorgebroken en 50 KM. opgerukt hun offensief gaat met kracht voort. Hoelang nog zullen we in de ellende zitten.

Gister 19 Dec. is tante Dien in Stompwijk begraven. Moeder is er nog geweest met eigen gerij vanaf Wateringen want geen ene koetsier wil meer een lang eind rijden. Verleden week is er bij P. Hofstede op Wateringen een overval gedaan 's middags tussen 12 en 1 uur 12 man alles uit huis geplunderd, goud zilver en alle mogelijke etenswaren, ze hebben totaal niets meer schoenen en fiets pakken en jas en geld van de knechts op z'n Amerikaans. Het is een triestig beeld langs de straat we zien niet anders als mensen met karretjes uitgehongerd om een beetje eten al is het maar éne aardappel. Het is vreselijk de ellende, in den Haag sterven de kinderen in grote getale onder het jaar van de honger. Deze week is er weer een V1 gevallen aan de Hoek nu zoo een 7 stuks. Van Rooney zijn ze nog steeds bij ons en zullen ook wel niet meer vertrekken voor na de oorlog. Ik ga nu iedere week naar Stompwijk daar is nog wat te halen. Tinus heeft kaas geruild voor kolen. Men komt nergens meer aan alles gaat met ruilen, als men dat niet kan lijdt men armoë. Wij krijgen gelukkig nog 8 liter melk in de week. Jo heeft nog een koe dus daar zijn we ook klaar mee.

Dinsdag 21 Dec.

Het is nu een vreselijke dag geweest met een goede afloop.

Vanmorgen al vroeg hoorde we auto's en troepen marcheren. Wat zal dat wezen. Schieten in de straten en tuinen. We hadden er één boven. Daar hoorde we bij Koos op de deur bonzen vlug duiken één bed keren en rechtopmaken dus niets te bespeuren. Daar wordt gebeld, moeten mannen hebben. Hier zijn geen mannen, moeten het huis zien. Dus keuken, kelder, kast en boven. Niets te vinden. Rooney moest nog voor de dag komen van de WC. Die konden ze nog van H. v. Holland. Dus toen hoefde ze onze persoonsbewijzen niet te zien, anders hadden ze ons niet gegloofd dat we niet getrouwd waren. Ik met Rie zijn nog met de mensen meegeweest ze werden juist binnen de Waalbrug vastgehouden dan hebben we postpapier potloden en brood gedeeld. Nadat ze er 2 uur gestaan hadden, de burgemeester Bosch van het L.C.O. en een afgezant van Zwebel waren erbij tot er eindelijk een bericht kwam allemaal vrij. Het was onbegrijpelijk buiten verwachting maar een grote blijdschap. Ik heb nog nooit zulke gelukkige mensen gezien. De mensen van Kwintsheul en Wateringen zijn een in Reinaak gegaan en vanmiddag 4 uur weggevoerd richting Rotterdam. Zoo 200 moeten er bij elkaar geweest zijn. Van de Lier was er ook ene subdiaken bij en Mill-Hiller. Een vreselijke toestand maar gelukkig voor Naaldwijk goed afgelopen.

Vrijdag 29 Dec.

Zoo hebben wij persoonlijk een prettige fijne Kerstmis gevierd. Tinus en Jo zijn 2 nachtjes geweest we hebben nog champagne gedronken dat was niet gek.

Kwintsheul en Wateringen zijn de mensen vrij gegaan maar degenen die weg zijn hebben we nog niet terug gezien. Nu moeten de mensen van 17 tot 45 zich melden anders worden ze doodgeschoten. In de stad is het niet om te doen om onder te duiken want er is geen eten meer. Er komt geen nieuwe bon meer uit geen aardappelen weinig brood geen melk en de hele dag mensen aan de deur. Ik ga wekelijks naar Stompwijk een kaas halen om de week één voor Tinus. De moffen zijn voor 14 dagen een offensief begonnen en 65 K.M. opgerukt tot aan de Maas, maar ze zijn nu tot staan gebracht. Deze week is Jo v. Ban ook nog geweest. Het is overal in de stad een triest beeld al de zaken gesloten mensen lopen met honger rond.

Zondag 7 Jan.

Het nieuwe jaar is begonnen in al z'n ellende en narigheid. Met de oorlog gaat het slecht. In de Elzas en de Ardennen zijn zware gevechten waarbij de kansen om beurten wisselen.

De gehele week komen er stromen mensen om een hapje eten, een halve boterham, één aardappel en het is een onmogelijkheid de mensen te helpen.

Ik ben nog een nachtje naar Stompwijk geweest daar is wel eens iets te vaandelen voor me.

Er is in de gemeente een geldinzameling gehouden om grote partijen eten te kopen. Deze heeft 1250 gulden opgebracht. De V-2 is deze week druk gegaan en er zijn er ook veel gevallen ook weer een paar in H.v.Holland. Vanmorgen nog één in Monster. – Nieuwjaarsdag één in den Haag achter Keuzenkamp 46 doden.

Nu staat overal aangeplakt dat de mannen van 17 – 40 jaar zich moeten melden. Hier in Naaldwijk vanaf Vrijdag tot Maandag. Dinsdagmorgen moeten ze gepakt klaarstaan bij het gemeentehuis het is een vreselijke narigheid waarin de mensen verkeren ze weten allen niet wat te doen. Onze burgemeester werkt er hard aan ze hier te houden, maar de moffen zijn er met het bevolkingsregister vandoor na een dag op het gemeentehuis te hebben gezeten.

In Kwintsheul moeten ze 5 uur binnen zijn er moet een aanslag Vrijdagavond zijn gepleegd op de Duitsers zoo ze zelf zeggen, of het waar is?? Ze hebben van het G.E.B. wezen controleren, de meter was 10 K-W vooruitgelopen, maar gelukkig een goeie Hollander.

Donderdag 18 Jan.

Wat worden we weer een optimisten. Sinds 6 dagen geleden zijn de Russen een offensief begonnen op 3 plaatsen. Ze maken geweldig snelle vorderingen. De Duitsers jammeren er geweldig over. De 3 legers zijn nu bij elkaar aangesloten, ze hebben een front van 400 K.M. breedte en rukken snel op. Ze zijn van over de Weichsee gekomen en Z Polen hebben patroules reeds de D. grens overschreden. Warschau en Krakau zijn gevallen.

Ondertussen duurt de hongersnood hier voort. Waar de mensen iedere dag nog van leven is niet te begrijpen. In de stad betalen ze één gulden voor 1 Killo aardappelschillen, boodschappen op de bon komen niet meer, alleen worden er bonnen aangewezen voor suikerbieten, nog één 2 pondje brood in de week, er wordt 30 gulden gegeven voor 1 pond zoete kaas, 80 gulden voor 1 pond boter, 2000 gulden voor 1 mud tarwe, maar dan is ze nog niet te koop.

Zaterdag is er weer een man doodgeschoten op de L. Wateringkade die met wat groenten in den Haag probeerde te komen. Vanavond was de L-Watering versperd, dus de tuinen door naar Tinus, door de dikke modder. Het hele Westland is versperd en zover dat de mannen er niet meer in mogen tussen 16 en 40 jaar. – Zondag Maandag en Dinsdag is er razzia geweest in Delft iedere dag nieuwe slachtoffers zoo bij een 200 gelijk. Mannen die uit Duitsland gevlucht komen, zeggen allen het goed te hebben van eten maar er is geen mens die anders doet als houtjes hakken maar ze willen ze nu natuurlijk hier vandaan hebben, verleden week hebben de mensen in het Westland het 3 dagen op de zenuwen gehad dat ze zich moesten melden, het was me een toestand niemand werkte er meer, ieder probeerde een ausweis te krijgen of vrijstelling te krijgen er is een niemand weggegaan en we horen niets meer maar vertrouwen doen we het niet. Ik ben zo gelukkig een ausweis te hebben voor m'n fiets als Roode Kruis helpster.

22 Jan. '45.

Het gaat met de oorlog prachtig in Rusland. In O. Pruisen zijn ze op 2 plaatsen 30 K.M. doorgebroken in Selesië op een front van 90 K.M. 30 K.M. diepdoorgedrongen. Ze staan op 100 K.M. van Breslau en 350 K.M. van Berlijn en 100 K.M. van Danzig. Ze proberen O. Pruisen af te sluiten. Aan het Westfront gaat het zeer langzaam maar wel vooruit.

Gister hebben de moffen weer eens een 14 fietsen in beslag genomen bij de kerk onder de mis van ½ 9. Er was geen praten aan die moesten ze hebben.

In Voorburg waren verleden week verschillende straten afgezet, iedereen mocht er wel door maar langs het station heen, daar mochten vrouwen en kinderen door de mannen werden gelijk gehouden en weggevoerd.

26 Jan 1945.

Zondagmorgen was de eerste verrassing dat er onder de mis van ½ 9 heerenfietsen in beslag zijn genomen bij de kerk. 14 Mensen waren er de dupe van. Vanmiddag passeerde Kees van Engelbert de Woerdlaan, daar staat de NSB'er Afstappen geef je fiets maar over, dus die was hem weer kwijt. Dinsdag ben ik naar Stompwijk geweest daar was het juist razzia richting Leidschendam waren er 6 slachtoffers, hoeveel richting Leiden weet ik niet. Het werd 11 uur juist vrij gegeven, ik fietste alleen op de Stompwijkscheweg, de moffen waren nog steeds in actie. De nood wordt hoe langer hoe hoger, we krijgen nog 1 pond brood per week, geen aardappelen. Het is een vreselijke hongersnood. Voorburg en Loosduinen is deze week ook razzia geweest. Ik ben dikwijls naar Monster geweest heeft C verhandeld. Met de oorlog gaat het geweldig. Oost Pruisen is afgesneden. Bromberg is gevallen, Pozen en Breslau worden bedreigd. Bij Breslau zijn ze over de Oder. Vreemdelingen stromen Berlijn binnen en naar het Westen. Roermond en Venloo zijn de mensen geëvacueert in zover dat ze zijn opgejaagd met 50 mensen gelijk 1 brood kregen ze mee voor de kinderen met er een met auto met watermelk bij gereden hebben wat een ellende en dat door sneeuw en ijs, het is iedere dag vriezen sneeuwen en dooien een hopeloos tobben met de fiets.

Dinsdag 15 Febr.

Verleden week is kapelaan v. Leeuwen 5 dagen geweest een triduum wezen geven voor de congregatie dat zijn gezellige dagen geweest. Vader en Moeder Rooney waren Zondag 41 jaar getrouwd daar hebben we eens fijn op gefeest. Met de oorlog gaat het prachtig. Verleden week stonden ze al bij Frankfort en Rustring aan de Oder een 50 K.M. van Berlijn. Berlijn is ondertussen vreselijk gebombardeerd. Het leger van Konjef is reeds een stuk voorbij Breslau en recht op Dresden aan waar het nu een 100 K.M. vanaf is. Ondertussen is Dresden en alle andere grote steden vreselijk gebombardeerd, de getallen die genoemd worden van de aanvallen zijn niet op te sommen. De Engelsen zijn ook weer in de aanval bij Nijmegen en aan het hele Westfront rukken ze op. De conferentie tussen Rozenveld en Churchill en Stalin is op de Krim geëindigd met een gunstig resultaat dat ze het over alles ééns zijn geworden ook de Poolse kwestie is opgelost. De V1 op de Hoek is weg geweest maar weer terug er bestaat nu ook nog een V3. Overal valt hij neer en vernielt vreselijk veel midden in Loosduinen. Ik ga iedere week naar Stompwijk en kom altijd met iets terug nu morgen weer naar Schiedam Kap de Ruyter eten brengen. Bij mooi weer bombarderen de Tommys doelen in Leiden Wassenaar en het Staeld. bos.

Zaterdag 3 Mrt.

In de afgelopen 14 dagen is er vreselijk gebombardeerd in het Bezuidenhout in den Haag. Verleden week Vrijdag is Fietje vd Emde die bij haar zus was tegenover de kerk in het Bezuidenhout gedood, daarna zijn er iedere dag bommen gegooid. Dinsdagmorgen was ik 8 uur in den Haag om een albe te brengen om een ontwerp op te laten tekenen voor kapelaan Tuin. Er zat aan het Bezuidenhout geen ruit meer in. Wat vond ik het een ruïne en wat is het nu.

Vanmorgen 8 uur de sirene loeide en de bommen vielen de gehele morgen door en den Haag staat in brand. De rookwolken stijgen hoog.

Vanavond ben ik nog naar den Haag gegaan om m'n albe te gaan halen, maar geen kans meer de gehele Bezuidenhout is verbrand, de Adelheidstraat totaal weg. Laan van N-Oost Indië weg, de brand is niet te blussen geen water en er staat een flinke wind. Ik moest toen ik bij de Adelheidstraat kwam maar weer vlug terug gaan van de rook. De mensen sleepte nog zoveel mogelijk hun spulletjes mee op de handkarretjes. Het was een vreselijk toneel, dus mijn albe waar zal ze zijn. We zullen maar afwachten of ze nog ooit terecht komt.

De gehele kust tot Den Helder toe moet gebombardeerd zijn. De mensen denken allemaal invasie. In Rusland is het tamelijk rustig en aan het Westfront zijn ze weer actief. Ze staat bij Dusseldorf voor de Rijn en Limburg is nu geheel vrij. Wat zal de volgende week weer brengen.

Vannacht zijn we wakker geschrokken van de V1 een soort vliegtuig, bij nacht een vuurster die laag en langzaam op zijn doel afgaat.

8 Maart.

Er is vanavond groot nieuws, de Amerikanen vestigden bij Remagen een bruggenhoofd over de Rijn. Het gaat goed!!!

10 Maart Zaterdag.

Gister is er controle geweest voor het electriciteits licht maar goede Hollanders dus geen nood. De Amerikanen hebben een sterk bruggenhoofd bij Remagen, de D trekken zich bij Wezel terug. Er moeten troepen Nederland uittrekken. In Den Haag zijn 60.000 mensen dakloos

Maandag 12 Mrt.

Vandaag werden we verblijd door het geschenk van het Zweedse Rode Kruis voor een witte brood en 125 gram boter. Het is een waar feest weer eens zulk fijn brood te eten. Hagelwit.

Dinsdag 13 Mrt.

Vandaag er vreselijk gebombardeerd. De radio bericht op 13 punten de spoorwegen aangevallen. In Duitsland wordt Berlijn iedere nacht gebombardeerd en duizende bommenwerpers bombarderen Essen Dortmund enz. Weinig activiteit aan het Westfront.

14 Mrt.

Er is de gehele dag weer vreselijk gebombardeerd, allemaal in de spier langs het strand en de Westkant van de stad. In Rotterdam zijn weer 40 mensen doodgeschoten. In Appeldoorn 50, zulks omdat er een aanslag is gepleegd op Rauter die nog niet dood maar zwaar gewond is.

Donderdag 15 Mrt.

Gister zijn er voor het eerst bommen van 10 ton op Duitsland gegooit. Bielefeld was de gelukkige die hem mocht ontvangen.

Zaterdag 17 Mrt.

Ik ben vandaag naar Den Haag geweest mijn albe zal gelukkig nog wel terecht komen. Het huis van Maas is niet uitgebrand. Maar het Bezuidenhout is verschrikkelijk te zien.

Woensdag 21 Mrt.

Gister hebben we een goede dag gehad. De N.S.Bers zullen uit ons huis vertrekken, dat zal me een feest zijn. Ik heb mijn albe terug door toevalligheid de fam Maas in Stompwijk gevonden. – Voor Em heb ik nog een nieuwe japon gekocht op punten met 15 eieren erbij. Het gaat met de oorlog best. In het Saargebied stort het D. leger in elkaar.

Vrijdag 23 Mrt.

Van Ronstet heeft z'n ontslag gehad, hij wordt verdacht als deserteur. Van Nijmegen tot Duisburg hebben de E een nevelgordijn hangen. Het Roergebied wordt vreselijk gebombardeerd.

Zaterdag 24 Mrt.

Vandaag prachtnieuws de Engelsen zijn bij Wezel en Rees op 4 plaatsen de Rijn over.

Maandag

Grote successen. Darmstad en Aschaffenburg veroverd. Bij Wezel gaat het ger.

1 April 1ste Paasdag.

Het is een bewegelijke week geweest.

Boers is vertrokken en van Rooney zijn ze nu in de zijkamers. Wij zijn druk aan het schoonmaken geweest, want toen boven alles verkast was, was het niet meer met een beetje goed te maken. Met de oorlog gaat het geweldig de Duitsers worden gewoon achtervolgd, ze bieden nergens georganiseerd tegenstand. Ze staan 8 K.M. van Kassel. Heidelberg heeft zich niet overgegeven, en generaal Petten is ook gemeld bij Neurenberg, maar we horen alsmaar dat ze grote vorderingen maken maar ze geven niet alles door, wel zeggen ze als de sluier eenmaal opgaat zullen we sensationele berichten horen. Tegen alle bevelen van de Furer in geven hele plaatsen zich over.

Vrijdag en Zaterdag zijn hier van de Geest en 's-Gravenz.weg de Duitsers vertrokken met al het materiaal. Wat een opluchting. Ik ben Donderdag nog naar Schiedam geweest Kapelaan de Ruijter was jarig dus daar ben ik geweest, het gehele eind van Vlaardingen naar Schiedam ben ik troepen tegengekomen die moeten doodmoe in 's-Gravenzand aangekomen zijn. Men vertelde dat ze afgesloten zijn en het land niet meer uitkunnen. De V1 en V2 horen we niet meer de aanvoer schijnt afgesneden te zijn.

Zondag 29 April.

Vandaag een groot gebeuren, de eerste Amerikanen komen met voedsel naar ons toe, grote vliegtuigen werpen pakketten voedsel af op de vliegvelden de D. mogen er niet op schieten.

Het is vandaag vreugdevolle dag geweest, de eerste pakketten levensmiddelen kwamen vanmiddag 1 uur aanzweven in grote bommenwerpers die heel laag over overkwamen, en aan de juigende menigte de vleugelgroet brachten. De mensen waren uitbundig van vreugde. Nadat er om kwart voor twaalf het vreugdevol bericht kwam dat Hitler op sterven lag en niet langer als 48 uur meer kan leven, kwam juist bericht binnen dat er vliegtuigen met levensmiddelen onderweg zijn. Woensdag reeds was doorgegeven dat er op die manier eten zou komen voor het hongerend Noord Zuid Holland en Utrecht, de D. vonden het eerst niet goed en al spoedig wordt er bekend gemaakt dat als er iemand een pak op zou rapen onmiddellijk wordt doodgeschoten. Ze vlogen vanmiddag vlak over Rozenburg en H. v. Holland er werd geen schot gelost en er was geen mof te zien.

Het is lang geleden dat ik geschreven heb, en er is veel gebeurd in die tijd. In Nederland zijn ze opgerukt tot Amersfoort en de Zuiderzee, tot bij de Grebbeberg. Zoo ongeveer 20 April hebben ze de sluizen bij Muiden opengezet en is daar alles onder water gelopen. Ze hebben de dijk om de Wieringermeer door-gegooid en in tijd van 2 uur stond alles tot de daken onder het water. Een grote strop en misdaad voor en tegen ons volk.

In Duitsland is het de een na de andere heugelijke tijding. Stad na Stad wordt veroverd en Vrijdag wordt bekend gemaakt dat Donderdagmiddag de Russen en Amerikanen elkaar ontmoet hadden. In Berlijn wordt vreselijk gevochten. Het is er nog erger aan toe als Stalingrad, en 4/5 is in R. handen. Het staat in vlammen en ligt bezaaid met lijken. Vrijdag bericht Goöring is afgetreden, vandaag is dood. Zaterdag bericht Himler heeft om wapenstilstand verzocht aan Amerika en

Engelland maar niet aan Rusland, dus dit is afgewezen. Musolini gevangen genomen, veroordeeld, en gedood en Hitler stervende. Het gaat goed.

Deze week is het hoofd van de O.G. gegrepen met z'n lijfwacht en gister weer een 30 op H-d waarvan de zijn losgelaten op Scheffers en Zoon na.

Maandag 31 April.

Juliaantje verjaart, het is weer heel slecht weer maar de vliegtuigen zijn weer geweest en hebben 1200 ton eten afgeworpen. Zondag 600 ton.

Dinsdag 1 Mei.

De D verspreiden gister zelf geruchten dat het vrede was. Dat is echter nog niet waar. Ik ben vandaag met Arie naar Vlaardingen geweest. Ze mogen niet meer fusiëren.

Woensdag 2 Mei.

Vanmorgen vroeg ben ik naar Berkel en Stompwijk geweest. Pracht berichten Hitler dood. Sijs Inquart IJsenhouwer en Pr. Bernhard hebben op de Betuwe gekonverseerd en het eten mag gebracht worden door de lucht wat iedere dag gebeurt, met auto's en de haven van Rotterdam is vrij gegeven. De reddingsmaatschappij mag de boot met hun reddingsboten binnenhalen. Wat zullen we aanstonds feesten.

Donderdag 3 Mei.

Vanmorgen bericht Hitler dood, Berlijn gevallen, Geubbels ook dood. Daar gaan nu de Duitse leiders. Voor Hitler is er een ander opgestaan Donitz, die wil doorvechten, en heeft evenals Hitler wapenstilstand aangeboden aan de Amerikanen en Engelsen, maar niet aan Rusland. Hij wil Am. en E. optrekken tegen Rusland, maar die vlieger gaat niet op. Voor 3 weken is ook Presiden Rozenvelt gestorven aan een hartverlamming, en opgevolgd door Truman, die nu aan de conferentie in San Francisco deelneemt.

Het is nu zoo eigenaardig, er komt eten en de Duitsers lopen er nog, ze mogen niet meer schieten, alleen uit zelfverdedigen. Wij wachten op de Canadezen die nu spoedig ons komen bezetten. In Noorwegen en Denemarken geven ze zich over aan de Binn. Strijdkr.

Vrijdag 4 Mei.

Vanavond de Belgische zender om ½ 9 geeft door voor de afsluiting, (Zoo juist komt er bericht binnen dat Nederland gecappatuleerd heeft. Binnen een paar min. alle mensen buiten. Morgenochtend 8 uur moeten ze de wapens neerleggen.)

Zaterdag 5 Mei.

Vanmorgen ½ 6 waren we op, vlug het werk doen 8 uur waren we klaar. Op de Tommys wachten en dan zal ik ook een opelijk mogen werken aan wat ik zoo lang geheim heb moeten houden houden het werk van de Nederl. Binn. Strijdkr. Ofschoon Den Haag en Delft volop feesten mogen wij nog niet met de vlag naar buiten komen.

Tot plotseling ½ 6 komt van het gemeentehuis en kerk voor de dag met de vlaggen, in minder dan tijd al de vlaggen uit en een juichende menigte op straat, vanavond grote optochten en jubelende juichende menigte.

Het regent maar aan het gejubel en gejuich komt geen einde. Wij moeten nog wel 9 uur binnen zijn.

Zondag 6 Mei.

De vlaggen waaien weer van alle huizen en plaatsen. Pr. Bernhard en Juliaantje zullen den Haag en Amsterdam bezoeken. Het 49 E. leger zal Z-H bezetten, de Canadezen N-Holland. Vanavond bericht de E. zijn op weg naar Den Haag Rotterdam, Den Helder en H.v.Holland.

Vanavond ½ 5 plechtig danklof waarbij onze Burgemeester Elzen vertegenwoordigd was. Uit het lof stond er een Haag van mensen om hem te verwelkomen. Wat een gejubel, wat een gejubel er komt geen einde aan.

We weten niet meer waar we het hebben dat we niet behoeven te smispen.

Zondag 14 Mei.

Zoo hebben we dan een historische week achter de rug. Begin van de week zijn de N.S.Bers opgehaald de vrouwen en moffenmeiden. Ze werden allen in de tuinbouwschool ondergebracht onder luide toejuichingen van het publiek. Maandagavond werden er op een auto op het plein van een 10 tal de haren afgeknipt, wat nu juist niet de feestvreugde verhoogd, ze zijn er dan ook mee gestaakt. Dinsdagmiddag 4 uur kwamen de eerste Canadezen 4 in een auto op het gemeentehuis maar gingen weer terug. Tot Woensdagmorgen gemotoriseerde troepen binnen kwamen en onder luid gejuig door de bevolking wordt begroet. 's Avonds was er een optocht van Canadezen met de jeugd van het dorp. Het was een ware feestvreugde. Ik heb mijn verjaardag heel fijn gevierd als de vredesdag. Zoo fijn is het weer tot 11 uur buiten. Eerst namen de Canadezen het vakschool, maar nu ook de meisjesschool in beslag, er zijn er veel.

Maandag hebben wij als ondergrondse strijders ons bureau geïnstaleerd in het Martinusgesticht en daar ben ik zoo de gehele week geweest. Wat een opluchting vrij te kunnen ademen na zoo'n tijd alles geheimzinnig gedaan te hebben. Veel ontbreekt er in dit dagboek omdat ik uit veiligheid alles niet heeft kunnen opschrijven. Maar dit weet ik dat ik fijn werk heb verricht in dienst van mijn vaderland en ik ervoor heb kunnen vechten met levensgevaar als koerierster van de N.B.S. Zaterdagmiddag is Burgemeester Elzen geïnstaleerd of liever ingehaald door de N.B.S. dus ons normale leven en maatschappij is weer begonnen. De Canadezen hebben ook de voedselvoorziening in handen want daar hebben we nog niets van gehad. Het moet alweer een dievenstelletje zijn. We hebben de gehele week pracht weer gehad echt zomer. Alles is vlaggen wat men ziet. Ik heb gister een mooi foto toestel gekocht. We hebben weer het voor-oorlogsche leven van drukte op straat, maar het is een vreselijk lawaai van snerkende auto's.

Zondag 10 Juni.

23 Mei zijn we begonnen met de krent alle druiven zijn koud dit jaar het is hopeloos tobben om hulp te krijgen. We weten niet wat we beleven zoveel eten als we krijgen veel kaakjes in het begin nu aangevuld met prachtig wittebrood, we krijgen elke week wat suikerbusjes vis, vlees met groente en een stuk cocola en nadat we gewend waren kunnen we nu onze portomonai wel thuis laten. Van Rooney zijn ze 25 Mei ook vertrokken zodat we nu ons huis weer vrij hebben, we weten niet waar we 't hebben zoo fijn 't is. Het blijft hier steeds drukke bezetting en de meisjes hebben aftrek. Onze huisvent mijnheer de N.S.Ber zit bij de zware gevangen deze week is hij voorbijgekomen, ze moeten tuintjes opknappen en schuiten voedsel lossen. Wat een opluchting weer vrij zijn. De N.B.S. is nog steeds actief, maar mijn werk als koerierster is afgelopen.

Zondag 15 Augustus 1945.

Vanmorgen om 7 uur kwam het officiële bericht Japan heeft gecaputaleerd. Van alle huizen waaien de vlaggen. Het heeft weer een paar dagen geduurd eer de capatulatie aangenomen werd. Voor 14 dagen terug zijn ook de Russen Japan aangevallen en verleden week heeft Amerika op Japan een atoombom geworden, die is zoo groot als een tennisbal met een geweldige ontplofingskracht een hele stad is tegelijk vernietigd, misschien hebben we daardoor we de spoedige vrede.

Donderdag 9 Mei is onze Duitse desserteur die een half jaar gedoken is geweest vertrokken. Ik heb er om veiligheidrede nooit over geschreven, een beste jongen die veel voor ons vaderland heeft gedaan, hij zit nu in een groot hotel in Vlaardingen wij hopen dat hij vrij naar Duitsland mag, maar de rechtvaardigheid is wel zoo'n beetje de wereld uit.

Verleden week hebben ze alle rijksduitsers die hier al 20 jaar waren naar de Duitse grens vervoerd, nu horen wij dat ze van de Engelsen de grens niet over mogen. Als de Nederlanders hun gestolen paard dat bij de moffen loopt terughalen komen de Engelsen vorderen het weer en men krijgt nog gevangenisstraf op de koop toe. Waar blijft men met rechtvaardigheid. Ze hebben weer eens geprobeerd mensen bij in te brengen maar dat hebben ze niet kunnen redden.

Voor 3 weken terug is hier een afdeling van het Roode Kruis opgericht waar ik Secretaresse van geworden ben, geweldig veel werk, maar gelukkig heeft onze Duitser Gerard Petri mij veel geholpen.

Wij zijn samen een week naar Brabant geweest daar is vreselijk veel kapot, maar de mensen leven nog voordien was ik al een keer in Beek bij Breda geweest om papieren te krijgen voor Gerard, die mensen dankten daar hun leven aan hem, er is ook een pracht rapport gekomen. We zullen hopen dat het hem goed gaat.

- - -

Notities op de laatste pagina van schriftje 2

Laatste verdedigingsstelling worden onder de voet gelopen.

3de Am. Leger heeft in opmars van meer dan 40 KM de Main bereikt en overgestoken.

ten Zuiden van Koblenz is de Rijn op een nieuw punt overgestoken.

de 4 bruggenhoofden van Mon Commery tot één bruggehoofd verenigd, dit bruggehoofd 50 K.M. lang op sommige punten 11 KM. Diep

geallieerde paracutisten ten Noorden van Wezel de Oude IJssel overgestoken, veroverd tot nu toe Wezel Dentmagen Beslitz en Waltzen Rees.....Curcill een kwartier op de Oostelijke oever van de Rijn geweest Darmstad veroverd na een snelle opmars van 43 K.M.-

In O.Pruisen Heiligenbijl veroverd

In Hongarije 45 KM opgerukt

Magaa zwaar gebombardeerd